

T.C
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK DİN MÜSİKİSİ BİLİM DALI

İSMAİL HAKKI BURSEVÎ'NİN BESTELENMİŞ ESERLERİ

Yüksek Lisans Tezi

SERDAR KORKMAZ

İstanbul, 2019

T.C
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK DİN MÜSİKİSİ BİLİM DALI

İSMAİL HAKKI BURSEVÎ'NİN BESTELENMİŞ ESERLERİ

Yüksek Lisans Tezi

SERDAR KORKMAZ

Danışman: PROF. DR. AHMET HAKKI TURABİ

İstanbul, 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Anabilim Dalı TÜRK DİN MUSİKİSİ Bilim Dalı
TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi SERDAR KORKMAZ'ın İSMAİL HAKKI
BURSEVİNİN BESTELENMİŞ ESERLERİ adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun
2.05.2019 tarih ve 2019-12/8 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 20.05.2019

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Öğretim Üyesi Adı Soyadı	İmzası
1. Tez Danışmanı Prof. Dr. AHMET HAKKI TURABI	
2. Jüri Üyesi Doç. Dr. AYŞE BAŞAK HARMANCI	
3. Jüri Üyesi Doç. Dr. UBEYDULLAH SEZİKLİ	

ÖZET

Türk Din Mûsikîsi'nin en büyük güfte kaynağını Dîvan'lar oluşturmuştur. 17. yy. in ikinci yarısı ve 18. yy. in ilk çeyreğinde yaşamış olan İsmail Hakkı Bursevî'nin Dîvân'ındaki ve kaleme almış olduğu diğer eserlerindeki şiirler, bestekârlarımız için önemli birer kaynak olmuştur.

Bu çalışmamızın amacı, İsmail Hakkı Bursevî ile ilgili yapılan çalışmalardan yararlanılarak hayatı ve eserleri hakkında bilgi vermek, kaynaklardan ulaşılabildiğimiz şiirlerine yapılan besteleri bir araya getirip yeniden notaya alarak Türk mûsikîsinin hizmetine sunmaktır.

ANAHTAR KELİMELER: İsmail Hakkı Bursevî, Celvetiyye, Dîvân, Tekke Mûsikîsi

ABSTRACT

The most important source of Turkish Religious Music is the Divan. 17th century. second half and 18th century. The poems of İsmail Hakkı Bursevî who lived in the first quarter and in the other works of his poetry were important sources for our composers.

The aim of this study is to give information about İsmail Hakkı Bursevî's life and works by making use of the studies; to bring the compositions made to the poems we can reach from the sources and to present them to the service of Turkish music.

KEY WORDS: İsmail Hakkı Bursevî, Celvetiyye, Dîvân, Tekke Music

İÇİNDEKİLER

Sayfa no:

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR.....	vi
METODOLOJİ.....	viii
GİRİŞ.....	2
BİRİNCİ BÖLÜM.....	4
1.İSMAİL HAKKI BURSEVÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ	4
1.1.Hayatı.....	4
1.1.1.İsmi ve Kendisine Nisbet Edilen Lakabı.....	4
1.1.2.Doğumu, Ailesi ve Çocukluğu.....	4
1.1.3.Tahsil Hayatı	6
1.1.4.Halifelîği ve Şeyhliğı	6
1.1.5.Hanımları ve Çocukları.....	8
1.1.6.Vefâtı.....	9
1.1.7. Halifeleri	9
1.1.8. Mûsikî ile İlişkisi	10
1.2.Eserleri ve Hakkında Yapılan Çalışmalar	10
1.2.1.Eserleri.....	10
1.2.1.1.Tefsir ile İlgili Eserleri.....	10
1.2.1.2. Hadis ile İlgili Eserleri	11
1.2.1.3. Fıkıh ile İlgili Eserleri	11
1.2.1.4. Kelâm ile İlgili Eserleri.....	11
1.2.1.5. Tasavvufî Eserleri	11
1.2.1.6. Vâridât ve Şerhlerine Dair Eserleri.....	12
1.2.1.7. Diğer Eserleri.....	12
1.2.2.Hakkında Yapılan Çalışmalar	12
İKİNCİ BÖLÜM	16

2.REPERTUAR.....	16
2.1.Notalar ve Şiirler	16
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	228
3.BULGULAR VE YORUMLAR.....	228
3.1.Güftesi İsmail Hakkı Bursevi'ye Ait Bestelenmiş Eserlerin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi	228
3.1.1.Makamsal Sınıflandırma.....	234
3.1.2.Usûl Sınıflandırması	236
SONUÇ	238
EKLER.....	241
KAYNAKÇA	242

TABLO LİSTESİ

Sayfa no:

- Tablo 1.** Güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye Ait Olan Bestelenmiş Eserlerin Örneklem Tablosu.....**228**
- Tablo 2.** İsmail Hakkı Bursevî'nin Şiirlerine Yapılan Bestelere Ait Sayısal Değerler Tablosu.....**232**
- Tablo 3.** Güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye Ait Olan Bestelenmiş Eserlerin Makamsal Sınıflandırma Tablosu.....**234**
- Tablo 4.** Güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye Ait Olan Bestelenmiş Eserlerin Usûl Sınıflandırma Tablosu.....**236**

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı Geçen Eser
An.	Ansiklopedi
AÜSBE.	Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
AŞ.	Anonim Şirketi
BBŞB.	Bursa Büyük Şehir Belediyesi
Bkz.	Bakınız
Dan.	Danışman
Dr.	Doktor
DEÜSBE.	Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
GÜSBE.	Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
HÜSBE.	Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
hızl.	Hazırlayan
Hız.	Hazretleri
İİFD.	İslâmî İlimler Fakültesi Dergisi
İst.	İstanbul
MÜSBE.	Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Prof.	Profesör
s.	Sayfa
S.	Sayı
SÜSBE.	Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDV.	Türkiye Diyanet Vakfı
TRT.	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TSM.	Türk Sanat Müziği
UÜ.	Uludağ Üniversitesi
UÜSBE.	Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ün.	Üniversite
Yay.	Yayınları
YYÜSBE.	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

METODOLOJİ

Araştırmanın Önemi

Yapmış olduğumuz bu çalışma, İsmail Hakkı Bursevî'nin şiirlerinin Türk Din Mûsikîsi'ne kaynaklık etmesi yönüyle daha fazla tanınması, bestelenmiş ve notaya alınmış şiirlerinin akademik olarak kayıt altına alınıp geniş kitlelere ulaştırılması ve dinlenip okunması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı

İsmail Hakkı Bursevî'nin hayatı hakkında kısaca bilgi verdikten sonra Dîvân'ında ve diğer eserlerinde bulunan şiirlerine yapılmış olan besteleri bir araya getirip, yeniden notaya alarak Türk mûsikîsi'nin hizmetine sunmaktır. Ayrıca bestelerin makam ve form analizleri yapılarak elde edilen bilgilerle farklı sonuçlara ulaşılmasını sağlamaktır.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmamız kaynak tarama yöntemi kullanılarak kitap, ansiklopedi, ulusal veri tabanından elde ettiğimiz tezler ve makaleler incelenerek ortaya konmuştur. Bununla birlikte besteler, notam programında tarama yapılarak ve bestekârlara ulaşılarak elde edilmiştir.

Problem Cümlesi

İsmail Hakkı Bursevî'nin Dîvânında ve diğer eserlerinde bulunan şiirlerden günümüze kadar kaç tanesi bestelenmiştir?

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmamız, İsmail Hakkı Bursevî'nin betelenip notaya alınmış ve günümüze kadar ulaşılmış olan şiirleriyle sınırlandırılmıştır.

GİRİŞ

Toplumların kültür ve sanat anlayışları zaman içerisinde değişiklik göstermektedir. Dini inançlar, bireylerin hayatı anlamlandırma noktasında kabul edilen mücadelesi şiir, müzik, resim, mimari gibi sanatsal faaliyetleri etkilediği aşikârdır.

Türk toplumunun kültür ve sanatını oluşturan unsurlardan biri olan mûsikînin, değişim ve gelişiminde dini inancın etkenlerinden tekkeler önemli bir yere sahiptir.

Özellikle Mevlevîhâneler, Celvetî, Bayrâmî, Gülşenî, Halvetî, Kadirî ve Cehrî zikir icra eden diğer tarikatlar, Türk Din Mûsikîsi'nin gelişmesine önemli katkıda bulunmuşlardır. Bu tekkeler âyin ve zikir meclislerinde manevî hislerini terakkî ettirmek için mûsikîye oldukça önem vermişlerdir. Bu meclislerden aldıkları eğitimlerle, tarikat şeyhleri ve zikirleri yöneten zâkirbaşları ve tarikat mensupları çoğu zaman mümtaz mûsikîşinas şahsiyetlerden olmuşlardır.

Buna örnek verecek olursak, Tasavvuf kültürümüzde önemli bir yer tutan Celvetî tekkelerinde icra edilen dînî mûsikî'ye ilham veren şahsiyetlerden Üftâde ve Aziz Mahmut Hüdâyi zikredilebilir. Bu yüzden Üftâde ve Hüdâyi tekkelerinde mûsikî çalışmaları artarak varlığını sürdürmüştür.¹

Tarikatın Piri Aziz Mahmut Hüdâyi'nin mûsikîşinas ve bestekâr olması zikir icralarında mûsikîye önem verilmesini sağlamıştır. Ancak Celvetî mûsikîsi'nde heyecan ve coşku diğerlerine göre yok mesabesindedir. Zikirlerindeki mûsikî icrâsı yavaş ve hafif bir tavırla yapılmaktadır. Celvetiyye'de bestelenmiş mevlid okuma, ramazan ayında teravîh tertibi, münâcât ve bu aya özel ilahiler, Mirâciyye, Regâibiyye gibi besteli eserler icrâ edilmiştir.²

Bununla birlikte Celvetiyye'nin Bursa'da bulunan İsmail Hakkı Bursevî tekkesinde; Zâkirbaşı Mustafa Efendi (ö.1121/1709), Hâtem Mehmed Efendi (ö. 1153/1692), İbrahim Efendi (ö. 1175/1762), Mehmed Efendi (ö. 1133/1720) gibi

¹ Mustafa Kara, Bursa'da Tarikatlar ve Tekkeler, Bursa: BBŞB. Kültür A.Ş. yayınları, 2012, s.542

² Ahmet Hakkı Turabi, "KUTUB OSMAN HZ. VE CELVETİYYE'DE DİNÎ MÛSİKÎ", Kutup Osman Sempozyumu, Lefkoşa, 26-27 Ekim 2018, s.1

mûsikîşinaslar yaptıkları bestelerle ve hanendelikleriyle Celvetî mûsikîsinde yer etmiş önemli şahsiyetlerdendir.³

Ayrıca Celvetiyye'nin Bursa'daki temsilcisi olan İsmail Hakkı Bursevî mûsikî'yi, nefsi terbiye etmek, ruhu coşturmak ve yüceltmek için en tesirli araç olarak görmektedir.⁴ Yazmış olduğu şiirlerle de bestekârlara ilham vermiş ve şiirleri dînî mûsikî'mize güfte kaynaklığı yapmıştır.

İsmail Hakkı Bursevî'nin bestelenmiş eserlerini konu edindiğimiz bu çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde İsmail Hakkı Bursevî'nin hayatı ve eserleri tarama yöntemiyle, kitap, akademik çalışma, makale, ansiklopedi gibi kaynaklardan elde edilen bilgilerle anlatılmıştır.

İkinci bölümde, güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye ait olan bestelerin notaları yer almaktadır. Türk Müziği Notam Programı'nda yayınlanmış notalardan ve bestekârların kendilerinden temin edilen besteler *Finale 2014* nota yazım programında tekrar notaya alınmış ve şiirler İsmail Hakkı Bursevî Dîvân'ından ve diğer eserlerinden tashih edilmiştir.

Üçüncü bölümde elde edilen repertuarla ilgili makam ve usûl sınıflandırması yapılarak tablo halinde gösterilmiştir. Bu tablolardan elde edilen bulgular ve analizlere bu bölümde yer verilmiştir.

Bu çalışmanın evreni; İsmail Hakkı Bursevî'nin şiirleri, örnekleme ise İsmail Hakkı Bursevî'nin bestelenmiş şiirleridir. Araştırmanın örneklem grubu literatür taraması yapılarak elde edilebilen 101 adet eser ile sınırlandırılmıştır.

³ İbrahim Benlioğlu, Bursa'da yetişen mûsikîşinaslar, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2018, s.39,56,58,68

⁴ Hasan Kamil Yılmaz, Aziz Mahmûd Hüdâyî ve Celvetiyye Tarikatı, İstanbul: Erkam Yayınları, 1999, s.180

BİRİNCİ BÖLÜM

1.İSMAİL HAKKI BURSEVÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

1.1.Hayati

1.1.1.İsmi ve Kendisine Nisbet Edilen Lakabı

Asıl adı olan İsmail, ailesi tarafından verilmiş olup,⁵ Üsküdar'da yaşadığı zaman dilimine nisbetle Üsküdârî lakabıyla anılmıştır. Bununla birlikte Celvetiyye tarikatına intisaplı olduğundan dolayı da Celvetî lakabını da kullanmıştır. Bilhassa Bursa'da yaşadığına nisbetle Bursevî lakabıyla tanınmıştır.⁶ “en-Nâsîh” lakabını da Balkanlarda yaşadığı dönemlerde kaleme aldığı eserlerinde kullanmıştır.⁷ İsmiyle bütünleşmiş olan “Hakkî” mahlasını birçok eserinde, İsmail isminin ardından zikretmiştir.⁸ Osmanlı Şer’i Sicillerinde ve mahkeme kayıtlarında İsmail Hakkı Bursevî birçok farklı isimle de anılmıştır. Şeyh İsmail Efendi, Şeyh İsmail Hakkı Efendi, Şeyh el-Hâc İsmail Efendi, Hakkı İsmail Efendi, Şeyh Hakkı İsmail Efendi, Hakkı İsmail, Hakkı el-Hâc İsmail Efendi, Hz. Şeyh İsmail Hakkı, İsmail Hakkı, Hz. Hakkı, Hz. İsmail Hakkı ve son olarak da es-Seyyid eş-Şeyh İsmail Efendi şeklinde kayıtlarda görülmektedir.⁹

1.1.2.Doğumu, Ailesi Ve Çocukluğu

İsmail Hakkı Bursevî 1063 Zilkâde ayında (Ekim 1653) zamanımızda Bulgaristan hudutlarında bulunan Aydos'ta doğmuştur.¹⁰ Babası Bayram Çavuş'un oğlu Mustafa Efendi, annesi Kadı Ahmed Efendi'nin kızı Kerime Hatun'dur.¹¹

İstanbul'un Aksaray semtinde dünyaya gelen babası Mustafa Efendi,¹² 1062/1652'de Aksaray'da meydana gelen yangında bütün mal varlığını kaybetmiş ve Aydos'a göç etmiştir.¹³

⁵ Ali Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, İstanbul: İnsan Yayınları, 2001, s.33

⁶ Ali Namlı, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 2001, C:23, s.102

⁷ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.34

⁸ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.33

⁹ Mefail Hızlı, “Bursa Mahkeme Sicillerine Göre Bursevî'nin Ailesi, Tekkesi Ve Vakıfları”, UÜ. İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.13, S.2, 2004, s.3

¹⁰ Namlı, TDV. İslam Ansiklopedisi, s.102

¹¹ Sakıp Yıldız, “Türk Müfessiri İsmail Hakkı Bursevî'nin Hayatı”, İİFD., S.1, Erzurum, 1975, s.105

İsmail Hakkı Bursevî'nin belirlenebilen kardeşlerinden büyük ağabeyinin adı İbrahim, küçük ağabeyin adı ise Halil'dir. Varlıklı olmasına rağmen, ahlakını beğenmediği, hasislikle vasıflandırdığı ve adını zikretmediği bir de küçük kardeşi vardır.¹⁴

İsmail Hakkı Bursevî, yedi yaşında annesini kaybedince, babaannesi onunla ilgilenir.¹⁵ Annesinden ona miras kalan 12.000 dirhemin bir miktarını eğitiminde, bir miktarını ise maişetini sağlamak için kullanmıştır.¹⁶

Babası, Aydos'a göç ettiği yıllarda orada bulunan Osman Fazlı Efendi (1102/1691) ile tanışmıştır. İsmail Hakkı, üç yaşındayken babasıyla beraber sohbetlere katıldığını, Osman Fazlı'nın kendisini sevdiğini ve şakalaştığını, hoş bir çocukluk anısı olarak anlatmaktadır.¹⁷

¹² İlyas Efendi, "İsmail Hakkı Bursevî'nin Kitabü's-Silsileti'l-Celvetiyyesi", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, 1994), s.133

¹³ Murat Yurtsever, İsmail Hakkî Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.4

¹⁴ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.36

¹⁵ Yıldız, s.105

¹⁶ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.36

¹⁷ Yıldız, s.105

1.1.3.Tahsil Hayatı

İsmail Hakkı Bursevî'nin, Aydos'ta yedi yaşında başladığı eğitiminde, Kur'an okuma, hat, sarf, nahiv, gibi dersler aldığı ilk hocası Osman Fazlı Efendi'nin halifesi Şeyh Ahmet Efendi'dir.¹⁸ Aydos'taki beş yıllık eğitimin ardından, Osman Fazlı Efendi'nin Edirne halifesi, Şeyh Seyyid Abdülbaki Efendi ile birlikte Edirne'ye giderek, yedi sene devam edecek olan bir eğitim sürecine girmiştir. Bu süreçte sarf, nahiv, şafîye, kâfiye, mantık, usul, fıkıh, kelim gibi dersler almış, okumuş olduğu kitapların büyük bir kısmını tekrar yazarak, yazıyla ilgili yeteneğini de geliştirmiştir.¹⁹ Edirne'deki eğitim süreci sonunda Şey Abdülbaki Efendi onu, İstanbul'daki şeyhi Osman Fazlı Efendi'ye göndermiştir. İsmail Hakkı Bursevî 1083/1672'de Osman Fazlı'ya intisap ederek buradaki eğitimine başlamıştır.²⁰ İsmail Hakkı Bursevî'nin İstanbul'daki eğitimi ağırlıklı olarak tarikat adabı olmuştur. Bunun yanında başka hocalardan da, fıkıh, kelim, Ku'ran dersleri almış, Hafız Osman (ö.1110/1698)'dan hüsn-i hat meşk etmiştir.²¹ Mûsikî ilmini de öğrenen İsmail Hakkı Bursevî, ilk nazım tecrübelerini de bu yıllarda kazanmaya başlamıştır.²² İsmail Hakkı Bursevî, burada üç yıl devam eden eğitim sonunda, şeyhinin müsaadesiyle doksan gün sürecek bir halvetten sonra, yine şeyhinin emriyle, onun yerine vaaz etmeye başlamıştır. Kısa bir süre devam eden hizmetlerinden sonra, şeyhinin verdiği emirle 1086/1675 yılında, halife olarak Üsküp'e gönderilmiştir.²³

1.1.4.Halifeliği ve Şeyhliği

İsmail Hakkı Bursevî'nin irşadla görevlendirildiği Üsküp'teki hizmeti altı sene sürmüştür.²⁴ Burada halkla yakınlaşması kısa sürmüş, vaazları kendisini dinleyenler üzerinde olumlu etkiler bırakmış,²⁵ fakat Üsküp'ün ileri gelenlerinin, ahlaka ve İslamî yaşama uygun olmayan hayat tarzlarına karşı yaptığı eleştiriler nedeniyle de onları rahatsız etmeye başlamıştır. Tehditler ve baskılar sonunda meydana gelen bazı olumsuz

¹⁸ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.36

¹⁹ İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay yayımları, 2013, s.38

²⁰ Namlı, TDV. İslam Ansiklopedisi, s.102

²¹ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.38,39

²² Yıldız, s.108

²³ Namlı, TDV. İslam Ansiklopedisi, s.102

²⁴ Yurtsever, s.5

²⁵ Yıldız, s.109

hadiselerden sonra Osman Fazlı Efendi, İsmail Hakkı Bursevî ile Köprülüdeki vekilin yerlerini değiştirmiştir.²⁶

Bir yılı aşkın kaldığı Köprülü²⁷ halkı ve civar kasabalardaki halkın, müftüleri olması yönündeki taleplerini Osman Fazlı Efendi geri çevirmiştir.²⁸

Bu sırada İsmail Hakkı Bursevî'nin derin ilmi ve ahlâkî erdemlerini duyan Usturumca halkının, İsmail Hakkı Bursevî'nin kasabalarına vazifelendirilmesi isteklerine Osman Fazlı olumlu cevap vermiş ve 1093/1683'de onu Usturumca'ya göndermiştir.²⁹ Bu dönemde Edirne'de Sultan IV. Mehmed'in yanında bulunan şeyhi İsmail Hakkı Bursevî'yi yanına çağırır. Bir takım eserler üzerinde yaptıkları çalışmalar ve incelemelerle üç ay gibi bir süre geçmiştir ki Celvetiyye'nin Bursa'daki şeyhi Sun'ullah Efendi'nin vefat ettiği bilgisini öğrenirler. Osman Fazlı bu makama Bursevî'nin yakışacağını söyler ve ona Bursa'ya gitmesi talimatını verir.³⁰

1096/1685'de Bursa'ya gelen İsmail Hakkı Bursevî, burada geçim sıkıntısı çekmeye başlamıştır. Bir taraftan bu zorlukla mücadele ederken, bir taraftan da şeyhinin vaaz etmesi yönündeki isteğine uyarak, Ulu Cami'de vaaza başlar. 1096/1685 senesinde başladığı tefsir sohbetlerini tasavvufi değerlendirmeler de yapmış ve buna ilaveten şiirler ekleyerek değişik bir tarzda kaleme almaya başlamıştır. Yazmış olduğu bu eseri “*Ruhu'l-Beyân fî tefsîri'l-Kur'an*” diye isimlendirmiştir.³¹

İsmail Hakkı Bursa'dayken, değişik tarihlerde altı kez şeyhini ziyarete gitmiş, son ziyaretini şeyhi Kıbrıs'ta sürgünde bulunduğu zaman gerçekleştirmiştir.³² Bu ziyaretinde şeyhinin isteğiyle Aziz Mahmut Hüdâyî'nin sabâ makamındaki

Lûtf eyleyip bir gez nazar eylerse ger sultânımız

Kürsü değil arştan dahî olsa âlî ola ünânımız

²⁶ Bkz. İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay yayınları, 2013, s.40-45. Ali Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, İstanbul: İnsan yayınları, 2001. s.41,46

²⁷ Dervişoğlu, s.45

²⁸ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.47

²⁹ Dervişoğlu, s.45

³⁰ Yıldız, s.112-113

³¹ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.54

³² Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.55,70

ilâhîsini,³³ bundan sonra Yusuf Sûresinden bazı ayetleri okumuştur. Şeyhi İsmail Hakkı Bursevî'ye; “*seni buraya getiren mirasındır. Zira senden başka taalluk bulamadım, bu nefes benden sonra sana vâsıl olur*” diyerek, kendisinden sonra şeyhlik makamına geçeceğini ilan etmiştir.³⁴ Bu ziyaretinden döndükten kısa bir süre sonra şeyhi Osman Fazlı 1102/1691’de ahirete irtihal etmiştir.³⁵

İsmail Hakkı Bursevî, 1107/1695 ve 1108/1696 yıllarında Sultan II. Mustafa (1695/1703)’nın davetiyle, askerlere manevi yönden destek olması için I. ve II. Avusturya seferlerine katılmış, bu seferler sırasında yaralandığı için tekrar Bursa’ya dönmek zorunda kalmıştır.³⁶

İsmail Hakkı Bursevî 1111/1700 senesinde ilk haccını yapmış ve 1122/1710 senesinde de ikinci kez hacca gitmiştir.³⁷ 1126/1714’de üç yıl kadar kalacağı Tekirdağ’a gitmiş.1129/1717’de gittiği Şam’dan dönüşünde, İstanbul’a uğramış ve üç yıl Üsküdar’da kalarak, 1135/1723’de Bursa’ya dönmüştür.³⁸

İsmail Hakkı Bursa’ya döndükten sonra kendi parasıyla, tuz pazarındaki tekkesinin yanına bir cami inşa ettirmiş ve “Camii Muhammed” ismini vermiştir.³⁹ Camii günümüzde halen ayakta ve ibadete açıktır.

1.1.5.Hanımları ve Çocukları

İsmail Hakkı Bursevî’nin ilk hanımı, halife olarak gittiği Üsküp’te evlendiği (1087/1676), Uşşâkî şeyhlerinden Mustafa el-Uşşâkî (ö.1090/1679)’nin kızı Afife Hanımdır. Afife hanımın vefatıyla ilgili bilgi yoktur. İkinci eşi, iki yıl evli kaldıktan sonra vefat eden, şeyhi Osman Fazlı Efendi’nin kızı Hanife Hanım’dır. 1126/1714’de

³³ Dervişoğlu, s.45

³⁴ Efendi, s.134

³⁵ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.70

³⁶ Namlı, TDV. İslam Ansiklopedisi, s.103

³⁷ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.73,88

³⁸ Yurtsever, s.7,8

³⁹ Dervişoğlu, s.112

evlendiği ve İsmail Hakkı Bursevî'den sonra vefat eden diğer bir hanımının ismi ise Âişe'dir. Âişe Hanım, İsmail Hakkı Bursevî'nin kabrinin yanına defnedilmiştir.⁴⁰

Bursa Mahkeme sicillerine 1110/1698'de kayda geçmiş olan bir belgeye göre, diğer kaynaklarda ismine rastlanılmayan, Fâtıma isminde bir hanımı da vardır.⁴¹

Çocuklarının kesin sayısı bilinmemekle beraber, kaynaklardan elde edilen bilgilere göre isimleri şöyledir. İshak, Ubeydullah, Abdülahad, Emrullah Muhammed, Tahir Muhammed, Mesih İsa, Şah Muhammed ve İsmail Hakkı'nın vefatından sonra kısa bir süre daha yaşayan Bahâeddin Muhammed oğullarıdır.

Kızlarının isimleri ise; Hatice, Âsiye, Fâtıma, Habîbe, Hanife'dir.

1.1.6.Vefâtı

İsmail Hakkı Bursevî yetmiş beş yaşındayken 9 Zülka'de 1137/20 Temmuz 1725 Perşembe gününde vefât etmiştir. Kendi imkânlarıyla Tuzpazarı'nda yaptırdığı caminin kible tarafında bulunan hazîreye defnedilmiştir. Bu hazirede bazı yakınlarının mezarları da bulunmaktadır.⁴²

1.1.7. Halifeleri

1. Muhammed Bahâuddin b. İsmail Hakkı
2. Hikmetî Mehmed b. Ahmed
3. Şeyh Yahya Efendi
4. Zâtî Süleyman Efendi
5. Vahdetî Osman Efendi
6. Radovişli Şeyh Ali Efendi
7. Şeyh Sünnetî Efendi
8. Şeyh Mehmed Pertev Efendi

⁴⁰ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.115,116

⁴¹ Hızlı, s.4

⁴² Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.112

9. Şeyh Ahmet Pertevî Efendi

10. İçelli Abdülaziz Efendi

11. Şeyh Ahaveyn Efendi

12. Derûnîzâde Mehmed Hulusî Efendi⁴³

1.1.8. Mûsikî ile İlişkisi

İsmail Hakkı Bursevî zahirî ilimlerle birlikte batınî ilimlerde derinleşme sürecini güzel sanatlarla süslemiştir. Mûsikî ilmine de vakıf olduğu farklı kaynaklarda belirtilmekle birlikte münhasıran mûsikîye yönelik bir eseri mevcut değildir. Mûsikîye dair aldığı eğitim ve çalışmalarına dair detaylı bilgi karşımıza çıkmamıştır. Bununla birlikte İsmail Hakkı Bursevî, yaşadığı zamandaki mûsikîye düşman olan taassup ehli ilim adamlarına karşı, mûsikîyi savunmak adına mücadele etmiştir.⁴⁴ Teganniden hareketle meşk ve mûsikînin caiziyeti hakkında onun dilinden şöyle nakledilir.”*Ya Kur’anla teganni caiz olacak sair ezkar ile teganni eylenek niçin caiz olmaya ve ehli teganni meclisine varmak mutlak münker ola. İnkâr senin sıfatındır ki onun sebebiyle maruf sana münker ola. İnkâr senin sıfatındır ki onun sebebiyle maruf sana münker ve müstahsen olan müstakbeh gelir.*”⁴⁵ Ayrıca Hüseyin Vassaf, Bursevî biyografisinde onun, Aziz Mahmud Hüdâî’nin bir çok eserini bestelediğini zikretmiş ve mûsikîye yönelik yaklaşımı hakkında Bursevî’nin dilinden şöyle nakletmiştir.”*Zamanımız mûsikîşinâsânı gibi bî perde değilim*”.⁴⁶

1.2.Eserleri ve Hakkında Yapılan Çalışmalar

1.2.1.Eserleri

1.2.1.1.Tefsir ile İlgili Eserleri

Rûhu'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân, Ta'lika alâEvâili Tefsîri'l-Beydâvî, Şerhun alâ Tefsîr-i Cüz'i'l-Ahîr li'l-Kâdi'l-Beydâvî, Kitâbü'l-Mir'ât li Hakaiki ba'di'l-Ehâdis ve'l-Âyât, Mecmûatü Âyâtî'l-Müntehabe, Mecmûatü't-Tefâsîr, Levâihteteallaku bi-ba'di'l-âyâtî ve'l-ehâdis, Tefsîru Sûreti'l-Fâtiha, Tefsîr-u Âmene'r-Rasûlu, Tefsîru Sûreti'l-Asr,

⁴³ Mustafa Kara, Bursa’da Tarikatlar ve Tekkeler, Bursa: BBŞB. Kültür A.Ş. yayınları, 2012, s.551,553

⁴⁴ Dervişoğlu, s.267,270

⁴⁵ Dervişoğlu, s.271

⁴⁶ Murat Yurtsever, Kemal Name-i İsmail Hakkî, Arasta yayınları, Bursa: 2000, s.36

Tefsîru Sûreti'z-Zelzele, Şerhu "Vemâ besse fihimamin dâbbe", Şerhu "Yâ eyyühe'n-nâsu 'budû Rabbeküm".

1.2.1.2. Hadis ile İlgili Eserleri

Şerhu Nuhbeti'l-Fiker, Şerhu'l-Hadîsi'l-Erbaîn, Mecmûatü'l-Müteferrika, Kenz-i Mahfî, Şerhu'l-Hadîs "el-Mü'minü mir'atü'l-mü'min", Şerhu'l-hadîs "Le-eneekremü alellâhi min en yadaanî fi'l-arzi ekser min selâs", Şerhu'l-Hadîs "İzâtehayyertüm fi'l-umûr fe'steinû min ehli'l-kubûr".

1.2.1.3. Fıkıh ile İlgili Eserleri

Şerhu Fıkhi'l-Keydânî, Risâle-i Mesâili'l-Fıkhiyye, Kitâbü'l-Fadli ve'n-Nevâl, Kitâbü'n-Necât, Tuhfe-i Hasakiyye, Kitâbü'l-Hitâb, Rîsâletü'l-câmia limesâili'n-nâfia, Ecvibetü'l-Hakkiyye an es'ileti'ş-Şeyh Abdurrahman.

1.2.1.4. Kelâm ile İlgili Eserleri

Şerhu Şuabi'l-Îmân, Şerhu'l-Kebâir (Rumûzu'l-Künûz), İhtiyârât, Risâletü'lcâmiali-mesâili'n-nâfia, Ferâhu'r-Rûh (Şerhu'l-Muhammediyye), Tuhfe-i Halîliyye

1.2.1.5. Tasavvufî Eserleri

Kitâbü Tamâmü'l-Feyz fi bâbi'r-Ricâl, Kitâbü's-Silsile (Silsilenâme-i Celvetî), Şerhu'l-Usûli'l-Aşere, Şerh-i Esmâ-i Seb'a, Risâletü'l-Hazarât, Risâle fi Beyânî'l-Halve ve'l-Celve, Kitâbü'l Hucceci'l-Bâliğa, Kitâbü's-Şecv, Mecûi'l- Beşîrli-Ecli't-Tebşîr, Vesîletü'l-Merâm, Mecmûatü'l-Esrâr, Risâle-i Nefesi'r-Rahmân, Risâle-i Gül (Risâle-i Verdiyye), Şerh-i Salavât-ı İbn-i Meşîş, Kitâbü Zübdeti'l-Makûl, Kitâbü'l-Fasl fi'l-Esrâr, er-Risâletü'ş-Şem'iyye (Risâle-i Nûr-i İlâhî), Risâletü't-Tehaccî fi Hurûfi't-Teheccî, Esrâru'l-Hurûf, Hakâiku'l-Hurûf, Ferâhu'r-Rûh (Şerhu'l-Muhammediyye), Rûhu'l- Mesnevî (Şerhu'l- Mesnevî), Şerh-i Pend-i Attâr, Şerhu Nazmi's-Sülûk, Kitâbu'l-Envâr, Serh-i Ebyât-ı Hacı Bayrâm-ı Velî, Şerh-i Ebyât-ı Yunus Emre, Şerh-i Nazm-ı Ahmed, Şerh-i Ebyât-ı Hasan el- Kâdirî, Şerh-i Nazm-ı Hayretî, Es'ile-i Şeyh Mısri'ye Evvibe-i İsmâil Hakkı, Es'iletü's-Sahafiyye ve Ecvibetü'l-Hakkiyye, Sülûku'l-Mülûk (Tuhfe-i Aliyye), Risâletü'l-Umâriyye, Risâle-i

Ma'na-yı Şerîf-i İsm-i Muhammed, Tuhfe-i Recebiyye, Tuhfe-i İsmâiliyye, Tuhfe-i Atâiyye, Kitâbü's-Sülûk (Tuhfe-i Vesîmiyye), Şerh-i Ebyât-ı Fusûs, Tuhfe-i Bahriyye, Risâle-i Hüseyniyye, Risâle-i Bahâiyye, Tuhfe-i Ömeriyye,

1.2.1.6. Vâridât ve Şerhlerine Dair Eserleri

Vâridât-ı Hakkıyye (Vâridât-ı Kübrâ), Risâletü "Eyyühe'l-bülbül", Min Vâridâti'l-Fakîr es-Seyh İsmâil Hakkî min evâhiri Zilhicce min seneti 1116, Mecmûatü'l-Hutâb ve'l-Vâridât, Mecmûa, el-Vâridât, Kitâbü'd-Düreri'l-İrfâniyye, Mecmûatü'l-fevâid ve'l-vâridât, Kitâb-ı Kebîr, Kitâbü'd-Düreri'l-İrfâniyye, Mecmûatü'l-Fevâid ve'l-Vâridât, Kitâb-ı Kebîr, Kitâbü'z-Zikr ve's-Şeref, Kitâbü'l-Hakkî's-Sarîh ve'l-Keşfi's-Sahîh, Kitâbü Nakdi'l-Hâl (Şecerâtü'l-Yakîn ve't-Tevhîd), Müteferrikât-ı Şeyh Hakkî, Kitâbü Müzîli'l-Ahzân, Kitâbü Hayâtü'l-Bâl, Kitâbü'l-İzzi'l-Âdemî, Kitâbü'n-Netîce

1.2.1.7. Diğer Eserleri

Mecâlisü'l-Va'z ve't-Tezkîr, Kitâbü'l-Hutabâ (Hatîbü'l-Hutabâ), Mecâlisü'l-Müntehabe, Şerhu Mukaddimeti'l-Cezerî fi't-Tecvîd, Şerhu Risâle fi'l-Âdâbi'l-Münâza'a li Tasköprizâde, Dîvân-ı İsmâil Hakkî (Futûhât-ı Burûseviyye), Risâletü'l-Mi'râciyye, Mîn ba'dı mâ nazamehü'l-fakîr eş-Şeyh İsmail Hakkî bi'l-lisâni't-Türkimin evveli seneti 1117, Kitâbü'l-Furûk, Nuhbetü'l-letâif, Mecmûatü'l-müntehabe.⁴⁷

1.2.2.Hakkında Yapılan Çalışmalar.

İsmail Hakkı Bursevî hakkında, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığının tez tarama (<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tarama.jsp>) sitesinden faydalanarak ulaştığımız bazı yüksek lisans ve doktora çalışmaları şunlardır:

Hüseyin Yenice, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Muhammediyye şerhinin 1.Cildinde Tasavvufî İstılah ve Semboller, Dan. Mustafa Çağrıç, MÜSBE., İst.,1987, 166 s.

Sunay Yılmaz, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Muhammediyye Şerhinin II.Cildinde Geçen Tasavvufî İstılah ve Semboller, Dan. Yaşar Nuri Öztürk, MÜSBE., İst., 1993, 238 s.

Yusuf Çelik, İsmâil Hakkı Bursevîde Basîret Anlayışı, Dan. Yakup Çiçek, MÜSBE, İst., 1994, 88 s.

⁴⁷ Namlı, İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı, s.213,219

İlyas Efendi, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kitâbu's-silsileti'l-Celvetiyye'si, Dan. Mustafa Tahralı, MÜSBE., İst., 1994, 175 s.

Ramazan Muslu, İsmâil Hakkı Bursevî ve Tamâmü'l-feyz adlı eseri, Dan. İrfan Gündüz, MÜSBE., İst., 1994, 127 s.

Ali Namlı, İsmâil Hakkı Bursevî ve Tamâmü'l-feyz adlı eseri (ikinci kısım), Dan. Selçuk Eraydın, , MÜSBE., İst., 1994, 116s

Mehmet Ali Akidil, İsmâil Hakkı Bursevî hayatı, eserleri ve Tuhfe-i Ömeriyye'si, Dan. Abdülkerim Abdülkadiroğlu, GÜSBE., Ankara, 1996, 96 s.

Mehmet Zeki Başyemenici, İsmâil Hakkı Bursevî ve Kitabü'z Zikr ve'sş-şeref Adlı Eseri, Dan. Hasan Kamil Yılmaz-Mustafa Tahralı, MÜSBE. İst. 1997, s. 157

Naim Avan, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kitâbü'l-Envâr Adlı Eseri, Dan. Abdülhakim Yüce, YYÜSBE., Van, 1997, 251 s.

Recep Yaman, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kitabüs-Süluk Adlı Eseri, Dan. Abdülhakim Yüce, YYÜSBE., Van, 1998, 203 s.

Fazlı Dinç, İsmâil Hakkı Bursevî'nin ed-Dürret'l-irfaniye Adlı Eserinin Transkripsiyonu ve Tahkiki, Dan. İbrahim Düzen, HÜSBE., Şanlıurfa, 1998, 108

İhsan Soysaldı, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kitabü'n-Netice Adlı Eserindeki Tasavvufî İstılahlar, Dan. İbrahim Düzen, HÜSBE., Şanlıurfa, 1998, 103 s.

Şeyda Öztürk, İsmâil Hakkı Bursevî'nin İki tuhfesi: Tuhfe-i Vesimiyye, Tuhfe-i Aliyye, Dan. Mahmut Erol Kılıç, MÜSBE., İst., 1999, 210 s.

Veysel Akkayya, Tuhfe-i Ataiyye, Dan. Mahmut Erol Kılıç, MÜSBE., (basılmış), İst., 1999.

Saliha Baryaman, İsmâil Hakkı Bursevî, Rûhu'l-Mesnevî (birinci cilt) İnceleme Metin, Dan. Murat Yurtsever, UÜSBE., Bursa, 2000, 621 s.

Taner Çetin, Vâridât-ı Kübra, Dan. Murat Yurtsever, UÜSBE., Bursa, 1999, 191 s.

Nuran Döner, Tasavvuf Kültüründe Vâridat Geleneği ve Bursevî'nin Kitâb-ı Kebir'i, Dan. Mustafa Kara, UÜSBE., Bursa, 2000, 185 s.

M. Fatih Haşçıçek, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Ruhü'l-Beyanında Nefs Kavramı, Dan. Ahmet Nedim Serinsu, AÜSBE., Ankara, 2000, 113 s.

Zülfıye Eser, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Es'iletü's-Sahafiyye ve Ecvibetü'l-Hakkıyye İsimli Eseri, Dan. Mustafa Tahralı, MÜSBE., İst., 2003, 276 s.

İbrahim Halil Güler, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Şerhu'l-Kebâir Adlı Eserinin Tanıtımı ve Tahlili, Dan. Hasan Kâmil Yılmaz, MÜSBE., İst., 2005, 195.s

Selim Çakıroğlu, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Recebiyye Eserinin Tahkik ve Değerlendirmesi, Dan. Hasan Kâmil Yılmaz, MÜSBE., İst., 2006, 269 s.

Nizamettin Burak, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Vesiletü'l-Merâm'ı (inceleme-metin), Dan. Mehmet Demirci, DEÜSBE., İzmir, 2006, 167 s.

Muammer Cengiz, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Hasekiyye'sinin Birinci Bölümü (metin ve tahlil), Dan. Mahmut Erol Kılıç, MÜSBE., İst., 2007, 237 s.

Zehra Çelebi, Tasavvuf Tarihinde Vird-Hizb Geleneği ve İsmâil Hakkı Bursevî'nin "Şerh-i Salavât-ı Meşîşîye" İsimli Eseri, Dan. Dilaver Gürer, SÜSBE., Konya, 2007, 125 s.

Engin Söğüt, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kenz-i Mahfi Risalesi Muhteva ve Tahlili, Dan. Hasan Kâmil Yılmaz, MÜSBE., İst., 2007, 192 s.

Arzu Polatoğlu, İsmâil Hakkı Bursevî'nin "Şerh-i Ebyât-ı Hacı Bayram-ı Velî" Adlı Eseri (metin ve inceleme), Dan. Mehmet Demirci, DEÜSBE., İzmir, 2008, 102 s.

Ahmet Koç, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i İsmâiliyye Adlı Eseri, Dan. Ahmet Ögke, YYÜSBE., Van, 2008, 197 s.

Mehmet Tabakoğlu, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Hasekiyye'sinin İkinci Bölümü (metin ve tahlil), Dan. Mahmut Erol Kılıç, MÜSBE., İst., 2008, 227.s

Fatih Oruç, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Ruhu'l-Beyân Tefsirinde Hârikulâde Olaylar, Dan. Ramazan Biçer, Sakarya Ün., SBE., Sakarya, 2008, 79 s.

Elif Söyleyici Dedeler, İsmâil Hakkı Bursevî'nin "Risâletü'l-Hazarâtî'l-Hamsî'l-İlâhiyye" ve "el-İnsânü'l-Kâmil" Adlı Eseri (metin-inceleme), Dan. Himmet Konur, DEÜSBE, İzmir, 2009, 270 s.

Betül İzmirli, "İsmâil Hakkı Bursevî'nin Vâridât-ı Hakkıyye'si (Bursa Eski Eserler Kütüphanesi, Genel, nr. 86, vr. 111b-160b)", Dan. Himmet Konur, DEÜSBE, İzmir, 2010, 256 s.

Fatih Tüzek, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Vâridât adlı eserinin transkripsiyon ve incelenmesi, Dan., Mustafa Tahralı, MÜSBE, İst., 2011, 295 s.

Hasan Yersiz, İsmail Hakkı Bursevî'nin "Şerhu Tefsiri'l-Cüz'i'l-Ahîr Mine'l-Kur'ân" adlı eserinin tahkiki, Dan., Remzi Kaya, UÜSBE, Bursa, 2017, 198 s.

Arife Koçak Pulat, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Halîliyye Adlı Eseri (İnceleme-Metin), Dan. Cengiz Gündoğdu, Atatürk Ün. SBE, Erzurum, 2018, 270 s.

İsmail Hakkı Bursevî Hakkında yapılan Bazı doktora çalışmaları ise şunlardır.

Sâkib Yıldız, L'Exegete Turc Ismâil Hakkı Burûsawî, Sa Vie, Ses Oeuvres et La Methode dans son Tafsir Rûh al-Bayân, L'Université de Sorbonne, Paris, 1972.

Murat Yurtsever, İsmâil Hakkı Dîvanı (inceleme-metin), Dan. Mustafa Kara, UÜSBE., Bursa, 1990, 762 s. (Kitap olarak basılmıştır.)

Nevin Gümüş, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Kitâbü'l-Envar'ı ve şerhi (hayatı-inceleme-tenkidli metin), Dan. Cihan Okuyucu, Erciyes Ün. SBE, Kayseri, 1998, 300 s.

Seyit Avcı, İsmâil Hakkı Bursevî'de Hadîs Tespit ve Yorumu, Dan. Ali Osman Koçkuzu, SÜSBE., Konya , 1999, 375 s.

Ali Namlı, İsmâil Hakkı Bursevî, hayatı, eserleri ve tarikat anlayışı, Dan. Hasan Kamil Yılmaz, MÜSBE., İst., 2001, 394 s. (Kitap olarak basılmıştır.)

Rfiye Duru, Modern metin çözümleme teknikleri bakımından şerh geleneği ve İsmail Hakkı Bursevi, Dan., Ömür Ceylan, Ege Ün. SBE, İzmir, 2007, 295 s.

Zübeyir Akçe, İsmâil Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Recebiyye Adlı Eseri (inceleme-metin), Dan. Himmet Konur, HÜSBE., Şanlıurfa, 2008, 507 s.

Necmi Sarı, İsmail Hakkı Bursevî'nin Şerhu Nuhbeti'l-Fiker adlı eserinin tahkik ve tahlili, Dan., Abdullah Aydın, Sakarya Ün. SBE., Sakarya, 2017, 871 s.

İKİNCİ BÖLÜM

2.REPERTUAR

2.1.Notalar ve Şiirler

ACEM İLÂHÎ
(Bi-hamdillâh ki geldi mâh-ı Şâbân)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Hakan Alvan

Düyek

Bi-ham- dil- lah ki gel- di mâ- hı-Şa-
O na ta'- zîm e- den- ler ol- du üm-
Muham- med- den şe- fâ- at is- te- ri-

bân A- çıl- dı gül- şe- ni dil ol-
met Bi- len- ler kad- rin A nın bul-
sen Ol â- ya hür- met-et zik- rey-

du han- dâñ A- çıl- dı gül-
du guf- rân Bi- len- ler kad-
le her an Ol â- ya hür-

şe- ni dil ol- du han- dâñ Al-lah
rin A- nın bul- du guf- rân Al-lah
met et zik- rey- le her an Al-lah

Mu- ham- med Mus- ta- fâ- nın a- yı gel
Hu- sû- sa kim Be- râ- tı ge- ce- sin
Ce- mâ- lin gör- me kis- ter- sen Hû- dâ

di Al- lah Mu- ham- med Mus ta fâ nın a-
 de Al- lah Hu- sù- sa kim Be- râ- tı ge
 nın Al- lah Ce- mâ- lin gör- me kis- ter- sen

yı gel di Sa- â- det- le
 ce- sin de Ni- ce suç- lu
 Hû- dâ nın U- yan ey Hak-

mü- şer- ref ol- du her can
 o- lur â- zâ- dı nî- ran
 kı var gaf- let- den u- yan

Sa- â- det- le müşer- ref ol- du her can
 Ni- ce suç- lu o- lur â- za- dı nî- ran
 U- yan ey Hak- kı var gaf- let- den u- yan

Bi-hamdillah ki geldi Mâh-ı Şâbân
 Açıldı gülşen-i dil oldu handân
 Muhammed Mustafâ'nın ayı geldi
 Saâdetle müşerref oldu her cân

Ona ta'zîm edenler oldu ümmet
 Bilenler kadrin anın buldu gufrân
 Husûsa kim Beratı gecesinde
 Nice suçlu olur âzad-ı nîran

Muhammed'den şefâât ister isen
 Ol âya hürmet et zikreyle her an
 Cemâlin görmek istersen Hûdâ'nın
 Uyan ey Hakkı var gafletden uyan*

*Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.283)

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

Bi-hamdi'llâh ki Geldi mâh-ı Şa'ban
Açıldı Gülşen-i dil oldı Handân

Muhammed Mustafa'nun ayı geldi
Sa'adetle müşerref oldu her cân

Ana ta'zim idenler oldı ümmet
Bilenler Kadrin anun buldı gufrân

Husûsan kim Berat'ı gicesinde
Niçe suçlar olur âzâd-ı nîrân

Mübârekdür şeb ü rûzı ol ayun
İrişür her deminde lutf-ı Rahmân

Hudâ'ya sen de tâ'at eyle anda
Geçürme fırsatı ey gâfil insân

Muhammed'den şefa'at ister isen
Ol aya hürmet it zikr eyle her ân

Cemâlin görmek istersen Hudâ'nun
Uyan ey Hakkı var gafletden uyan⁴⁸

⁴⁸ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.283

ACEMAŞİRAN İLÂHÎ
(Bi-hamdillâh safâ buldu gönüller)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Hakan Alvan

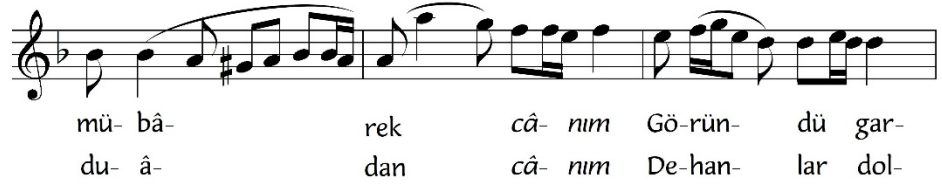
Düyek

Bi-ham- dil- lah sa-fâ bul- du gö-nül-
A- çıl- dı- dî- de-ler nû- ri Hu-dâ-

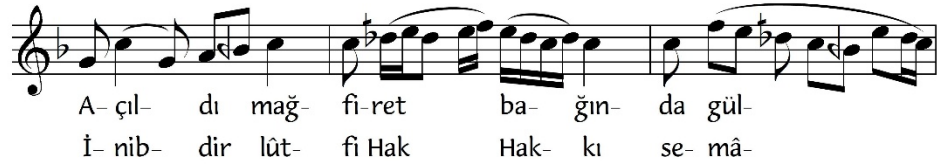
ler (Saz...) Gö-rün- dü gar- ra- i mâ- hı
dan De-han- lar dol- du zik- ri- le

mü- bâ- rek câ- nım Gö-rün- dü gar-
du- â- dan câ- nım De-han- lar dol-

ra- i mâ- hı mü-bâ- rek Al- lah
du zik- ri- le du-â- dan Al- lah

A- çıl- dı mağ- fi-ret ba- ğın- da gül-
İ- nib- dir lût- fi Hak Hak- kı se- mâ-

ler (Saz... ..) A- çıl- dı mağ- fi-ret ba- ğın-
dan İ- nib- dir lût- fi Hak Hak- kı

da gül- ler (Saz . . .) Gö-rün- dü gar-
se-mâ- dan Gö-rün- dü gar-

ra- i mâ- hı mü-bâ- rek câ- nım
ra- i mâ- hı mü-bâ- rek câ- nım

Görün- dü gar- ra-i mâ- hı mübâ- rek
Görün- dü gar- ra-i mâ- hı mübâ- rek

Bi-hamdillah safâ buldu gönüller
Göründü garra-i mâh-ı mübârek
Açıldı mağfîret bağında güller
Göründü garra-i mâh-ı mübârek

Açıldı dîdeler nûr-i Hûdâ'dan
Dehanler doldu zikr ile duâdan
İnibdir lûtf-i Hak Hakkı semâdan
Göründü garra-i mâh-ı mübârek*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.422)

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.itmt.org/itmt/mustafa-hakan-alvan/>)

Bi hamdi'llâh safâ buldı gönüller
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek
Açıldı mağfîret bağında güller
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek

Gönüller ğaym-ı ğamdan açılıp dur
Hudâ'dan feyz-i rahmet saçılıp dur
Hakk'un bu bir büyük lutfı olup dur
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek

Cihân pür-ğulğule oldı tarabdan
Emîn oldı cihân halkı ğazâbdan
Yürî var iste sen de lutf-ı Rab'dan
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek

Açıldı dîdeler nûr-ı hudâ'dan
Dehenler toldı zıkr ile du'âdan
İnüpdür lutf-ı hak Hakkî semâdan
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek⁴⁹

⁴⁹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.422

ACEMAŞİRAN İLÂHÎ
(Bi-hamdillâh safâ buldu gönüller)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Düyek

Bi-ham-dil-lah sa-fâ bul-du gönül-ler Görün- dü gur-
re-i mâ-hı mübâ- rek Açıl- dı mağ- fi-ret ba- ğın-
da gül- ler- Görün- dü gur- re- i mâ-hı mübâ- rek

Bi-hamdillah safâ buldu gönüller
Göründü gur-re-i mâh-ı mübârek
Açıldı mağfîret bağında güller
Göründü gur-re-i mâh-ı mübârek

Açıldı dîdeler nûr-i Hudâ'dan
Dehenler doldu zikri ile duâdan
İnipdir lûtf-i Hak Hakkı semâdan
Göründü gur-re-i mâh-ı mübârek*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.422)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Bi hamdi'llâh safâ buldı gönüller
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek
Açıldı mağfîret bağında güller
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek

Gönüller ğaym-ı ğamdan açılıpdur
Hudâ'dan feyz-i rahmet saçılıpdur
Hakk'un bu bir büyük lutfı olupdur
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek

Cihân pür-ğulğule oldı tarabdan
Emîn oldı cihân halkı ğazâbdan
Yürî var iste sen de lutf-ı Rab'dan
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek

Açıldı dîdeler nûr-ı Hudâ'dan
Dehenler toldı zıkr ile du'âdan
İnüpdür lutf-ı Hak Hakkî semâdan
Göründi ğurre-i mâh-ı mübârek⁵⁰

⁵⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.422

ACEMAŞÎRAN İLÂHÎ

(Sâye saldı ehl-i îmân üstüne)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Düyek

Sâ- ye sal- dı eh- li î- mân üs- tü- ne
Bağ- la- yıp şey- tâ- nı ben- de ur- du- lar
Eh- li cür- mün Hak gö- zü ya - şın si- ler
Kıl te- râ- vi- hi sa- fâ- lar bu- la- gör

Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı Ra- ma- zan
Cüm- le- ten ağ- yâ- rı Hak kı sür- dü- ler
Ağ- la- yan- lar şâd o- lur dâ- im gü- ler
Et te- sâ- bi- hi ve- fâ- lar bu- la- gör

Doğ- du ol nur eh- li ir- fân üs- tü- ne
Eh- li Hak ol ay- da Hak- kı sür- dü- ler
Şer- be- ti guf- rân i- çer- ler â- si- ler
Hak- kı- yâ nû- ri Hu- dâ- dan yak çe- rağ

Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı Ra- ma- zan

Sâye saldı ehl-i îmân üstüne
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan
Doğdu ol nûr ehl-i irfân üstüne
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan

Ehl-i cürmün Hak gözü yaşın siler
Ağlayanlar şâd olur dâim güler
Şerbet-i gufran içerler âsiler
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan

Bağlayıp şeytanı bende urdular
Cümleten ağyâr-ı Hakkı sürdüler
Ehl-i Hak ol ayda Hak'kı gördüler
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan

Kıl terâvihi safâlar bula gör
Et tesâbihi vefâlar bula gör
Hakkıyâ nûr-ı Hüdâ'dan yak çerağ
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

ACEMAŞİRAN-HİCAZ İLÂHÎ*

(Hak isteyen âşıklar gelin tevhid edelim)

Sofyan

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Rıza Tekin Uğurel

Hak-is teyen â şık lar ge lin tev hîd e de lim

Hak yo lun da sâ dık lar ge lin tev hîd e de lim

Hak yo lun da sâ dık lar ge lin tev hîd e de lim

Gö nûlpâ sını sil me ğe ağ lar i ken gül me ğe

Öl mez den ön öl me ğe ge lin tev hîd e de lim

Öl mez den ön öl me ğe ge lin tev hîd e de lim

Eğ ri lik fik ri ni sür Hak yo lun da doğ ru dur

E ren ler yo lu bu dur ge lin tev hîd e de lim

E ren ler yo lu bu dur ge lin tev hîd e de lim

U san fâ nî den u san kendi ni yoğ ol muş san

Ey Hak dan gâ fil in san ge lin tev hîd e de lim

Ey Hak dan gâ fil in san ge lin tev hid e de lim

De yin fa' lem en ne hû Lâ i lâ he il lâ hû

De yin fa' lem en ne hû Lâ i lâ he il lâ hû

Hak kı bes dir bi ze bu ge lin tev hîd e de lim

Hak kı bes dir bi ze bu ge lin tev hîd e de lim

Hak isteyen âşıklar, gelin tevhîd edelim
Hak yolunda sâdıklar, gelin tevhîd edelim

Gönül pasın silmeye, ağlar iken gülmeye
Ölmez iken ölmeye gelin tevhîd edelim

Eğrilik fikrini sür, Hak yolunda doğru dur
Erenler yolu budur, gelin tevhîd edelim

Usan fânîden usan, kendini yoğ olmuş san
Ey Hak'dan gâfil insan, gelin tevhîd edelim

Deyin fa'lem ennehû, lâ ilâhe illâ hû
Hakkı besdir bize bu, gelin tevhîd edelim**

* Kelime-i tevhîd zikrinde Bayatî ilâhilerden sonra okunmak üzere

** (Murat yurtsever (hzl.), İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.454)

Rıza Tekin UĞUREL: 1944 yılında Kütahya'da doğmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Bilhassa tekke mûsikîsi konusunda araştırmalar yaparak, çoğu ilâhî formunda iki yüze yakın eser bestelemiştir. Halen (KÜMAKSAD) Kütahya Mevlânâ Araştırma Kültür Sanat Derneği'nin başkanı olarak mûsikî, kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürmektedir

ACEMKÜRDÎ İLÂHÎ
(Menbâ-i ilm-i Hudâsın yâ Muhammed Mustafâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Selâhaddin Demirtaş

Düyek

Men-ba- i il- mi Hu- dâ- sını yâMu- ham-med
Muta- fa Derbe dem vahy â- şî-na- sını
yâMu- ham-med Mus-ta- fa Herke- lâ- mını
mu- ci- ze her kâ- rını ih- sâni bi- ze
Câ- ni- bi Hak- dan a- tâ- sını
yâ Mu- ham- med Mus- ta- fa

Menba-i ilm-i Hudâsın yâ Muhammed Mustafâ
Dem-be-dem vahy âşinasın yâ Muhammed Mustafâ

Her kelâmın mucize her kârın ihsândır bize
Cânib-i Hak'dan atâsın yâ Muhammed Mustafâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.33)

Not: Bu eser TRT arşivlerinde Acem olarak da kayıtlıdır. Ancak Selâhaddin Demirtaş'ın kendi sesinden Acemkürdî kaydı olduğu için tezimize bu besteyi aldık. Bkz. (<http://www.muzafferozak.com/nagmeiaskhtml/SalahiDede.html>)

Selâhaddin DEMİRTAŞ: 1 Mart 1912'de İstanbul Kasımpaşa'da doğmuştur. 1960 yılında Konya'da âyinhan olarak Hz. Mevlânâ'yı anma törenlerindeki görevi 1978'e kadar devam etmiştir. Çocukluğunda başlayan müzik birikimlerini hanendelik yanında, 1970 yılından itibaren beste yapmaya başlayarak da ortaya koymuştur. Geçirilmiş olduğu kalp krizi sebebiyle 5 Mart 1997'de vefât etmiştir. (<http://www.muzafferozak.com/nagmeiaskhtml/SalahiDede.html>)

Menba '-i 'ilm-i Hudâ 'sın yâ Muhammed Mustafâ
Dem-be-dem feyz-âşnâsın yâ Muhammed Mustafâ

Her kelâmun mu'cize her kârün ihsândur bize
Cânib-i Hak 'dan 'atâsın yâ Muhammed Mustafâ

Tâc-ı İskender sana taht-ı Süleymân n'eyesün
Sen şeh-i mülk-i bekâsın yâ Muhammed Mustafâ

Şerbet-i vaslunla dermân eyle Hakkî hasteye
Sen kabûl eyle racâsın yâ Muhâmmmed Mustafâ⁵¹

⁵¹ Yurtsever, Kemal-name-i İsmail Hakkî, s.33

ACEMKÜRDÎ İLÂHÎ

(Menbâ-i ilm-i Hudâsın yâ Muhammed Mustafâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Rif'at

Düyek

Men-ba-i il-mi Hu-dâ-sın yâ Mu-ham-med
Mus-ta-fa Dem-be-dem vahy â-şi-na-sın
yâ Mu-ham-med Mus-ta-fa Şer-be-ti vas-
lın-la der-mân ey-le Hak-kı has-te-ye
Sen ka-bûl ey-le re-câ-sın
yâ Mu-ham-med Mus-ta-fa

Menba-i ilm-i Hudâsın yâ Muhammed Mustafâ
Dem-be-dem vahy âşinasın yâ Muhammed Mustafâ

Şerbet-i vaslinla dermân eyle Hakkı hasteye
Sen kabûl eyle recâsın yâ Muhammed Mustafâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.33)

Rıfat BEY: 1820 yılında İstanbul'da doğan Rıfat Bey, Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin torunudur. Sarayda Musâhib-i Şehriyârî, Sermüezzîlik, Enderun'da mûsiki hocalığı, fasl-ı hümâyûn serhânendeliği ve Muzıka-yi Hümâyûn Türk Mûsikisi Bölümü müdürlüğü yapmıştır. 1888'de İstanbul'da vefat etmiştir. (Nuri Özcan, T.D.V. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: C.35, s.103-104)

Menba '-i 'ilm-i Hudâ 'sın yâ Muhammed Mustafâ
Dem-be-dem feyz-âşnâsın yâ Muhammed Mustafâ

Her kelâmun mu'cize her kârün ihsândur bize
Cânib-i Hak 'dan 'atâsın yâ Muhammed Mustafâ

Tâc-ı İskender sana taht-ı Süleymân n'eyesün
Sen şeh-i mülk-i bekâsın yâ Muhammed Mustafâ

Şerbet-i vaslunla dermân eyle Hakkî hasteye
Sen kabûl eyle racâsın yâ Muhâmmmed Mustafâ⁵²

⁵² Yurtsever, Kemal-name-i İsmail Hakkî, s.33

AŞKEFZÂ İLÂHÎ
(Yâ İlâhî kasırım şüküründe ben)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Ayhan Altınkuşlar

Sofyan

Yâ İ- lâ- hi ka- sı- rım
şük- rün- de ben şük- rün- de ben
Kul se- nin guf- ran se- nin
İh- san se- nin İh- san se- nin
Eh- li tak- sî- rim se- nin
yo- lun- da ben yo- lun- da ben
Kul se- nin guf- ran se- nin
İh- san se- nin İh- san se- nin

Yâ ilâhî kasırım şüküründe ben
Kul senin gufran senin ihsan senin
Ehli taksîrim senin yolunda ben
Kul senin gufran senin ihsan senin*

*(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa:
Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.116)

Ayhan ALTINKUŞLAR: Manisa'nın Turgutlu İlçesi'nde 14 Ağustos 1931 tarihinde doğmuştur. İzmir Yüksek İslam Enstitüsünden Mezun olmuş, 1987 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Doçentliğine atanmış ve bu görevi yaparken emekli olmuştur. Ud ve Keman sazı icra eden Altınkuşlar, peşrev, saz semaisi, beste, nakış, ilâhî gibi değişik formlarda yüz eser bestelemiştir. Ayhan Altınkuşlar 2012 yılında vefat etmiştir. (*Gürcan Papatya, "Günümüz Dini Türk Müsıkîsi Hocası Prof. A. Ayhan Altınkuşlar Şahsiyeti, Sanatkâr yönü ve Müsıkî Eserleri Üzerinde bir İnceleme", (Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi S.B.E., 2006, s.12-44*)

Ya ilâhî kâsırım şüküründe ben
Kul senin ihsân senin gufran senin
Ehl-i taksirim senin yolunda ben
Kul senin ihsân senin gufrân senin

Bunca isyân eyleyip dönsem sana
Ol nefes karşı gelir lütfuna bana
Sen bir ulu padişâh ben bir gedâ
Kul senin ihsân senin gufrân senin

Söylenir vâfına Rabbül'âlemin
Gafir-üz-zünub ü hayr-ür-rahimîn
Eyle Hakkı'ya keremler yâ muîn
Kul senin ihsân senin gufrân senin⁵³

⁵³ Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.116

AŞKEFZÂ DURAK
(Yâ İlâhî kasırım şüküründe ben)

Durak evferi

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: H. Sâdettin Arel

Dost

Kul se- nin guf-rân se- nin ih- san se- nin

Yâ İlâhî kâsırım şüküründe ben
Kul senin gufrân senin ihsan senin
Ehl-i taksîrim senin yolunda ben
Kul senin gufrân senin ihsan senin

Bunca isyan eyleyip dönsem sana
Ol nefes karşı gelir lûtfun bana
Sen bir ulu pâdişâh ben bir gedâ
Kul senin gufrân senin ihsan senin*

*(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevi, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.116)

H. Saadeddin AREL: İstanbul'un vefa semtinde doğmuştur. Türk Müsikîsi Bölümü İlmî Kurul Reisliği yapmıştır. Türk Müziğinde yirmi dört aralıklı ses sistemini benimsemiş ve ilk çok sesli müzik örnekleri vermiştir. Dînî ve din dışı alanda yedi yüz elli kadar eser bestelemiştir. 6 Mayıs 1955'te vefat etmiştir. (*Haydar Sanal, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1991, C.3, s.352-354*)

Ya ilâhî kâsırım şüküründe ben
Kul senin ihsân senin gufran senin
Ehl-i taksirim senin yolunda ben
Kul senin ihsân senin gufrân senin

Bunca isyân eyleyip dönsem sana
Ol nefes karşı gelir lütfuna bana
Sen bir ulu padişâh ben bir gedâ
Kul senin ihsân senin gufrân senin

Söylenir vâfına Rabbül'âlemin
Gafir-üz-zünub ü hayr-ür-rahimîn
Eyle Hakkı'ya keremler yâ muîn
Kul senin ihsân senin gufrân senin⁵⁴

⁵⁴ Seyhan, s.116

BAYATÎ İLÂHÎ
(Bâde-i lebinden nûş eden âşık)

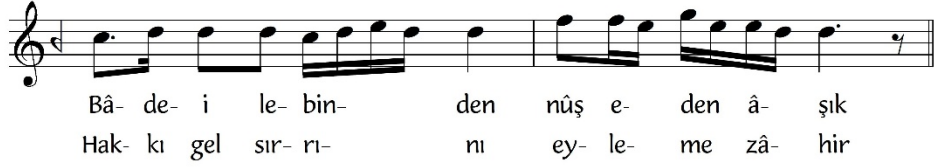
Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Hakan Alvan

Sofyan

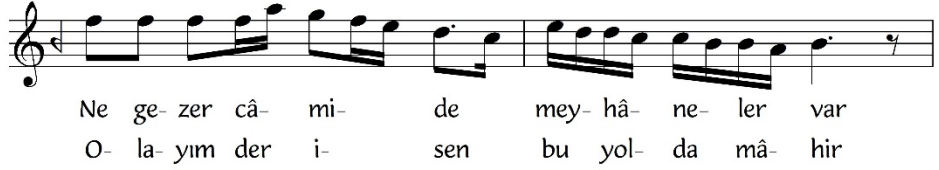
♩

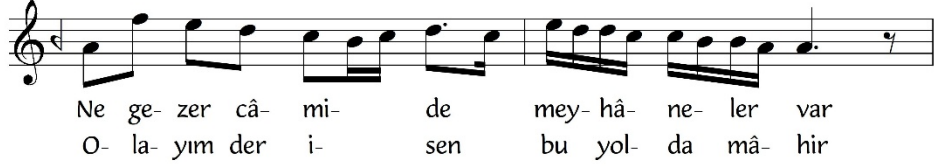
Bâ- de- i le- bin- den nûş e- den â- şık
Hak- kı gel sır- rı- nı ey- le- me zâ- hir

Bâ- de- i le- bin- den nûş e- den â- şık
Hak- kı gel sır- rı- nı ey- le- me zâ- hir

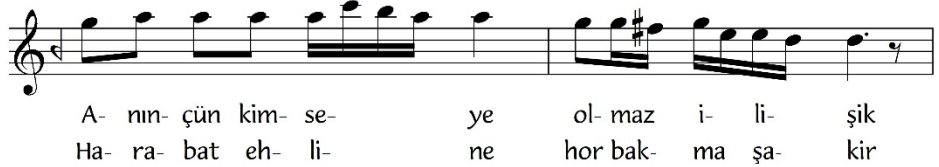
Ne ge- zer câ- mi- de mey- hâ- ne- ler var
O- la- yım der i- sen bu yol- da mâ- hir

Ne ge- zer câ- mi- de mey- hâ- ne- ler var
O- la- yım der i- sen bu yol- da mâ- hir

A- nın- çün kim- se- ye ol- maz i- li- şik
Ha- ra- bat eh- li- ne hor bak- ma şa- kir

A- nın- çün kim- se- ye ol- maz i- li- şik
Ha- ra- bat eh- li- ne hor bak- ma şa- kir

Na- sî- bi- ni al- mış dî- vâ- ne- ler var
De- fi- ne- ye ma- lik vi- ra- ne- ler var

Na- sî- bi- ni al- mış dî- vâ- ne- ler var
De- fi- ne- ye ma- lik vi- ra- ne- ler var

Bâde-i lebinden nûş eden âşık
Ne gezer câmide meyhaneler var
Anın çün kimseye olmaz ilişik
Nasibini almış divâneler var

Hakkı gel sırrını eyleme zâhir
Olayım der isen bu yolda mâhir
Harâbat ehline hor bakma şâkir
Defineye mâlik virâneler var*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya’da doğmuştur. İstanbul Konservatuarı’nda ve TRT İstanbul Radyosu’nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu’nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

BAYATÎ İLÂHÎ

(Cânımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Rıza Tekin Uğurel

Düyek

Câ- ni min câ- nâ-nı sen- sin yâ Mu- ham- med
Mus- ta- fâ Der- di-min der- mâ- nı sen-sin
yâ Mu- ham-med Mus-ta- fâ Mus- ta- fâ
Nû- ri zâ- ta maz- ha- rı tam ol- du- ğun- da
şüp- he yok Hak- kı- nın bür- hâ- nı sen-sin
yâ Mu- ham-med Mus- ta- fâ Hak- kı- nın bür-
hâ- nı sen-sin yâ Mu- ham-med Mus- ta- fâ

Cânımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Derdimin dermânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-i zâta mazhâr-ı tam olduğunda şüphe yok
Hakkı'nın bürhânı sensinyâ Muhammed Mustafâ*

*(Murat yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.152)

Rıza Tekin UĞUREL: 1944 yılında Kütahya'da doğmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Bilhassa tekke müzikleri konusunda araştırmalar yaparak, çoğu ilâhî formunda iki yüze yakın eser bestelemiştir. Halen (KÜMAKSAD) Kütahya Mevlânâ Araştırma Kültür Sanat Derneği'nin başkanı olarak müzik, kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürmektedir.

Cânumun cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Derdümün dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Çıkmadı bahr-i mahabbetden senün gibi güher
İlm ü hikmet kânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Cümle ‘âlem ilmüne nisbet senün bir katradur
Ma’rifet ummânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-ı zâtundur cihân mir’âtı içre cilve-ger
Yûsuf’un da ânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Kulluğunla iftihâr eyler nebî vü ger velî
Cümlenün sultânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-ı zâta mazhar-ı tâm olduğunda şübhe yok
Hakkı’nun bürhânı sensin yâ Muhammed Mustafâ⁵⁵

⁵⁵ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.152

BAYATÎ İLÂHÎ
(Dön ey dil mâsivâdan vakti geldi)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Nuri Uygun

Düyek

Dön ey dil mâ- si- vâ- dan vak- ti gel- di
Geç ey dil bu he- vâ- dan vak- ti gel- di

ti gel- di Ya- nup ya- kıl- ma- dın şem- i
ti gel- di

ce- mâ- le ce- mâ- le E- lin yu bu

fe- nâ- dan vak- ti gel- di ti gel- di

Dön ey dil mâsivâdan vakti geldi
Geç ey dil bu hevâdan vakti geldi

Yanup yakılmadın şem-i cemâle
Elin yu bu fenâdan vakti geldi*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.341)

M. Nuri UYGUN: 24 Şubat 1945'de Kütahya'da doğmuştur. Yüksek lisans ve doktorasını Marmara Üniversitesi'nde bitirmiştir. Marmara Üniversitesi İlahiyat Meslek Yüksek Okulu'nda Öğretim Görevliliği yapmış, 1997'de Yar. Doç. Olarak girdiği Türk Din Müsikisi Öğretim Üyeliğinden emekli olmuştur. Halen İ.T.Ü. Devlet Konservatuarı'nda ve F.S.M. Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'nde dinî müsikî dersleri vermektedir.

Dön ey dil mâsivâdan vakti geldi
Geç ey dil bu hevâdan vakti geldi

Yanup yakılmadun şem'-i cemâle
Elün yu bu fenâdan vakti geldi

Dahi gelmez misin insâfa ey dil
Ferâgat kıl cefâdan vakti geldi

Yeter bîgânelerle mahrem oldun
Haber bil âşinâdan vakti geldi

Ezel bezmindeki zevki unutma
İç ol câm-ı safâdan vakti geldi

Eger olmak dilersen Hakkı zinde
Nefes al evliyâdan vakti geldi⁵⁶

⁵⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.341

BAYATÎ İLÂHÎ

(Şol gönüller kim bugün yâr ile halvet buldular)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: M. Nuri Uygun

Müsemmen

Şol gö-nül- ler kim bu-gün yâr i- le hal- vet
bul- du-lar Kes- ret iç- re vah- de-ti vah-
Kün- tü ken- zin mah- ze- nin- den
det de kes- ret bul- du-lar An la yan- lar
öz- ge dev- let bul- du-lar
rem- zi- ni el fak- ru fah- ri-
nin di- lâ nin di- lâ

Şol gönüller kim bugün yâr ile halvet buldular
Kesret içre vahdeti vahdetde kesret buldular

Anlayanlar remzini el fakru fahrinin dilâ
Küntü kenzin mahzeninden özge devlet buldular *

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.194)

M. Nuri UYGUN: 24 Şubat 1945'de Kütahya'da doğmuştur. Yüksek lisans ve doktorasını Marmara Üniversitesi'nde bitirmiştir. Marmara Üniversitesi İlahiyat Meslek Yüksek Okulu'nda Öğretim Görevliliği yapmış, 1997'de Yar. Doç. Olarak girdiği Türk Din Müsikiği Öğretim Üyelikinden emekli olmuştur. Halen İ.T.Ü. Devlet Konservatuvarı'nda ve F.S.M. Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi'nde dîni müzik dersleri vermektedir.

Şol gönüller kim bugün yâr ile halvet buldılar
Kesret içre vahdet ü vahdetde kesret buldılar

Anlayanlar remzini “el-fakru fahrî ” nün dila
“Küntü kenz”ün mahzeninden özge devlet buldılar

Zer gibi hâlis –‘ayâr oldılar âhir ey gönül
Bir velâyet ehline şunlar kisohbet buldılar

Kibr ile şeytân oldu ‘âkıbet merdûd-ı Hak
Secde ile gör melekler bunca ri ‘at buldılar

Bulmadılar râh-ı Hakk’a ihtidâ erbâb-ı zühd
Ehl-i ‘ışkun her biri Mevla’ya vuslat buldılar

Hakkıyâ ser-menzil-i maksuda irişmez dime
Pîrden şol kimseler kim ‘âlî himmet buldılar⁵⁷

⁵⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s194

BAYATÎARABAN İLÂHÎ
(Soydum kabayı aşkın elinden)

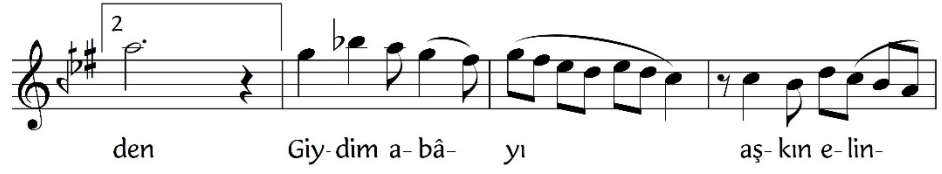
Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: S. Eyyubî Işıksal

Sofyan

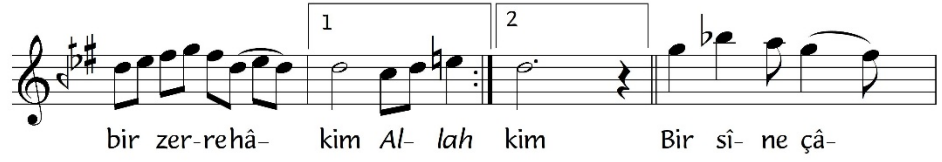
Soy-dumka ba yı aş-kın-e-lin- den Al- lah

den Giy-dim a-bâ- yı aş-kın e-lin-

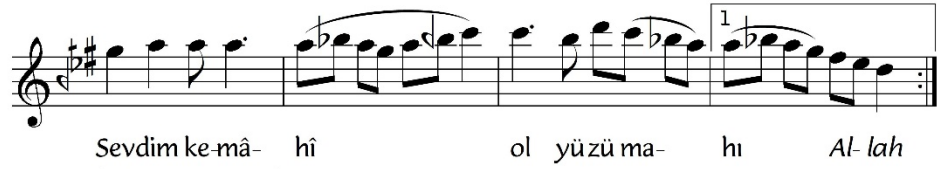
den Al- lah den Bir dert nâ- kim

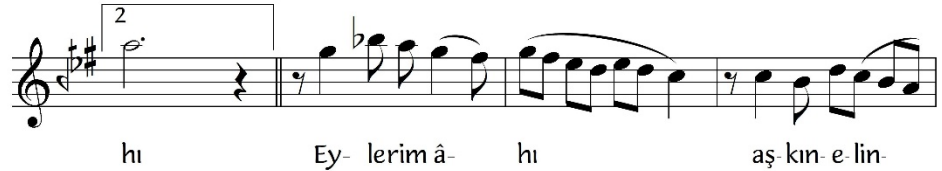
bir zer-rehâ- kim Al- lah kim Bir sî- ne çâ-

kim aş-kın e-lin- den Al- lah den

Sevdim ke-mâ- hî ol yüzü ma- hî Al- lah

hî Ey- lerim â- hî aş-kın e-lin-

den Al- lah den Hak- kı- yâ yan- dım

aş- ka boyan- dım Al- lah dım Â- hir u-yan-

dım aş- kın e- lin- den Al- lah den

Soydum kabâyı aşkın elinden
Gydim abâyı aşkın elinden
Bir dertnâkim bir zerre hâkim
Bir sine çâkım aşkın elinden

Sevdim kemâhî ol yüzü mâhı
Eylerim âhı aşkın elinden
Hakkıyâ yandım aşka boyandım
Âhir uyandım aşkın elinden*

*(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.118)

S. Eyyubî İŞIKSAL: 1957 yılında Sivas'ta doğmuştur. Sivas Belediye Konservatuarında keman sanatçısı ve koro şefi olarak görev yapmıştır. Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden Dini Müsikî Uzmanı olarak 2007 yılında emekli olmuştur. Çeşitli formlarda yirmi üç bestesi bulunmaktadır. (<http://www.mavinota.com/index.php?link=yazi&no=2554>)

Soydum kabâyı
Aşkın elinden
Giydim abâyı
Aşkın elinden

Elleri bağlı
Ol şaha karşı
Dedim: Allah Hû
Aşkın elinden

Sevdim kemâhî
Ol padîşâhî
Eylerim âhî
Aşkın elinden

Hakkıyâ yandım
Aşka boyandım
Âhir uyandım
Aşkın elinden⁵⁸

⁵⁸ Seyhan, s.118

BÜSELİK ŞUĞUL

(Habîbi yâ Habîbi)

Curcuna (♩=176)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Kemiksiz

Ha-bî- bi yâ ha-bî- bi er- te cî- min ke
Le-kad en- zer te in zâ ran fe beş şir bis

1 2
i nâ yâ tin i nâ yâ tin Ta bî bî yâ
sa â dâ tî sa â dâ tî Ve ev sıl nî

1
ta bî bî hel li cür hi min mü dâ vâ tin
il lâ rav hin ve rey hâ nin ve hâ lâ tin

2
mü dâ vâ tin Meded me- ded me- ded me- ded
ve hâ lâ tin

me- ded me- ded me- ded me- ded

Habîbi yâ habîbi erteci minke inâyâtin
Tabîbî yâ tabîbîhel li-cürhi min müdâvâtin

Lekâd enzerte inzâran febeşşir bi's-sa'âdâti
Ve evsılî illa ravhin ve reyhânin ve hâlâtin*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.136)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Habîbî yâ habîbî ertecî minke inâyâtin
Tabîbî yâ tabîbî hel li-cürhî min müdâvâtin

Lekâd enzerte inzâran febeşşir bi's-sa'âdâti
Ve evsılñî ilâ ravhin ve reyhânin ve hâlâtin

Dirîğ itme gedâdan himmetün lutf eyle sultânüm
Nazardan dûr kılma ben fakîri gözle sultânüm⁵⁹

⁵⁹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.136

DÜĞÂH İLÂHÎ

(Hasretim ayâ göremem Kâbe-i âlâ seni)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: M. Hakan Alvan

Düyek

Has- re tim a Has- re- tim a- yâ gö- re- mem
Her bi ri per Her bi- ri per- vâ- ne gi- bi

Kâ- be- i â- lâ se- ni lâ se- ni Ah
şem- i- ne az- mey- le- yip mey- le- yip Ah

Bir gün o- la sey- re- de- mem rû- be- rû câ-
Her gö- nül- de kim gö- re- mem bir ne- fes â-

nâ se- ni Ah nâ se- ni Dâ- i- ma ol-
ya se- ni Ah ya se- ni Hak- kı- yı zâ-

muş sun ey Kâ- be- i me- taf kud- si- yan
re na- sîb o- la e- şî- ğin top- ra- ğın

Dâ- i ma ol- muş- sun ey Kâ- be- i me- taf
Hak- kı yı zâ- re na- sîb o- la e- şî- ğin

kud- si- yan Maz ha rı en- vâ- rı zâ- tı
top- ra- ğın Kim çı kar- maz dî- de- i ü-

ey- le- miş mev- lâ se- ni Ah lâ se- ni
mid den as- la o se- ni Ah o se- ni

Hasretim ayâ göremem Kâbe-i âlâ seni
Birgün ola seyredemem rû-be-rû cânâ seni

Dâimâ olmuşsun ey Kâbe-i metaf kudsiyan
Mazhâr-ı envâr-ı zâtı eylemiş Mevlâ seni

Her biri pervâne gibi şem'ine azmeyleyip
Her gönülde kim göremem bir nefes âyâ seni

Hakkı-yı-zâre nasîb ola eşîğin toprağın
Kim çıkarmaz dîde-i ümidden asla o seni*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.340)

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuvarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

Hasretem âyâ görem mi Ka'be-i 'ulyâ seni
Bir gün ola seyr idem mi rû-be-rû cânâ seni

Dâ'imâ olmuşsın ey Ka'be metâf-ı kudsiyân
Mazhar-ı envâr-ı zâtî eylemiş Mevlâ seni

Zemzemün 'aynû 'l-hayât-ı kalb-i 'âşıkdur senün
Menba'-ı feyz eyleyüp Hak kıldı müstesnâ seni

Her biri pervâne gibi şem'una 'azm eyleyüp
Her gönül dir kim görem mi bir nefes âyâ seni

Toprağın dünyâ vü 'ukbâ devletine kimyâ
Anun için eylemiş Hak cümleden a' lâ seni

Hakkı-i zâra naşîb ola eşigün toprağı
Kim çıkarmaz dîde-i ümmîdden aslâ seni⁶⁰

⁶⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.340

DÜĞÂH DURAK
(Seherlerde eser bâd-ı tecelli)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: ?

Durak evferi

Dost Se- her- ler ri de
U- yan ey yi göz-

e- ser bâ- dı dı
le- rim vak- ti ti

te- ce- cel- li
se- he- her- de

Dost A- çı- lı lır gon-

ca- i ih- san

gü- gü- lü lü lü

Seherlerde eser bâd-ı tecellî
Uyan ey gözlerim vakti seherde
Açılır gonca-i ihsan gülü
Uyan ey gözlerim vakti seherde*

*(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvîf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.126)

Seherde eser bâd-ı tecellî
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde
Açılır gonçe-i ihsân-ı küllî
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

Tecellî bağına girmek dilersen
Hakikat güllerin dermek dilersen
Cemâl-i Hazreti görmek dilersen
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

Hicâb-ı gafleti kaldır aradan
Görürsün vech-i bâki her aradan
Uyursun sen uyumaz ol Yaradan
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

Yuyanlar çeşm-i nerkisten bu hâbı
Seher vakti görürler mehtâbı
Gözün aç Hakkı'ndan işit hitâbı
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde⁶¹

⁶¹ Seyhan, s.126

EVÇ İLÂHÎ
(Sâye saldı ehl-i îmân üstüne)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Zeki Altun

Aksak

Sâ- ye sal- dı eh- li î- man üs- tû- ne
Kıl te-râ- vî- hi sa- fâ- lar bu- la gör

Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı Ra- ma- zan
Et te- sâ- bî- hi ve- fâ- lar bu- la gör

Doğ- du ol nûr eh- li ir- fân üs- tû- ne
Zik- ru tâ- at nû- ru i- le do- la gör

Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı Ra- ma- zan
Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı Ra- ma- zan

Sâye saldı ehl-i îmân üstüne
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan
Doğdu ol nûr ehl-i irfân üstüne
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan

Bağlayıp şeytanı bende vurdular
Cümleten ağyârı Hakk'a gördüler
Ehli Hak ol ayda Hakk'ı gördüler
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan

Ehli cürmün Hak gözü yaşın siler
Ağlayanlar şâd olur dâim güler
Şerbeti Gufran içerler âsiler
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan

Kıl terâvihi safâlar bula gör
Et tesâbihi vefâlar bula gör
Zikr u tâat nûru ile dola gör
Hamdülillah geldi mâh-ı Ramazan*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Zeki ALTUN: İstanbul'un vefa semtinde 1920 yılında dünyaya gelmiştir. Fatih Müsikî Birliğinde bulunmuş, bir yıl kadar konservatuar İcra Heyeti'nde stajyer olarak çalışmıştır. Zeki Altun altmış sekiz ilâhî, altı şughul ve üç şarkı formu olmak üzere yetmiş yedi eser bestelemiştir. Zeki Altun 8 Eylül 1999 yılında vefat etmiştir. (*Cumhur Enes Ergür, "Zeki Altun'nun Hayatı ve Eserleri", (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi S.B.E., 2003), s.5-50*)

EVC İLÂHÎ
(Sâye saldı ehl-i îmân üstüne)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Öncel

Sofyan

Sâ- ye sal- dı eh- li î- mân üs- tü- ne
Eh- li cür- mün Hak gö- zü ya- şın si ler
Kil te- râ- vî- hi sa- fâ- lar bu- la- gör

Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı Ra- ma- zan *Al lah*
Ağ- la- yan- lar şâd o- lur dâ- im gü- ler " "
Et te- sa- bi- hi ve- fâ- lar bu- la- gör " "

Ra- ma- zan *Al lah* Doğ- du ol nur eh- li ir- fan
im gü- ler " " Şer- be- ti guf- ran i- çer- ler
bu- la- gör " " Zik- ri ta- at nû ru i- le

üs- tü- ne ya *Al- lah* *Al- lah* ya *Al- lah* *Al- lah*
â- si- ler " " " " " " " " " "
do- la- gör " " " " " " " " " "

Ham- dü- lil- lah gel- di mâ- hı

Ra- ma- zan *Al- lah* Ra- ma- zan

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Mehmet ÖNCEL:1980 Şanlıurfa'da doğmuştur. Marmara Üniversitesi Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur. Yüksek lisansını 2010'da, doktorasını 2017 yılında Marmara Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Halen İbn Haldun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Türk Din Müsikişi bölümünde Dr. Öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Sâye saldı ehl-i î mân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân
Togdı ol nûr ehl-i 'irfân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Bağlayup şeytânı bende urdılar
Cümleten ağıâr-ı Hakk'ı Sürdiler
Ehl-i Hak ol ayda Hakk'ı gördiler
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Ehl-i cürmün Hak gözi yaşın siler
Ağlayanlar şâd olur dâ'im güler
Şerbet-i gufrân içerler 'asîler
Hamdü li'llah geldi mâh-ı Ramazân

Kıl terâvîhi safâlar bulagör
İt tesâbîhi vefâlar bulagör
Zikr-u tâ'at nûrî ile tolagör
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân⁶²

⁶² Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.431

HİCAZ DURAK

(Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk)

Durak evferi

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmed Efendi (Zâkirî)

Ah Dü Düş- tü cân e
Ah E Ey- le- di şey
Ah Bö Böy- le o- lur
â â- kı- bet se sev-
dâ dâ be- ni le ley-
lü lü- lü- i lâ- lâ-
da
lâ
lâ
dâ- yı aşk
lâ- yı aşk
lâ- yı aşk
Göz- le- rin ya- şı ko ak-
sın Ha Hak-
kı- yâ yâ

*İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay yayınları, 2013, s.286

Mehmed EFENDİ (Zâkirî) (Ö.1133/1720): Kalburizâde lakabıyla bilinen Mehmed Efendi'nin Bursa'da doğduğu tahmin edilmektedir. İsmail Hakkı Dergâhı Zakirbaşlarındandır. (*İbrahim Benlioğlu, Bursa'da yetişen mûsikîşinaslar, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2018, s.68*)

Düştü cânâ akibet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Kalmadı bu katre-i dilden nişân
Baştan aştı neyleyim deryâ-yı aşk

Mest olup ayılmadı ta haşre dek
Yâr elinden nûş eden sahbâ-yı aşk

Her kime kıldı tecellî ol Hüdâ
Akl ü fikrin eyledi yağmâ-yı aşk

Kimse bilmez hâlini aşıkların
Gerçi mümkün olmadı ihfâ-yı aşk

Şol elif kametleri dâl eyledi
Deldi bağrın ehli derdin nây-ı aşk

Zâhidâ kaçmaz melâmetten bu gün
Kangi dil kim oldu ol rusvâ-yı aşk

Gül yanağın solduran âşıkların
Sûret-i tebdîl eder mânâ-yı aşk

Tende takat dilde kuvvet kalmadı
Aldı cânı hayreti kübrâ-yı aşk

Gözlerim yaşı ko aksun Hakkiya
Böyle olur lü'lü-i lalâ-yı aşk⁶³

⁶³ Dervişoğlu, s.286

HİCAZ İLÂHÎ
(Soydum kabayı aşkın elinden)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Halil Çay

Sofyan

Soydum ka- bâ- yı aş-kın e- lin- den Giydim a- bâ- yı
Sev- dim ke- mâ- hı ol pâ-di- şâ- hı Ey- le- rim â- hı
El- le- rim bağ- lı ol pâ-di- şâ- hı Derim Al- lah Hû
Hak- kı- yâ yan- dım ol şâ- ha kar- şı Â- hir u- yan- dım

aş- kın e- lin- den HuAl lah HuAl lah İl lallah İl lallah
aş- kın e- lin- den " " " " " " " " " " " " " "
aş- kın e- lin- den " " " " " " " " " " " " " "
aş- kın e- lin- den " " " " " " " " " " " " " "

Lâ- i lâ- he- İl- lal- lah Mu- hammed Re- sül- Al- lah
" " " " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " "

Soydum kabayı
Aşkın elinden
Geydim abayı
Aşkın elinden

Ellerim bağlı
Ol şâha karşı
Derim Allah Hu
Aşkın elinden

Sevdim kemâhı
Ol pâdişâhı
Eylerim âhı
Aşkın elinden

Hakkı ya yandım
Aşka boyandım
Ahir uyandım
Aşkın elinden*

*(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.118)

Halil ÇAY: Bursa'nın Yıldırım İlçesinde 1955 yılında doğmuştur. 1971 yılında Hafız Mehmet Efendi'nin götürdüğü mûsikî cemiyetinde sanat hayatı başlamıştır. Ud ve Kudüm sazlarında mahirdir. Seyyid Usul Dergâhında Tasavvuf Mûsikîsi koro çalışmaları yapmıştır. Bursa'da çeşitli yerlerde musiki çalışmalarına devam etmektedir. (*Büşra Kartal (Ed.), Portreler, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2019, s.97-106*)

HİCAZ İLÂHÎ
(Âlem-i aşkın hoştur bana gamı)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Düyek

Â- le-mi aş- kın ba-na hoş- dur ga- mı
Gam du-rur er- bâ- bı aş- kın hem- de- mi
Çek ga- mı aş- kı bu- la- sın mer- he- mi
Â- de- mî ol â- de- mî ol â- de- mî

Âlem-i aşkın bana hoşdur gamı
Gam durur erbâb-ı aşkın hem demi
Çek gam-ı ol aşkı bulasın merhemi
Âdemî ol âdemî ol âdemî

Nûh felek mi'râcın etdi Mustafâ
Cism ü cânı olmadı mâni Ânâ
Ümmetinden sen hakikat Hakkıyâ
Âdemî ol âdemî ol âdemî*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.444)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

‘Âlem-i ışkun bana hoşdur ğamı
Gam durur erbâb-ı ‘ışkun hem –demi
Çek ğam-ı ‘ışkı bulasın merhemi
Âdemî ol âdemî ol âdemî

‘İşk ile dil-zendedür bu kâ’inât
‘İşk ile buldı bu ‘ âlemler hayât
‘İşk ile bilindi esmâ vü sıfât
Âdemî ol âdemî ol âdemî

Hak mükerrem eyledi zâtun senün
Nûrına ğark eyledi zâtun tenün
Sen de sırrın bilmege sa‘y it anun
Âdemî ol âdemî ol âdemî

Nüh felek mi‘râcın itdi Mustafâ
Cism ü cânı olmadı mâni ‘ana
Ümmetindensen hakîkat Hakkıyâ
Âdemî ol âdemî ol âdemî⁶⁴

⁶⁴ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.444

HİCAZ İLÂHÎ

(Gülistân-ı dil ü canda açıldı)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Düyek $\frac{8}{8}$

Gü-lis- tâ- nı dî- lü can- da a- çıl- dı
Gö-rün- dü nû- ri zâ- tı Hak te- a- lâ
Bu â- dem bâ- gı ir- fâ- nın gü- lü- dür
A- çıl- dı Hak- kı yâ ez- hâ- rı vah- det

Gü- li fey- zi Hu- dâ el- ham- dü- lil- lah
Bu- gün aşk eh- li- ne ol- du hü- vey- dâ
Ha- kî- kat gül- şe- ni- nin bül- bü- lü- dür
A- yan gö- rün- dü en- vâ- rı ha- kî- kat

De- rû- na â- bı lût- fi Hak sa- çıl- dı
Te- cel- lî- den pûr ol- du hep me- râ- yâ
Tu- tan â- lem- le- ri Â- nın e- li- dir
Ka- tı zâ- hir du- rur hak et- me gaf- let

Bu- lup neş- vü- ne- mâ el- ham- dü- lil- lah
Sa- â- det mer- ha- bâ el- ham- dü- lil- lah
Gö- zün var bak- sa- na el- ham- dü- lil- lah
Ne dev- let dâ- i- mâ el- ham- dü- lil- lah

Gülistân-ı dil ü canda açıldı
Gül-i feyz-i Hudâ Elhamdülillah
Derûna âb-ı lûtfi Hak saçıldı
Bulup neşv ü nemâ Elhamdülillah

Göründü nûr-i zât-ı Hak teâla
Bugün aşk ehline oldu hüveydâ
Tecelliden pûr oldu hep merâyâ
Saâdet merhaba Elhamdülillah

Bu âdem bâg-ı irfânın gülüdür
Hakikat gülşenin bülbulüdür
Tutan âlemleri Ânın elidir
Ne devlet dâimâ Elhamdülillah

Açıldı Hakkıyâ ezhâr-ı Vahdet
Ayân göründü envâr-ı hakikat
Katı zâhir durur hak etme gaflet
Gözün var baksana Elhamdülillah*

*(Murat yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.443)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir

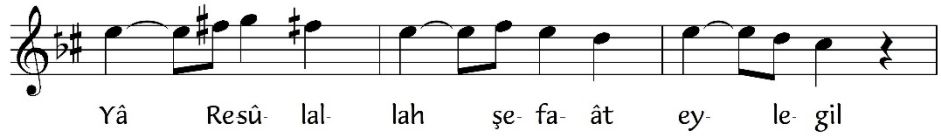
HİCAZ İLÂHÎ

(Vâdi-i firkâtde kaldı cân u dil)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan §

Vâdi-i firkâtde kaldı cân u dil

Yâ Resûlallah şefaât eyle gil

Bir nigâh-ı lûtf ile dil-şadı kıl

Yâ Resûlallah şefaât eyle gil

Evvel ü âhir çü sensin reh-nümâ

Dâim irşâdınla dur vasl-ı Hudâ

Hakkı-yı gurbet-keşe ol âşinâ

Yâ Resûlallah şefaât eyle gil*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.428)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Vâdi-i fûrkatde kaldı cân u dil
Yâ Rasûla'llâh şefâ'at eylegil
Bir nigah-ı lutf ile dil-şâd kıl
Yâ Rasûla'llâh şefâ'at eylegil

Kurb-i "ev ednâ" ya vâsıl olmağa
Bâr-gâh-ı Hakk'a dâhil olmağa
Cümle bu maksûd hâsıl olmağa
Yâ Rasûla'llâh şefâ'at eylegil

Sensin ol mitâh-ı ebvâb-ı kulûb
Himmetünle açılur gaybü'l-guyûb
Sedd-i râh oldı bana bunca zünûb
Yâ Rasûla'llâh şefâ'at eylegil

İçmeseydi Hızır feyzün şerbetin
Bulmaz idi zindegâni devletin
Def' idüp zenb-i vücûdun âfetin
Yâ Rasûla'llâh şefâ'at eylegil

Evvel ü âhir çü sensin reh-nüma
Dâ'im irşâdunladur vasl-ı Hudâ
Hakkı-i ğurbet-keşe ol âşinâ
Yâ Rasûla'llâh şefâ'at eylegil⁶⁵

⁶⁵ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.428

HİCAZ İLÂHÎ

(Ey sûfi yeter reng-i hayâlâta boyandın)

Sofyan (♩=118)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Ey sû- fi ye- ter ren- gi ha- yâ- lâ- ta
Nûş ey- le- me- yip câ- mı vi- sâ- lin- den
Dâ- vâ- i le- bin- bir der i- ken is- mi-
Keşf ol- ma- dan ev- vel sa- na es- râ- ri

bo- yan- dın Ey sû- fi ye- ter ren- gi
o yâ- rın Nûş ey- le- me- yip câ- mı
ni Hak- kın Da- vâ i- le bin- bir der
İ- lâ- hî Keş- fol- ma- dan ev- vel sa-

ha- yâ- lâ- ta bo- yan- dın Fik- ri- le va-
vi- sâ- lin- den o yâ- rın Bil- mez- lik i-
i- ken is- mi- ni Hak- kın Zik- rey- le- me
na es- râ- ri İ- lâ- hî Hay- fâ ki bi-

rup hâ- ba- vü mek- ri- le u- yan- dın
le fir- ka- te düş- dün o da- yan- dın
dün bâ- ri bi- rin bir- den u- san- dın
yip bil- me- di- ğin şe- yi o san- dın

u- yan- dın Has- bî rab- bî cel- lal- lâh
da yan dın
u- san- dın
o- san- dın

mâ- fî kal- bî gay- rûl- lâh gay- rûl- lâh

Nûr Mu ham med sal- lal- lâh Lâ- i- lâ- he

il- lal- lâh il- lal- lâh

Ey sûfi yeter reng-i hayâlâta boyandın
Fikr ile varup hâba vü mekr ile uyandın

Nûş eylemeyip câm-ı visâlınden o yârın
Bilmezlik ile firkate düşdün oda yandın

Da'vâ ile bin bir der iken ismini Hakkın
Zikr eylemedün bâri birin birden usandın

Keşf olmadan evvel sana esrâr-i İlâhî
Hayfâ ki bilip bilmediğin şey'i o sandın*

*(Murat yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.139)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Ey sũfî yeter reng-i hayâlâta boyandun
Fikr ile varuphâba vü mekr ile uyandun

Nüş eylemeyüp câm-ı visâlınden o yârın
Bilmezlik ile fîrkate düşdün ona yandun

Da'vâ ile bin bir iken ismini Hakkun
Zikr eylemedün bârî birin birden usandun

Küstâhlık idüp pençe-i Kakhâr'ı unuttun
Benzer ki bugün hande-i Gaffâr'a tayandun

Keşf olmadan evvel sana esrâr-ı ilahi
Hayfâ ki bilüp bilmedüğün şey'i o sandun

Dünyâ ne kadar gör sana efsaneler itdi
Erdür diyu bir zen sözine vardun inandun

Meydâna kadem basdun o dem ki depe tenhâ
Vecd irdi diyu yok yire yatdun yuvalandun

Reşk eyleyeli dürlerine bahr-i muhitun
Derler dökerek hayli sulandun da bulandun

Kıldun şol ezel bezminün ahdin ferâmûş
İnsâf bu mıdur gör kanı ahdün kanı andun

Bir ritl-ı girân hâzır iken feyz-i ezelden
Sen gaflet idüp câm-ı mey-i gaflete kandun

Ey sũfî eger var ise aklun beni dinle
Hak'dan haber al ehl-i dilün hak sözün anla⁶⁶

⁶⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.139

HİCAZ- BÛSELİK İLÂHÎ

(İçenler bezm-i aşkın cur'asın)

Yürüksemâî (♩102)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

§

İ- çen- ler bez- mi aş- kın cur- a- sın sah- bâ-
Bu ter- ki- bî a- nâ- sı- dan yü ri tev- hî-
Pe- rî him- met gü- şâd ol Hak- kı sey- ri câ-

1 2

yı ney- ler- ler yı ney- ler- ler Ci- ğer pür dâğ
di fehm- ey- le di fehm- ey- le Mü- cer red dil-
yı bi câ kıl yı bi câ kıl Şi- keste bâ-

o lan lar lâ- le- i ham- râ- yı ney- ler- ler
de ki şol laf- zı bî mâ- nâ- yı ney- ler- ler
li mürği â- le- mi ed- nâ- yı ney- ler- ler

Ci- ğer pür dâğ o- lan- lar lâ
Mü- cer red dil- de- ki şol laf
Şi- kes- te bâ- li mür- gi â-

le- i ham- râ- yı ney- ler- ler
zı bi ma- nâ- yı ney- ler- ler
le- mi ed- nâ- yı ney- ler- ler

§

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.193)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

İçenler bezm-i ıškûn cur'asın sahbâyı n'eylerler
Ciger pür-dâğ olanlar lâle-i hamrâyı n'eylerler

Bugünkü Sidre-i feyzûndan olsa mîve-çin uşşâk
Yarınki müntehâ-kad va'd olan Tûbâyı n'eylerler

Bu terkîb-i anâşırdan yûri tevhîdi fehm eyle
Mücerred dildeki şol lafz-ı bî-ma'nâyı n'eylerler

Hakîkat bilmesen ilm ile bahr olsan degül nâfi
Dür-i şeh-vâr çıkmaz bir kurı deryâyı n'eylerler

Per-i himmet-güşâd ol Hakkı seyr-i cây-ı bî-câ kıl
Şikeste-bâl-i mürğ-ı âlem-i ednâyı n'eylerler⁶⁷

⁶⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.193

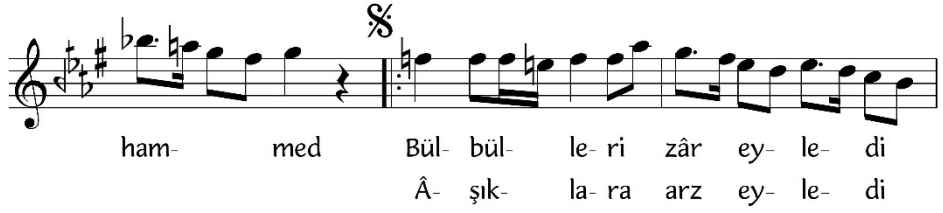
HİCAZKÂR İLÂHÎ

(Âlemleri nûr eyledi didâr-ı Muhammed)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Halil Çay

Sofyan §

Âlemleri nûr eyledi didâr-ı Muhammed
Bülbülleri zâr eyledi ruhsâr-ı Muhammed

Asdâf-ı ezelden yine bir dürr-i yetimi
Aşıklara arz eyledi bâzâr-ı Muhammed*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.181)

Halil ÇAY: Bursa'nın Yıldırım İlçesinde 1955 yılında doğmuştur. 1971 yılında Hafız Mehmet Efendi'nin götürdüğü müzikî cemiyetinde sanat hayatı başlamıştır. Ud ve Kudüm sazlarında mahirdir. Seyyid Usul Dergâhında Tasavvuf Müsikisi koro çalışmaları yapmıştır. Bursa'da çeşitli yerlerde musiki çalışmalarına devam etmektedir. (*Büşra Kartal (Ed.), Portreler, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2019, s.97-106*)

‘Alemleri nûr eyledi dîdâr-ı Muhammed
Bûlbûlleri zâr eyledi ruhsâr-ı Muhammed

Asdâf-ı ezelden yine bir dürr-i yetîmi
Âşıklara arz eyledi bâzâr-ı Muhammed

Her bir gülünün râyhâsı âlemi tutdı
Feryâda getürdi dili gülzâr-ı Muhammed

Üftâdelere dest-res oldı kereminden
Her-bâr budur ehl-i dile kâr-ı Muhammed

Âcizlere her demde şefâ’atle seneddür
Kudretle yapıldı belî dîvâr-ı Muhammed

Gam çekme bugün cümle-i ağyâr-ı Hudâ’dan
Hakkî olabildinse eger yâr-ı Muhammed⁶⁸

⁶⁸ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.181

HİSAR İLÂHÎ

(Katreye kılmam nazar ummânı gözler gözlerim)

Düyek (♩120)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Kat-re- ye kıl- mam na- zâr um- mâ- nı göz- ler
Dür- ri ir- fan tâ- li- bi- yem bah- ri ilm iç-

göz- le- rim Zer- re- yi ni- dem me- hi tâ-
re bu- gün Him me- tim bir gev- he- re- dir

bâ- nı göz- ler göz- le- rim Bak- ma- zam kas-
â- nı göz- ler göz- le- rim Hak- kı- yâ dün-

rı ce- lâ- li pâ- di- şâ- hı- na bu- gün
yâ vü uk- bâ yı ni- der â- şık o- lan

na bu- gün Ben- ha- râ- bât eh- li- yem vî-
şık o- lan Â- nın i- çün dâ- i- mâ Rah-

râ- nı göz- ler göz- le- rim
mâ- nı göz- ler göz- le- rim

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.265)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Katraya kılmam nazar ummânı göxler gözlerüm
Zerreyi n'idem meh-i tâbânı gözler gözlerüm

Dürr-i irfân tâlibiyem bahr-i ilm içre bugün
Himmetüm bir gevheredür anı gözler gözlerüm

Bakmazam kasr-ı celâl-i pâdişâhâna bugün
Ben harâbât ehliyem vîrânı gözler gözlerüm

Eyleme kühl-i Şifâhân'ı bana arz ey kişi
Hâk-i pâ-y-i âdem-i irfânı gözler gözlerüm

Hakkıyâ dünyâ vü ukbâyı n'ider âşık olan
Anun için dâ'ima Rahmân'ı gözler gözlerüm⁶⁹

⁶⁹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.265

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Bunca günâha bunca vebâle)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Hakan Alvan

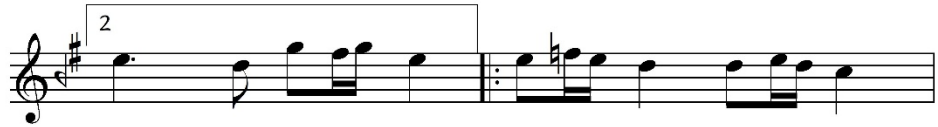
Sofyan

Bun- ca gü- nâ- ha
Bağ- dan a- yır- dım
Ha- kı- yı yâ Rab

bun- ca ve- bâ- le öm- rüm
cüm- le a- za- yı öm- rüm
et- me sen- den dūr öm- rüm

le öm- rüm Tüb- tü- i- lal-
yı öm- rüm Kal- bi- me ver-
dūr öm- rüm Zen- bi vü- cû-

lah es- tağ- fi- rul-
dım öz- ge sev- dâ-
dun ey- le- gil mağ-

lah Al- lah lah
yı Al- lah yı
fur Al- lah fur

Gel câ- nu dil- den
 Di- ye- lim gel ağ-
 Her ne et- tim- se

1
 di sũ- i hâ- le öm- rüm
 la- yı ağ la- yı öm- rüm
 bun- ca şer ru- şûr öm- rüm

2
 le öm- rüm Tüb- tü- i- lal-
 yı öm- rüm " " " "
 şûr öm- rüm " " " "

lah es- tağ- fi- rul-
 " " " "

1 2 %
 lah Al- lah lah
 " " " "
 " " " "

Bunca günâha bunca vebâle Hak'dan ayırdım cümle azayı
 Tübtü ilallah estağfirullah Kalbime verdim özge sevdâyı
 Gel cânu dilden di sũi hâle Diyelim gel ağlayı ağlayı
 Tübtü ilallah estağfirullah Tübtü ilallah estağfirullah

Hakkıyı yâ Rab etme senden dür
 Zenb-i vücûdun eylegil mağfur
 Her ne etdimse bunca şerr u şûr
 Tübtü ilallah estağfirullah*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.456)

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

Bunca günâha bunca vebâle
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah
Gel cân u dilden di sû-i hâle
Tübtü ila'llâh estağfiru'llah

Hak'dan ayırdım cümle a'zâyı
Kalbüme virdüm özge sevdâyı
Diyelüm gel ağlayı ağlayı
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah

Zâhir u bâtın zenb imiş kârum
Pâkler içre yoğ imiş ârum
Bâde-i gaflet içdüm o kârum
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah

Hakkî'yi yâ Rab itme senden dûr
Zenb-i vücûdın eylegil mağfûr
Her ne itdümse bunca şerr u şûr
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah⁷⁰

⁷⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.456

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Düştü cânâ akîbet sevdâ-yı aşk)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: ?

Devrihindi

Düş- tü cânâ a- kî- bet sev- dâ- yı

aşk Ey- le- di şey- dâ be- ni ley-
Yâr e- lin- den nûş e- den sah-

lâ- yı aşk aşk
bâ- yı aşk aşk

Mest o- lup a- yıl- ma- ya tâ haş- re

dek

Düştü cânâ akîbet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Mest olup ayrılmaya tâ haşre dek
Yâr elinden nûş eden sahbâ-yı aşk

*İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay yayınları, 2013, s.286

Düştü cânâ akibet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Kalmadı bu katre-i dilden nişân
Baştan aştı neyleyim deryâ-yı aşk

Mest olup ayılmadı ta haşre dek
Yâr elinden nûş eden sahbâ-yı aşk

Her kime kıldı tecellî ol Hüdâ
Akl ü fikrin eyledi yağmâ-yı aşk

Kimse bilmez hâlini aşıkların
Gerçi mümkün olmadı ihfâ-yı aşk

Şol elif kametleri dâl eyledi
Deldi bağrın ehli derdin nây-ı aşk

Zâhidâ kaçmaz melâmetten bu gün
Kangi dil kim oldu ol rusvâ-yı aşk

Gül yanağın solduran âşıkların
Sûret-i tebdîl eder mânâ-yı aşk

Tende takat dilde kuvvet kalmadı
Aldı cânı hayreti kübrâ-yı aşk

Gözlerim yaşı ko aksun Hakkiya
Böyle olur lü'lü-i lalâ-yı aşk⁷¹

⁷¹ Dervişoğlu, s.286

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Düştü cânâ âkîbet sevdâ-yı aşk)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmed Efendi (Zâkirî)

Düyek

Düş- tü cânâ â- kî- bet sev- dâ- yı
aşk Ey- le- di şey- dâ be- ni ley-
Böy- le o- lur lü- lü- i lâ-
lâ- yı aşk(S a z... ..) aşk (S a z)
lâ- yı aşk aşk
Göz- le- rin ya- şı ko ak- sın Hak- kı-
yâ

Düştü cânâ akîbet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Gözlerin yaşı ko aksın Hakkıyâ
Böyle olur lü'lü-i lâlayı aşk*

*(İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay yayınları, 2013, s.286)

Mehmed EFENDİ (Zâkirî) (Ö.1133/1720): Kalburîzâde lakabıyla bilinen Mehmed Efendi'nin Bursa'da doğduğu tahmin edilmektedir. İsmail Hakkı Dergâhı Zakirbaşlarındandır. (İbrahim Benlioğlu, Bursa'da yetişen müsikîşinaslar, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2018, s.68)

Düştü cânâ akibet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Kalması bu katre-i dilden nişân
Baştan aştı neyleyim deryâ-yı aşk

Mest olup ayılmadı ta haşre dek
Yâr elinden nûş eden sahbâ-yı aşk

Her kime kıldı tecellî ol Hüdâ
Akl ü fikrin eyledi yağmâ-yı aşk

Kimse bilmez hâlini aşıkların
Gerçi mümkün olmadı ihfâ-yı aşk

Şol elif kametleri dâl eyledi
Deldi bağrın ehli derdin nây-ı aşk

Zâhidâ kaçmaz melâmetten bu gün
Kangi dil kim oldu ol rusvâ-yı aşk

Gül yanağın solduran âşıkların
Sûret-i tebdîl eder mânâ-yı aşk

Tende takat dilde kuvvet kalmadı
Aldı cânı hayreti kübrâ-yı aşk

Gözlerim yaşı ko aksun Hakkiya
Böyle olur lü'lü-i lalâ-yı aşk⁷²

⁷² Dervişoğlu, s.286

HÜSEYNÎ İLÂHÎ

(Gel terk eyle cihânı)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: ?

Sofyan §

Gel terk ey- le ci- hâ- nı so- yun gir der-
Bur- se- vî- nin bu sö- zü iz- le e- ren-

viş- li- ğe Â- yân o la ni- hâ- nı e- fendim
ler i- zi Gö- rem der sen dost yü- zü e- fendim

so- yun gir der- viş- li- ğe Hak
so- yun gir der- viş- li- ğe Hak

Lâ- i- lâ- he- il- lâ- lah
Lâ- i- lâ- he- il- lâ- lah

Gel terk eyle cihânı
Soyun gir dervişliğe
Ayân ola nihânı
Soyun gir dervişliğe

Dervişlik gizli gençdir
Münkire gâyet rençdir
Dervişlik donun biçdir
Soyun gir dervişliğe

Bursevî'nin bu sözü
İzle erenler izi
Görem dersen dost yüzü
Soyun gir dervişliğe*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Not: Bu eser bir Usûl İlâhisidir. Zikrullahın başında cumhur (toplucu) olarak okunan ilâhiler, kıyâmî-Devrânî tarikatlarda "Usûl İlâhisi" diye isimlendirilir. 8 ve 11 heceli güfteler için bestelenmiş iki farklı bestesi daha bulunmaktadır. Bu besteler de Hüseyinî makamındadır. Bu bestelerin bestekârı bilinmemekle birlikte, hece sayısı tutan her güfte ile okunabilmektedir. Farklı güftelerin bir beste ile okunmasına "güfte giydirme" denilmektedir. Güfte giydirmekteki gaye; evliyâullah nutk-ı şeriflerinin okunmasını ve öğrenilmesini sağlamaktır.⁷³

⁷³ Enes Ergür, "Hüseyinî Usûl İlâhisi", Keşkül Dergisi, S.9 yaz, Eylül 2006, s.88-89

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Mevlâm senin aşkın yeter)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Hayati Günyeli

Sofyan §

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Hayati GÜNYELİ: 1962 yılında Samsun Çarşamba' da doğmuştur. İstanbul Belediye Konservatuvarında okumuştur. 1985 yılında kadrolu ses sanatçısı olarak girdiği, TRT İstanbul Radyosu'ndan emekli olmuştur.

Mevlâm senün ışkûn yeter
Ėayrı hevâyı n'ideyin
Işkunla dilde gl biter
Bâğ-ı sivâyı n'ideyin

Işkun bana vâfi durur
şevkun bana kâfi durur
Derdün bana şâfi durur
Hergiz devâyı n'ideyin

Cezben irişse bir dile
Derd ile ol bağrın dele
Eglence bes tevhîd ile
Sıyt u sadâyı n'ideyin

Haddm degül ey bî-niyâz
Kullıkda itmek sana nâz
Hakkî'yı ehl-i Hak'da yaz
Ehl-i riyâyı n'ideyin⁷⁴

⁷⁴ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.431

HÜSEYNÎ İLÂHÎ

(Yanıp derd ü elemlele)

Sofyan

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: ?

Ya- nıp der- dü e- lem- ler-
Ge- lip ge- çer bu dem- ler-
le ca-nım Ya- nıp der- di
le ca-nım Ge- lip ge- çer
e- lem- ler le Hay hay Ağ- la- ma gö- nül ağ- la- ma
bu dem- ler le Hay hay Ağ- la- ma gö- nül ağ- la- ma
il- lâ- lah Hû yâ Hû Ağ- la- ma gö-
il- lâ- lah Hû yâ Hû Ağ- la- ma gö-
nül ağ- la- ma il- lâ- lah Hû ca-nım
nül ağ- la- ma il- lâ- lah Hû ca-nım

Yanıp derd ü elemlele
Ağlama gönül ağlama
Gelip geçer bu demlele
Ağlama gönül ağlama

Zehr ile doldun yeter
Ciğerini deldin yeter
N'oldun ağlarsın yeter
Ağlama gönül ağlama

Derd ile gitti enbiyâ
Mihnetle geldi evliyâ
Dâr-ı fenâdır bu dünyâ
Ağlama gönül ağlama

Hakkı'yı zebûn eyledin
Ciğerini hûn eyledin
Yazını ceyhûn eyledin
Ağlama gönül ağlama*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Not: Bu ilâhî, Bezciâde Muhyiddin Efendi (ö.1020/1611)'nin "Zâhid bize ta'n eyleme" ilâhisine giydirme yapılmıştır.

HÜSEYNÎ NA'ÛT

(Yüzünden okunur seb'al mesanî yâ Resûlâllah)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: ?

Durak evferi

Ah Yü- zün- de- den
Ah Sö- zün- de- den
Ah A- yak- la- lar
o- ku- nu- nur
ah- zo- lu- lur
da ko- ma ma
se- se- seb-
fe- fe- fey-
lû- lû- lût-
a al me- sâ- nî
zi zi mâ- a- nî
fe fey- le â- nî
Yâ Re- sû- sû- lâl- lah
Yâ Re- sû- sû- lâl- lah
Yâ Re- sû- sû- lâl- lah
Ah İ- riş- di dir

rû zi mah-
şe- şer- de
Hak- kı- yı fi fir-
dev- si â â- lâ ya

Yüzünden okunur seb'al mesanî yâ Resûlâllah
Sözünden ahzölur feyz-i mâanî yâ Resûlâllah
İrişdir rûzi mahşerde Hakkı'yı Firdevs-i âlâya
Ayaklarda koma lûtfeyle ânı yâ Resûlâllah*

*Davut Öz, İsmail Hakkı Bursevî'nin "Kitâbu'l-Fazl ve'n-Nevâl" Adlı Risalesi (Metin Transkribe Ve Tahlili), (yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Necmeddin Erbakan Üniversitesi S.B.E., 2018, s.57-58

Yüzünden okunur seb-i mesânî yâ Rasûlellâh
Sözünden akd olur hall-i meâni yâ Rasûlellâh

Sadef vâd oldu âlem anda sen dürr-i yetim oldun
Bulunmaz sana âlem içre tâc yâ Rasûlellâh

Vücûdun zât-u esmâ-ı sıfâta mazhar olmakda
Cihânda kimesnenin yokdur gümânî yâ Rasûlellâh

Sen ol nefh-i ilâhîsin ki senden ahz olundu hep
Kamu kâmillerin rûh-u revânı ya Rasûlellâh

Erişdür rûz-ı mahşer Hakkı'yı Firdevs-i â'lâya
Ayaklarda koma lûtf eyle ânı ya Rasûlellâh⁷⁵

⁷⁵ Davut Öz, İsmail Hakkı Bursevî'nin "Kitâbu'l-Fazl ve'n-Nevâl" Adlı Risalesi (Metin Transkribe Ve Tahlili),(yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Necmeddin Erbakan Üniversitesi S.B.E., 2018, s.57-58

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Mustafâ'dır cümle halka reh-nümâ)

Devrihindi

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Öncel

Mus-ta- fâ- dır cüm- le hal- ka
Teş- ne- i câ- mı vi- sâ- li

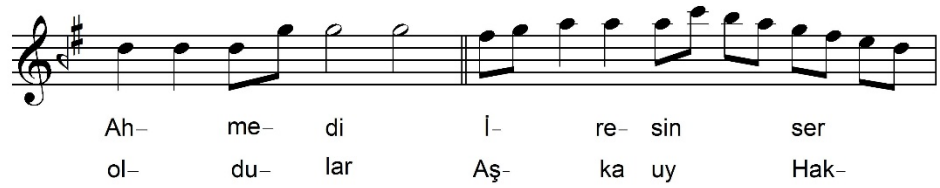
reh- nü- mâ Mus- ta- fâ- dır eh-
Hak i- sen Bez- mi aş- ka var

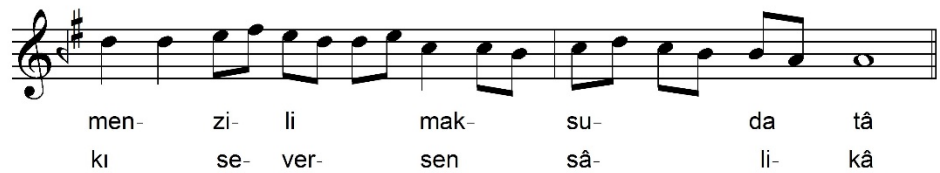
li aş- ka muk- te- dâ
du- hul et ik- ti- dâ

Tu- ta- gör dâ- mâ- nı şer- i
Züh- di- le güm- râh o- lan- lar

Ah- me- di |- re- sin ser
ol- du- lar Aş- ka uy Hak-

men- zi- li mak- su- da tâ
kı se- ver- sen sâ- li- kâ

Al- la- hüm- me sal- li a- lel
Mus- ta- fâ Ced- dül Ha- san vel
Hü- seyn yâ Mus- ta- fâ

Mustafâ'dır cümle halka reh-nümâ
Mustafâ'dır ehl-i aşka muktedâ

Tuta gör dâmân-i şer-i Ahmed'i
İresin ser-menzil-i maksûda tâ

Teşne-i câm-ı visal-i Hak istersen
Bezm-i ıška var duhûl it aşıkâ

Zühd ile gümrâh olanlar oldılar
Aşka uy Hakk'ı seversen sâlikâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.151)

Mehmet ÖNCEL:1980 Şanlıurfa'da doğmuştur. Marmara Üniversitesi Bilgisayar ve Kontrol Öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur. Yüksek lisansını 2010'da, doktorasını 2017 yılında Marmara Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Halen İbn Haldun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Türk Din Mûsikîsi bölümünde Dr. Öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Mustafâ' dur cümle halka reh-nümâ
Musatafâ' dur ehl-i 'ışka muktedâ

Tutagör dâmân-i şer '-i Ahmed'i
İresin ser-menzil-i maksuda tâ

Kimse bulmazdı bugün râh-ı vusûl
Olmasaydı rehberi ger Mustafâ

Sâlik-i râh-ı hakikat dâ'imâ
İtdi nûr-ı Mustafâ'ya iktida

Teşne-i câm-ı visâl-i Hak isen
Bez-i 'ışka var duhul it 'âşıkâ

Zühd ile gümrâh olanlar oldılar
'ışka uy Hakk'ı seversen sâlikâ

Zâhir u bâtın şefâ 'at kıl ümîd
Ümmet isen Mustafâ'ya Hakkıyâ⁷⁶

⁷⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.151

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Görünmez dideme düvyâ vü ukbâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevi
Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan

Gö-rün-mez di- de-me dün-ya- vü uk- bâ
Ba-na zâ- tın mü-yes- ser ey- le Mev- lâ
Ba-na zâ tın mü-yes- ser ey- le Mev- lâ
Ge-rek- mez mâ- si- vâ her giz se-râ- pâ
Ba-na zâ- tın mü-yes- ser ey- le Mev- lâ
Ba-na zâ- tın mü-yes- ser ey- le Mev- lâ

Görünmez dideme dünya vü ukbâ
Bana zâtın müyesser eyle Mevlâ
Gerekmez mâsivâ hergiz serâpâ
Bana zâtın müyesser eyle Mevlâ

Bir ismin bâtın u birisi zâhir
Vücûda geldi senden bu mezâhir
Derûn-i Hakkı'yı şâd eyle âhir
Bana zâtın müyesser eyle Mevlâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevi Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.409)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Görünmez dîdeme dünyâ vü ukbâ
Bana zâtun müyesser eyle mevlâ
Gerekmez mâsivâ hergiz ser-â-pâ
Bana zâtun müyesser eyle mevlâ

Kimi bâğ u kimi bostânı ister
Kimisi kul kimi sultânı ister
Kimi hûri kimi ğılmânı ister
Bana zâtun müyesser eyle mevlâ

Gelüp semt-i mahabbetden vefâlar
Aradan ref ola cümle cefâlar
İrüp zâtun nesîminden safâlar
Bana zâtun müyesser eyle mevlâ

Kimi ef'âle himmet eylemişdir
Kimisi de sıfâtı gözlemişdir
Çü her biri bir izi izlemişdir
Bana zâtun müyesser eyle mevlâ

Bir ismün bâtın u birisi zâhir
Vücûda geldi senden bu mezâhir
Derûn-ı Hakkı'yı şâd eyle âhir
Bana zâtun müyesser eyle mevlâ⁷⁷

⁷⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.409

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Mevlâm senin aşkın yeter)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan §

Mev-lâm se-nin aş-kın ye-ter gay- rı he-vâ-
Aş-kın ba-na vâ- fi du-rur şev-kin ba-na
Cez- ben e-riş- se bir di-le derd i- le ol
yı ni- de-yim Aş-kın- la dil- de gül bi- ter
kâ- fi du- rur Der din ba na şâ- fi du- rur
bağ- rın de- le Eğ- len- ce bes tev- hîd i- le
bâ- ğı si- vâ- yı ni- deyim yı ni- de-yim
her giz de- vâ- yı ni- deyim yı ni- de-yim
sıy- tu sa- dâ- yı ni- deyim yı ni- de-yim

Mevlâm senin aşkın yeter
Gayrı hevâyı n'ideyim
Aşkınla dilde gül biter
Bâğ-ı sivâyı n'ideyim

Aşkın bana vâfi durur
Şevkin bana kâfi durur
Derdin bana şâfi durur
Her giz devâyı n'ideyim

Cezben erişse bir dile
Derd ile ol bağrın dele
Eğlence bes tevhid ile
Sıyt u sadâyı n'ideyim*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.431)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Mevlâm senün ışkûn yeter
Ėayrı hevâyı n'ideyin
Işkunla dilde gül biter
Bâğ-ı sivâyı n'ideyin

Işkun bana vâfi durur
şevkun bana kâfi durur
Derdün bana şâfi durur
Hergiz devâyı n'ideyin

Cezben irişse bir dile
Derd ile ol bağrın dele
Eglence bes tevhîd ile
Sıyt u sadâyı n'ideyin

Haddüm degül ey bî-niyâz
Kullıkda itmek sana nâz
Hakkî'yı ehl-i Hak'da yaz
Ehl-i riyâyı n'ideyin⁷⁸

⁷⁸ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.431

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Mustafâ'dır cümle halka reh-nümâ)

Sofyan (♩=126)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Mus- ta- fâ- dır cüm- le hal- ka reh- nü-
Zâ- hir ü bâ- tın şe- fâ- at kıl ü-
mâ mîd mîd Al- lâh Mus- ta- fâ- dır
Üm- met i- sen
eh- li aş- ka muk- te- dâ
Mus- ta- fâ- ya Hak- kı- yâ
Mus- ta- fâ- dır eh- li aş- ka muk- te- dâ
Üm- met i- sen Mus- ta- fâ- ya Hak- kı- yâ

Mustafâ'dır cümle halka reh-nümâ
Mustafâ'dır ehl-i' aşka muktedâ

Zâhir ü bâtın şefâ'at kıl ümîd
Ümmet isen Mustafâ'ya Hakkiyâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.151)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikisi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Mustafâ' dur cümle halka reh-nümâ
Musatafâ' dur ehl-i 'ışka muktedâ

Tutagör dâmân-i şer '-i Ahmed'i
İresin ser-menzil-i maksuda tâ

Kimse bulmazdı bugün râh-ı vusûl
Olmasaydı rehberi ger Mustafâ

Sâlik-i râh-ı hakikat dâ'imâ
İtdi nûr-ı Mustafâ'ya iktida

Teşne-i câm-ı visâl-i Hak isen
Bez-i 'ışka var duhul it 'âşıkâ

Zühd ile gümrâh olanlar oldılar
'ışka uy Hakk'ı seversen sâlikâ

Zâhir u bâtın şefâ 'at kıl ümîd
Ümmet isen Mustafâ'ya Hakkıyâ⁷⁹

⁷⁹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.151

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Şarâb-ı ışk ile mestâneyim ben)

Sofyan (♩=124)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Şa- râ- bı aşk i- le mes- tâ- ne- yim
Te- cel- li nâ- rı- na yak- dım vü- cü-
Te- nez- ül et- me- zem dün- yâ- yı dü-
ben dum ben Yı- tir- dim ak-
Kıl ol- dum bir na, A- nun- çün Hak-
lı- mı di- vâ- ne- yim ben
a- ceb per- vâ- ne- yim ben
kı- yâ şâ- ha- ne- yim ben

Şarâb-ı ışk ile mestâneyim ben
Yitirdim' aklımı divâneyim ben

Tecellî nârına yakdım vücûdum
Kül oldum bir 'aceb pervâneyim ben

Tenezzül itmezem dünyâ-yı duna
Anunçün Hakkıyâ şâhaneyim ben*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.277)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsıkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsıkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Şarâb-ı ıŖk ile mestâneym ben
Yitirdüm ‘aklumı divâneym ben

Tecellî nârına yakdum vücûdum
Kül oldum bir ‘aceb pervâneym ben

Mukaddemdür egerçi benden ‘âlem
Velî ‘âlemlere hep anayam ben

Temevvüc eyledi bahr-i mahabbet
vücûd asdâfına dür-dâneym ben

Benüm Ŗem‘ -i cemâlîdür murâdum
Ana pervâneym bes yanayam ben

Tenezzül itmezem dünyâ-yı dûna
Anınçün Hakkıyâ Ŗâhâneym ben⁸⁰

⁸⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.277

HÜSEYİNÎ İLÂHÎ

(Sana îman getirdim cân u dilden bendeyem bende)

Sofyan (♩=126)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Sa-na î- mân ge-tir- dim cân- nu dil- den ben-
Diriğ et- me ge-dâ- dan him- me-tin lut- fey-
de-yem ben- de Ka-pın-dan git- meyem ma- da-
le sul- tâ- nım Na-zar-dan dû- ri kıl- ma ben
mı cân- nım ten- de- dir ten- de
fa- kî- ri göz- le sul- ta- nım

Sana îman getirdim cân u dilden bendeyem bende
Kapından gitmeyem ma-dam(i) cânım tendedir tende

Diriğ itme gedâdan himmetin lûtf eyle sultânım
Nazardan dûr-i kılma ben fakîri gözle sultanım*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.136)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Sana îman getürdüm cân u dilden bendeyem bende
Kapundan gitmeyem mâ-dâm cânum tendedür tende

Ledünnî ilmini bildir bana tâ kalmayam zanda
Nefes kıl bir dem-i cân bahşun ile dil-zinde

Diriğ itme gedâdan himmetün lutf eyle sultânüm
Nazardan dûr kılma ben fakîri gözle sultânüm⁸¹

⁸¹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursévî Divan, s.136

HÜSEYİNÎ İLÂHÎ

(Gönül kânûn-i aşkında yanar tab-ı celâlinle)

Sofyan (♩=128)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Kemiksiz

Gö- nül kâ- nû- ni aş- kın- da ya- nar tâ- bı
Hi- tâ- bı lût- fun i- le muğ- te- nem kıl dâ-
ce- lâ- lin- le İ- lâ- hî teş- ne- gâ- nı vas-
i- mâ câ- nım Sö- yün- dür me çe- râ- ğı aş-
lı- nı kan- dır zü- lâ- lin- le Şe- bi gam da gö züm gön- lüm
kı- nı bir dem- de sul- tâ- nım Be- nem Hak- kî ha- kî- kat nû-
pür ol- muş- tur ha- yâ- lin- le pür ol- muş- tur
ru- na hay- rân ü müş- tâ- kım ru- na hay- rân
ha- yâ- lin- le Mü- nev- ver et di- lü câ- nım
ü müş- tâ- kım " " " " " " " "
te- cel- lî kıl ce- mâ- lin- le Mü- nev- ver et
" " " " " " " "
di lü câ- nım te- cel- lî kıl ce- mâ- lin- le

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.439)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Gönül kanûn-ı ‘ışkunda yanar tâb-ı celâlünle
İlâhî teşne-gan-ı vaslunı kandır zülâlünle
Şeb-i gamda gözüm gönlüm pür olmışdur hayâlünle
Münevver it dil ü cânım tecellî kıl cemâlünle

Yeter âlûde-i hâbem uyandır dîde-i cânı
Görünsün her taraf dilde cemâl-i rûh-ı sultânî
Dilüm kâşânesinde yaj İlâhî şem ‘-i nûrânî
Münevver it dil ü cânım tecellî kıl cemâlünle

Hîtâb-ı lütfun ile muğtenem kıl dâ’imâ cânım
Söyündürme çerâğ-ı ‘ışkunı bir demde sultânım
Benem Hakkî hakikat nûrına hayrân u müştâkam
Münevver it dil ü cânım tecellî kıl cemâlünle⁸²

⁸² Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.439

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Gelen gelsin bugün meydân-ı aşka)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: İlker Cansevdi

Sofyan

Ge- len gel sin bu- gün (S a z) mey- dâ- nı
Ne can pa- za- rı dır pa- za- rı

aş- ka (S a z) Gi- ren gir- sin şe- hâ
aşk kim Ne- ler kur- bân o- lur

mey- dâ- nı aş- ka (S a z ...) aş- ka (S a z)
mey- dâ- nı aş- ka aş- ka

Kul ol mak dev- le- tin (S a z) is- ter- se
A- cep ger- miy- ye- ti var bez- mi

ki- şî (S a z) Ge- rek- tir baş e- ye (S a z)
aş- kın Sa- lâ- dır Hak- kı- yâ

mey- dâ- nı aş- ka (S a z) aş- ka (S a z)
yâ- râ- nı aş- ka aş- ka

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.307)

İlker CANSEVDİ: 20 Şubat 1983 yılında doğmuştur. Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuarı TSM bölümünden mezun olmuştur. 2014 yılında Marmara Üniversitesi'nde Yüksek Lisans eğitimini tamamlamıştır. Halen ses sanatçısı ve eğitimci olarak görev yaptığı, Bursa Büyükşehir Belediyesi Orkestra Şube Müdürlüğü Türk Sanat Müziği Bölümü'nde başkan yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Gelen gelsün bugün meydân-ı ‘ışka
Giren girsün şehâ devrân-ı ‘ışka

Kul olmak devletin isterse kişi
Gerekdür baş ege sultân-ı ‘ışka

Ne cân bâzârıdur bâzâr-ı ‘ışk kim
Neler kurbân olur cânân-ı ‘ışka

Bugün evvel-bahâr oldu gözün aç
Teferrüc eyle çık seyrân-ı ‘ışka

‘Aceb germiyyeti var bezm-i ‘ışkın
Salâdur Hakkıyâ yârân-ı ‘ışka⁸³

⁸³ Yurtsever, İsmail Hakkı Burselî Divan, s.307

HÜSEYNÎ İLÂHÎ
(Bir Leylî'nin mecnûnuşam)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Şemsettin Taşbîlek

Sofyan

Bir Ley- lî- nin Mec- nû- nu- yam
Bağ i- le bos- tan is- te- mem
Â- lem a- nın dî- vâ- ne- si
Hu- ri ve Gil- mân is- te- mem
Bir Yû- su- fun mef- tû- nu- yam
mül- ki Sü- ley- man is- te- mem
Her hüs- nün ol- muş hâ- ne- si
Bes- dir gö- nül vî- râ- ne- si
Bir Yû- su- fun mef- tû- nu- yam
Mil- ki Sü- ley- man is- te- mem
Her hüs- nü nol- muş hâ- ne- si
Bes- dir gö- nül vî- râ- ne- si

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.338)

Not: Bu eser, Elazığ Harput yöresine ait anonim bir eserdir.

Şemsettin TAŞBİLEK: Elazığ'ın Yenikapı Köyü'nde dünyaya gelmiştir. 1978'de Elazığ Müsîkî Cemiyetinde başladığı müsikî eğitimlerine, İstanbul Üsküdar Müsîkî Cemiyetinde devam etmiştir. Özellikle Harput Müziği üzerinde yaptığı çalışmalarla derlemeler yapmıştır. Elazığ Müsîkî Cemiyetinde, Harput Müziği şube başkanlığı ve koro şefliği görevleri yapmıştır. (<http://semsettintasbilek.com/semsettin-tasbilek-kimdir>)

Bir Leyli'nün mecnûn'ıyam 'âlem anun dîvânesi
Bir Yûsuf'un meftûnıyam her hüsnün olmuş anası

Bilmem ne hâl ü sır durur her gördüğüm ol bir durur
'Işk ile dâ 'im pür durur cân u dilüm peymânesi

Bâğ ile bûstân istemem hûrî vü gılmân istemem
Milk-i Süleymân istemem besdür gönül vîrânesi

Kalmaz cihân bâkî bize 'arz itme âfâkı bize
Bir câmı sun sâkî bize ayılmaya mestânesi

Kân-ı ezeldür çün özün Hakkî güherdür her sözün
Şarf eyle gicen gündüzün gelsün ele dür dânesi⁸⁴

⁸⁴ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.338

HÜZZAM İLÂHÎ

(Cânımın cânânı Sensin yâ Muhammed Mustafâ)

Düyek (♩=82)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

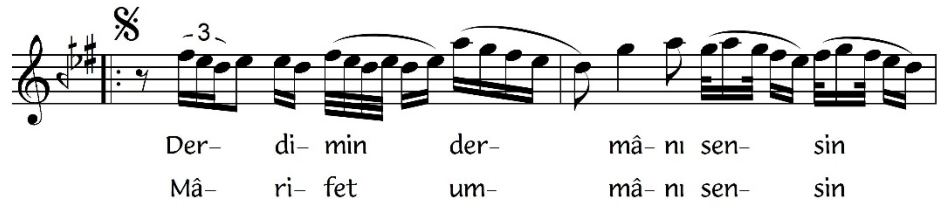
Beste: Mehmet Kemiksiz

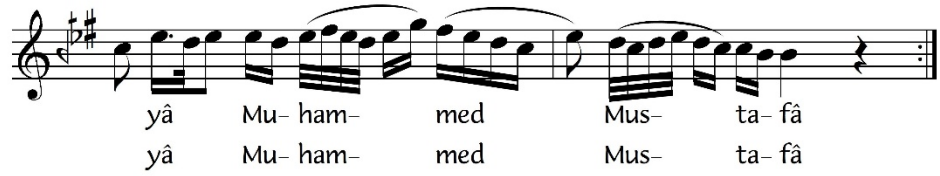
Câ- nı- min câ- nâ- nı sen- sin

yâ Mu- ham- med Mus- ta- fâ

Der- di- min der- mâ- nı sen- sin
Mâ- ri- fet um- mâ- nı sen- sin

yâ Mu- ham- med Mus- ta- fâ
yâ Mu- ham- med Mus- ta- fâ

Cüm- le â- lem il- mi- ne nis-

bet se- nin bir kat- re- dir

Cüm- le â lem il- mi-ne nis-
bet se- nin bir kat- re-dir

Cânımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Derdimin dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Cümle âlem ilmüne nisbet senin bir katredir
Mârifet ummânı sensin yâ Muhammed Mustafâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.152)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Cânumun cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Derdümün dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Çıkmadı bahr-i mahabbetden senün gibi güher
İlm ü hikmet kânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Cümle ‘âlem ilmüne nisbet senün bir katradur
Ma’rifet ummânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-ı zâtundur cihân mir’âtı içre cilve-ger
Yûsuf’un da ânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Kulluğunla iftihâr eyler nebî vü ger velî
Cümlenün sultânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-ı zâta mazhar-ı tâm olduğunda şübhe yok
Hakkı’nun bürhânı sensin yâ Muhammed Mustafâ⁸⁵

⁸⁵ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.152

HÜZZAM MUHARREMİYE

(Ey mübârek ay hoş geldin safâ geldin hele)

Düyek (♩=84)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Ey mü- bâ- rek ay (ı) hoş gel- din sa- fâ gel-
Hay- li dem- dir sâ- hi- bi mi- net ni- şin- dir
Göz- ler- i- di ner- gi- si şeh- lâ gi- bi vec-
Â- le- mi şâd ey- le- din Hak- kî de- ğil han-

din he- le Ey ci- hân â- rây- (ı) hoş gel-
eh- li dîl Gar- kı der- yâ- yı be- lâ- ya
hin ci- hân Gül- şe- ni gay- bı Hü- dâ- da
dân fa- kât Hâ- sı- lı pî- ru ci- vâ- na

din sa- fâ gel- din he- le Ey ci- hân- â-
â- şî- nâ gel- din he- le Gar- kı der- yâ-
mer- ha- bâ gel- din he- le Gül- şe- ni gay-
mül- te- câ gel- din he- le Hâ- sı- lı pî-

rây (ı) hoş gel- din sa- fâ gel- din he- le
yı be- lâ- ya â- şî- nâ gel- din he- le
ru ci- vâ- na mül- te- câ gel- din he- le
bı Hü- dâ- da mer- ha- bâ gel- din he- le

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.323)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikisi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Ey mübârek ay hoş geldün safâ geldün hele
Ey cihân-ârây hoş geldün safâ geldün hele

Hayli demdür sâhil-i mihnet-nişîndür ehl-i dil
Gark-ı deryâ-yı belâya âşinâ geldün hele

Sende midür Mehdî-i sâhib-hurûcî ‘âlemün
Ey Muharrem cümle derde sen devâ geldün hele

Gözler idi nergis-i şehlâ gibi vechün cihânı
Gülşen-i ğayb-ı Hudâ'da merhabâ geldün hele

Fâl idüpdür makdemün erbâb-ı ‘irfân heb senün
Eyledün yüz başına sen ibtidâ geldün hele

Üngürus'un def'ine bir çâre aradı vezîr
Bir kılıc gibi zuhûr itdün ana geldün hele

Ya başın kat' it vezîrün ya Fireng'ün ‘ırkını
Ehl-i İslâm'un niyâzı çok sana geldin hele

Niçe demlerdür ki seyl olmakdadur hûn-ı ciger
Kat'-ı ‘ırk-ı ğam için sâhib-kazâ geldün hele

‘Alemi şâd eyledün Hakkî degül handân fakat
Hâsılı pîr u cüvâna mültecâ geldün hele⁸⁶

⁸⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.323

HÜZZAM ŞUĞUL

(Kad tecellel Hakku min mir'ati eshabi's-safâ)

Sofyan (♩=70)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

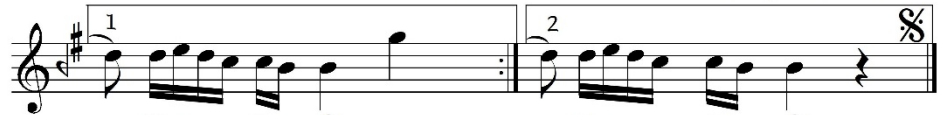
Kad te cel lel Hak ku min mir â ti es hâ
Aşk bir nû ri İ lâ hî dür kim ey ler
Hak kı yâ â şık la ra bes dür me lâ met

bis sa fâ â ti es hâ biş şa fâ
â de mi kim ey ler â de mi
hır ka sı dür me lâ met hır ka sı

Min mu hay yâ hüm be dâ nû rul Ha bî bil
Maz ha rı tâ bı te cel li mat la ı şem
Âr (ı) dur eh li di le â râ yi şî eh

Mus ta fâ Mus ta fâ
si hü dâ si hü dâ
li ri yâ li ri yâ

Kad tecellel Hakku min mir'âti ashâbi's safâ
Min muhayyâhüm bedâ nûrul Habîbi'l Mustafâ

Aşk bir nûr-ı ilâhîdür kim eyler âdemi
Mazharı tâbı tecellî matlaı şemsi Hudâ

Hakkıyâ âşıklara besdür melâmet hırkası
Ârdur ehl-i dile ârâyîş-i ehl-i riyâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divanı, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.150)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklarle devam etmektedir.

Kad tecelle'l-Hakku min mir'âti ashâbi's-safâ
Min muhayyâhüm bedâ nûru'l-Habîbi'l-Mustafâ

'Işk bir nûr-ı ilâhîdür kim eyler âdemi
Mazhar-ı tâb-ı tecelli matla'-ı şems-i hüdâ

Neşve-yâb-ı sâğar-ı 'ışk-ı ilâhî eylemez
Yârdan ağyârı vü ağyârdan yârı cüdâ

Cilve-i hüsn-i ezeldür Yûsuf'un mir'âtını
Eyleyen bu resme çeşm-i ehl-i 'ışka pür-cilâ

Yâdigâr-ı 'ışkdur kalmış bugün Ferhâd'dan
Şol sadâ-yı âh kim 'aks eyler âh itsen sana

'Işkdur menzil-resân-ı 'âlem-i ins ü huzûr
Vâdi-i zühd ü riyâdan gel güzâr it sâlikâ

Hakkıyâ 'âşıklara besdür melâmet hırkası
'Ârdur ehl-i dile ârâyış-i ehl-i riyâ⁸⁷

⁸⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.150

HÜZZAM İLÂHÎ

(Ey cihan-ârâ hâlim nice olur)

Düyek

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: ?

Ey ci- hân- â- râ ha- lim ni-
ce o- lur Per- ver- di- gâ- râ
ha- lim ni- ce o- lur
Ha- lim ni- ce o- lur

Ey cihân-ârâ hâlim nice olur
Perverdigârâ hâlim nice olur

Amelim günâh defterim siyah
Allah'ım Allah hâlim nice olur

Tutmayan usûl bulur mu vusûl
Der Hakkı kul halim nice olur*

*Arife Koçak Pulat, İsmail Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Haliliyye Adlı Eseri (İnceleme-Metin),
(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi S.B.E., 2018), s.132

Ey cihân-ârâ hâlim nice olur
Perverdigâra hâlim nice olur

Ereydi benim az kaldı günüm
Acebâ benim hâlim nice olur

Amelim günâh defterim siyâh
Allâhım Allâh hâlim nice olur

Şer'i gütmedim tâ'at itmedim
Doğru gitmedim hâlim nice olur

Hakkı kul ağlar ciğerin dağlar
Der Çâhlar beğler hâlim nice olur⁸⁸

⁸⁸ Arife Koçak Pulat, İsmail Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Halîliyye Adlı Eseri (İnceleme-Metin), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi S.B.E., 2018), s.132

HÜZZAM İLÂHÎ

(Gel ey âlem-i mânâya mîrac ede gör mîrac)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: M. Hakan Alvan

Sofyan

§

Gel â- le- mi mâ- nâ- ya mi- râc e- de-
Her cez- be- sin a- şık- lar bu yol- da bu
Tut dâ- ve- ti rah- ma- nı gir yo- lu- na

gör mi- râc Az- mey- le ev ed- nâ- ya
rak ey- ler Bul- dun- sa o ha- li ger
bul a- nı Ko Hak- kı te- nü câ- nı

§

mi- râc e- de- gör mi- râc
mi- râc e- de- gör mi- râc
mi- râc e- de- gör mi- râc

Gel âlemi mânâya
Mirâc ede gör mirâc
Azm eyle ev ednâya
Mirâc ede gör mirâc

Hak cezbesin âşıklar
Bu yolda burak eyler
Buldunsa o hâli ger
Mirâc ede gör mirâc

Var ol ulu dergâha
Er kurb'î şehen şâha
Her demde sen Allah'a
Mirâc ede gör mirâc

Bu âlemi ferşi ko
Ol âlemi arşı ko
Bas ayağını ya Hû
Mirâc ede gör mirâc

Tut dâveti Rahmânı
Gir yoluna bul Ânı
Ko Hakkı tenü cânı
Mirâc ede gör mirâc*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

HÜZZAM TEVŞİH

(Menba-i ilmi Hûdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Hacı Fâik Bey

Evsat

Men- bâ- i il- mi Hu- dâ- sîn
Tâ- cı İs- ken- der sa- na tah-

yâ Mu-ham- med Mus- tafâ
tı Sü-ley- man ney- lesin

Dem- be- dem vahy a- şî-nâ- sîn
Sen şe- hî mil- ki be-kâ- sîn

yâ Mu-ham- med Mus- ta-fâ
yâ Mu-ham- med Mus- ta-fâ

Her ke- lâ- mın mû- ci- ze her
Şer- be- ti vas- lın- la der- man

kâ- rın ih- san- dır bi- ze
ey- le Hak- kı has- te- ye

Câ- ni- bi Hak dan-a- tâ- sîn
 Sen ka- bul ey le re-câ- sîn

yâ Muham- med Mus- ta- fâ
 yâ Muham- med Mus- ta- fâ

Menba-i ilmi Hûdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ
 Dem be dem feyz âşinâsın yâ Muhammed Mustafâ

Her kelâmın mucize her kârın ihsandır bize
 Cânibi Hak'dan atâsın yâ Muhammed Mustafâ

Tâc-ı İskender sana taht-ı Süleyman n'eyesin
 Sen şehi milki bekâsın yâ Muhammed Mustafâ

Şerbet-i vaslınla derman eyle Hakkı hasteye
 Sen kabul eyle recâsın yâ Muhammed Mustafâ*

*(Murat Yurtsever, Kemal-name-i İsmail Hakkî, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.33)

Hacı Faik BEY (ö.1891): Asıl adı Ahmet Faik Olup, İstanbul'da doğmuştur. Enderun'da Dellâlzâde İsmâil Efendi'den mûsikî dersleri almıştır. Şair, bestekâr, usta bir neyzen ve giriftendir. Dîni ve din dışı altı yüz civarında eseri bulunan Faik Bey'in günümüze yüz yetmiş kadar eseri ulaşmıştır. (Nuri Özcan, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1996, C.14, s.474)

HÜZZAM İLÂHÎ (Sabredelim cefalara)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Halil Çay

Düyek

Sab-rede-lim ce-fa-la-ra bu-gün-ler-de
ge-lir ge-çer Tâ-i-re rûz se-fa-la-ra
Bu bir köp-rü-dür ge-çi-lir
bu gün-ler-de ge-lir ge-çer Gam bu-lut-la
bu gün-ler-de ge-lir ge-çer
rı a-çıl-ır ak-i-le-ka-ra se-çi-lir

Sabredelim cefalara bugünler de gelir geçer
Tâ ire rûz sefalara bugünler de gelir geçer

Gam bulutları açılır ak ile kara seçilir
Bu bir köprüdür geçilir bugünler de gelir geçer*

*İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları, 2013, s.111

Halil ÇAY: Bursa'nın Yıldırım İlçesinde 1955 yılında doğmuştur. 1971 yılında Hafız Mehmet Efendi'nin götürdüğü müzikî cemiyetinde sanat hayatı başlamıştır. Ud ve Kudüm sazlarında mahirdir. Seyyid Usul Dergâhında Tasavvuf Müsikisi koro çalışmaları yapmıştır. Bursa'da çeşitli yerlerde musiki çalışmalarına devam etmektedir. (*Büşra Kartal (Ed.), Portreler, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2019, s.97-106*)

Sabredelim cefâlara, bugünler de gelir geçer
Ta irevüz sefâlara, bu gunler de gelir geçer

Gam bulutları açılır, akla kara seçilür
Bu bir köprüdür geçilür, bu günler de gelir geçer

Çünkü basdı yere kadem, nice yıl ağladı âdem
Oğul, kız böyledir dedem, bu günler de gelir geçer

Sabah olmaz deme sakın, güneş doğar irak yakın
Sabret kazâya ver akın, bu günler de gelir geçer

Hey miskin, hey derdmend, mihnetle olma bend
Hakkı kuldân gûş eyle pend, bu günler de gelir geçer⁸⁹

⁸⁹ Dervişoğlu, s.111

IRAK TEVŞİH

(Yâ Resûlallah cemâlin hoş gülistandır bana)

Devrihindi

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: ?

Yâ Re-sû- lal- lah ce- mâ- lin ni hoş
Ruh- la- rın- dan her bi- ri bi- ri ver

gü- lis- tan- dır ba- na
di han- dan- dır ba- na

na
na

Yâ Resûlallah cemâlin hoş gülistandır bana
Ruhlarından her biri bir verd-i handandır bana

Alemi nûr-ı siyahı aksidir giysülerin
Her biri bir deste sümbül yâ ki reyhandır bana

Devr-i icâd içre oldu leblerin şakku'l kamer
Ânı tasdik eylemek hoş din ü îmandır bana

Der bu Hakkı der tecellî çün nefes âhir ola
Kim cemâlin göricek can vermek âsandır bana*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

ISFAHAN İLÂHÎ
(Sâye saldı ehl-i îman üstüne)

Düyek (♩=106)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Sâ- ye sal- di eh- li i- mân üs- tü- ne
yâ hû Ham- dü- lil- lâh gel- di mâ- hı
Ra- mazân yâ Hû Ra- ma- zân
yâ Hû ^{SON} Doğ- du ol nûr eh- li ir- fân
üs- tü- ne yâ Hû yâ Hû

Sâye saldı ehl-i îman üstüne
Hamdülillâh geldi mâh-ı Ramazân
Doğdu ol nûr ehl-i irfân üstüne
Hamdülillâh geldi mâh-ı Ramazân

Kıl terâvîhi safâlar bula gör
Et tesâbîhi vefâlar bula gör
Zikr u tâat nûru ile dola gör
Hamdülillâh geldi mâh-ı Ramazân

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklarle devam etmektedir.

Sâye saldı ehl-i îmân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân
Togdı ol nûr ehl-i 'irfân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Bağlayup şeytânı bende urdılar
Cümleten ağıâr-ı Hakk'ı Sürdiler
Ehl-i Hak ol ayda Hakk'ı gördiler
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Ehl-i cürmün Hak gözi yaşın siler
Ağlayanlar şâd olur dâ'im güler
Şerbet-i gufrân içerler 'asîler
Hamdü li'llah geldi mâh-ı Ramazân

Kıl terâvîhi safâlar bulagör
İt tesâbîhi vefâlar bulagör
Zikr-u tâ'at nûrî ile tolagör
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân⁹⁰

⁹⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.431

ISFAHAN İLÂHÎ
(Bir gevher-i aşk bulagör)

Sofyan

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Hakan Alvan

Bir gev- he- ri aşk bu- la- gör bür kân- da bu-
Er- di hi- tâ- bı em- ri kün gel- di vü- cû-
Hak- kı di- lü câ- nın u- yar aş- kın ga- mın

lun- maz o la Bir dür- ri mer- cân a- la- gör
da a- yı gün Bir Yu- su- fa kul ol bu- gün
kıl lh- ti- yar Bir zev- ke er der di- le var

um- man- da bu- lun- maz o- la
Ken- nan- da bu- lun- maz o- la
der- man- da bu- lun- maz o- la

Bir gevheri aşk bula gör
Bür kânda bulunmaz ola
Bir dürr-ü mercan ala gör
Ummanda bulunmaz ola

Erdi hitâbı emri kün
Geldi vücûda ayı gün
Bir Yusuf'a kul ol bugün
Kenan'da bulunmaz ola

Hakkı dil ü cânın uyar
Aşkın gamın kıl ihtiyâr
Bir zevke er derd ile var
Dermânda bulunmaz ola*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.442)

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

Bir gevher-i ‘ışk bula gr
Bir kânda bulunmaz ola
Bir drr mercân alagr
‘Ummanda bulunmaz ola

İrdi hitâb-ı emr-i kn
Geldi vücûda ay u gün
Bir Yûsuf’a kul ol bugün
Ken‘ân’da bulunmaz ola

Râh-ı hdâya sâlik ol
lmezden evvel hâlik ol
Bir sırr-ı pâke mâlik ol
Her cânda bulunmaz ola

Dermân ara derd-i dile
şubh u mesâ tevhîd ile
şol gence ir kullık ile
Sultânda bulunmaz ola

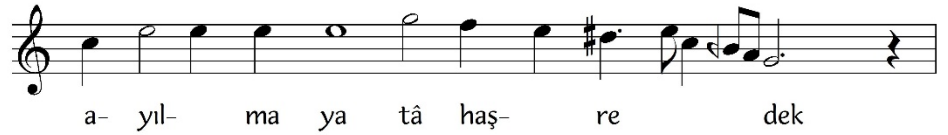
Hakkî dil  cânun uyar
‘ışkun gamın kıl ihtiyâr
Bir zevke ir derd ile var
Dermânda bulunmaz ola⁹¹

⁹¹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.442

KÜRDÎ DURAK
(Düştü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: H. Sâdeddin Arel

Durak evferi

Yâr e- lin-den nûş e- den

sah- bâ- yı aşk

Gül ya- na- ğın sol- du- rur

â- şık- la- rın

Sûr- re-ti teb- dil e- der

mâ- nâ- yı aşk

Göz- le- rin ya- şı ko ak- sın

Hak- kı- yâ

Böy- le o- lur

lü- lü- i lâ- lâ- yı aşk

Düşdü cânâ âkıbet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Mest olup ayılmaya tâ haşre dek
Yâr elinden nûş eden sahbâ-yı aşk

Gül yanağın soldurur âşıkların
Sûreti tebdîl eder ma'nâ-yı aşk

Gözlerin yaşı ko aksın Hakkıyâ
Böyle olur lü'lü-i la'lâ-yı aşk*

*(İsmail Dervişoğlu, İsmail Hakkı Bursevî, İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları, 2013, s.286)

H. Saadeddin AREL: İstanbul'un vefâ semtinde doğmuştur. Türk Mûsikîsi Bölümü İlmî Kurul Reisliği yapmıştır. Türk Müziğinde yirmi dört aralıklı ses sistemini benimsemiş ve ilk çok sesli müzik örnekleri vermiştir. Dînî ve din dışı alanda yedi yüz elli kadar eser bestelemiştir. 6 Mayıs 1955'te vefat etmiştir. (*Haydar Sanal, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1991, C.3, s.352-354*)

Düştü cânâ akibet sevdâ-yı aşk
Eyledi şeydâ beni leylâ-yı aşk

Kalmadı bu katre-i dilden nişân
Baştan aştı neyleyim deryâ-yı aşk

Mest olup ayılmadı ta haşre dek
Yâr elinden nûş eden sahbâ-yı aşk

Her kime kıldı tecellî ol Hüdâ
Akl ü fikrin eyledi yağmâ-yı aşk

Kimse bilmez hâlini âşıkların
Gerçi mümkün olmadı ihfâ-yı aşk

Şol elif kametleri dâl eyledi
Deldi bağrın ehli derdin nây-ı aşk

Zâhidâ kaçmaz melâmetten bu gün
Kangi dil kim oldu ol rusvâ-yı aşk

Gül yanağın solduran âşıkların
Sûret-i tebdîl eder mânâ-yı aşk

Tende takat dilde kuvvet kalmadı
Aldı cânı hayreti kübrâ-yı aşk

Gözlerim yaşı ko aksun Hakkiya
Böyle olur lü'lü-i lalâ-yı aşk⁹²

⁹² Dervişoğlu, s.286

KÜRDÎ İLÂHÎ
(Riyâz-ı vahdete tut dâimâ rû)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan §

Al lah hû yâ hû Al lah hû yâ hû
Ri-yâ- zı vah- de- te tut dâ- i-mâ rû Ha-kî- kat bül-
bü-li sen sen- de yâ hû Ha-kî- kat gül- si-tâ- nın- dan
a- lıp hû Di-ye- lim şevk i- le Al- la- hû yâ hû

Riyâz-ı vahdete tut dâimâ rû
Hakikat bülbül isen sen de yâ hû
Hakikat gülsitânından alıp yâ hû
Diyelim şevk ile Allahu yâ hû

Fenâ bul Hakkıyâ gel ihtiyârî
Bilirsin kimse kalmaz ızdırârî
Olup gûyende-i ezkâr-ı bârî
Diyelim şevk ile Allahu yâ hû*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.435)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Riyâz-ı vahdete tut dâ'ima rû
Hakikat bülbül isen Sen de yâ hû
Hakikat gülsitânından alup bû
Diyelüm şevk ile Allah yâ hû

Güzer idüp dil ef'al ü sıfâtı
Şuhud idegörüüp her yüzden zâtı
Fenâ içre bulup bâkî hayâtı
Diyelüm sıdk ile Allâh yâ hû

Açılsun gülistân-ı "li ma'a'llah"
Gül-i vahdetten irsün bûy her-gâh
Yakalar çâk idelüm her seher gâh
Diyelim şevk ile Allâh yâ hû

Safâdur ehl-i 'ışka zıkr u tevhîd
Cilâdur anlara tesbîh u temcîd
Anunla açılur gülzâr-ı ümmîd
Diyelüm şevk ile Allâh yâ hû

Fenâ bul Hakkıyâ gel ihtiyârî
Bilürsin kimse kalmaz ıztırârî
Olup gûyende ezkâr-ı bârî
Diyelüm sıdk ile Allâh yâ hû⁹³

⁹³ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.435

KÜRDÎ İLÂHÎ
(Hakk'a düştü yönüm benim)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Halil Çay

Sofyan §

Hak-ka düş-tü yö-nüm-be-nim gi-de-ri-m el-ve-da si-ze
Eh-lul-lâ-hı gör n'it-ti-ler şol kevney-ni ter-ket-ti-ler
Bu-dur sö-zü Hak-kı ku-lun cüm-le-niz sağ e-sen o-lun

Ter-key-le-dim câ-nu te-nim gi-de-ri-m-el-ve-dâ si-ze
Â-hir haz-re-te-yet-ti-ler-gi-de-ri-m-el-ve-dâ si-ze
Hıs-mu kav-mimbun-da ka-lın gi-de-ri-m-el-ve-dâ si-ze

Lâ-i-la-he-il-lâl-lah Lâ-i-lâ-he-il-lâl-lah

Lâ-i-lâ-he-il-lâl-lah Mu-ham-med Re-su-lul-lah

Hakka düştü yönüm benim
Giderim elvedâ size
Terk eyledim cân u teni
Giderim elvedâ size

Budur sözü Hakkı kulun
Cümleniz sağ esen olun
Hısm u kavmim bunda kalın
Giderim elvedâ size*

Ehlullâhı gör n'ittiler
Şol kevneyni terkettiler
Âhir hazrete yettiler
Giderim elvedâ size

*(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.113)

Halil ÇAY: Bursa'nın Yıldırım İlçesinde 1955 yılında doğmuştur. 1971 yılında Hafız Mehmet Efendi'nin götürdüğü müzikî cemiyetinde sanat hayatı başlamıştır. Ud ve Kudüm sazlarında mahirdir. Seyyid Usul Dergâhında Tasavvuf Müsikîsi koro çalışmaları yapmıştır. Bursa'da çeşitli yerlerde musiki çalışmalarına devam etmektedir. (*Büşra Kartal (Ed.), Portreler, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2019, s.97-106*)

Hakk'a düştü yönüm benim
Giderim elvedâ size
Terk eyledim cân u tenim
Giderim elvedâ size

Ehlullah'ı gör n'ittiler
Şol kevkeyni terk ettiler
Âhir Hazret'e yettiler
Gidelim elvedâ size

Ezel âleminden geldim
Rahat olup ne gün gördüm
Bu yollarda garip oldum
Giderim elvedâ size

İki cihan hayâl imiş
Bu halka mekr u âl imiş
Maksûd olan visâl imiş
Giderim elveda size

Budur sözü Hakkı kulun
Cümleniz sağ esen olun
Hısm u kavm bunda kalın
Giderim elvedâ size⁹⁴

⁹⁴ Seyhan, s.113

LÂLEGÜL DURAK

(Perişân eyledim dilden gam-ı dehr-i ferâğım var)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: H. Sâdeddin Arel

Durak evferi

Pe- ri- şân ey-le- dim dil- den ga- mı

deh- ri fe- râ- ğım var

Si- vâ cem- iy- ye- tin şeh- ri di- le koy- mam

ya- sa- ğım var

Ba- na ha- cet de- ğil

gül- zâr sey- rin ey- le- mek

zi- ra vü- cü- dum- da be nim

yeryer a- çıl- mış tâ- ze

da- ğım var

Be- nim sul- ta- nı ik- lî- mi fe- nâ vü

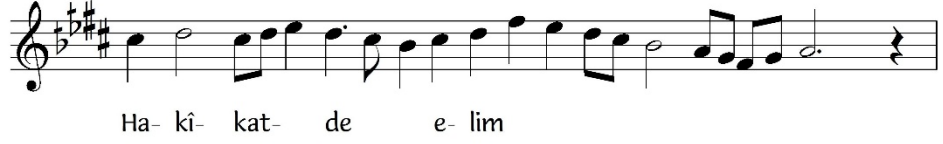
fak- rü is- tiğ- nâ

Fe- lek bi gi- bi üstümde ku- rul- muş

hoş o- ta- ğım var

N'o- la er- sem fî- râ- zı ar- şı mak- sû- da

bu- gün Hak- kî

Ha- ki- kat- de e- lim

mî-râ- cı mâ- nâ- da a- ya- ğım var

Perişân eyledim dilden gam-ı ferâğım var
Sivâ cemiyetin şehri dile koymam yasağım var

Bana hacet değil güzlâr seyirin eylemek zirâ
Vücûdumda benim yer yer açılmış taze dağım var

Benim sultan-ı iklim-i fena vü fakr ü istiğnâ
Felek bi gibi üstümde kurulmuş hoş otağım var

N'ola ersem firâz-ı arşı maksûda bugün Hakkı
Hakîkatte elim mirâc-ı mağnada ayağım var*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

H. Saadeddin AREL: İstanbul'un vefa semtinde doğmuştur. Türk Müsikîsi Bölümü İlmî Kurul Reisliği yapmıştır. Türk Müziğinde yirmi dört aralıklı ses sistemini benimsemiş ve ilk çok sesli müzik örnekleri vermiştir. Dîni ve din dışı alanda yedi yüz elli kadar eser bestelemiştir. 6 Mayıs 1955'te vefat etmiştir. (*Haydar Sanal, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1991, C.3, s.352-354*)

MÂHUR İLÂHÎ
(Doğdu nûrun âleme verdi ziyâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: ?

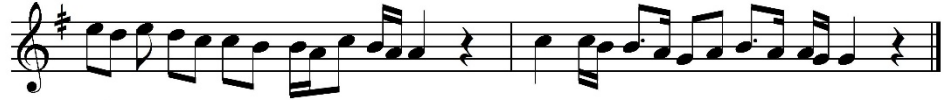
Devr-i Revân

Doğ- du nû- run â- le- me ver-
Mev- li- dî pâ- kin o- kun- sun

di zi- yâ Zâ- il ol- du
â- le- me Mer- ha- ba ey
Şer- be- ti fey-

zul- me- ti ar- zı se- mâ
fah- ri â- lem mer- ha- bâ
zin sa- çıl- sın â- le- me

Şâd o- lup ol dem- de di- bâ-
İr- me- di ev- vel ki üm- met

yü ge- dâ
bu de- me

Doğdu nûrun âleme verdi ziyâ
Zâil oldu zulmet-i arz u semâ
Mevlid-i pâkin okunsun âleme
Merhabâ ey fahr-i âlem merhabâ

Şâd olup ol dem dedi bâ ü gedâ
Şerbet-i feyzin saçlısın âleme
İrmedi evvelki ümmet bu deme
Merhabâ ey fahr-i âlem merhabâ*

*(Mahmut Nasih, Sübhatü's-Sâlikin, BEEK, Genel Böl. No: 1700, vr. 11a)

Toğdı nurun ‘âleme viridi ziyâ
Zâ’il oldı zulmet-i ‘arz u semâ
Şâd olup ol dem didi bâı u gedâ
Mehabâ ey Fahr-i ‘Âlem merhabâ

Âlemin güldi yüzi geldin çü sen
Kal-i âlem oldı teşrifinle şen
Nûra gark oldı cihânda cân u ten
Mehabâ ey Fahr-i ‘Âlem merhabâ

Makdemin gözlerdi çeşm-i nergisân
Muntazırdı gelmene bağ-ı cihân
Tâzelendi çün bahâr âhir-zamân
Mehabâ ey Fahr-i ‘Âlem merhabâ

Mevlid-i pâkin okunsun ‘âleme
Şerbet-i feyzin saçılsun âdeme
İrmedi evvelki ümmet bu deme
Mehabâ ey Fahr-i ‘Âlem merhabâ

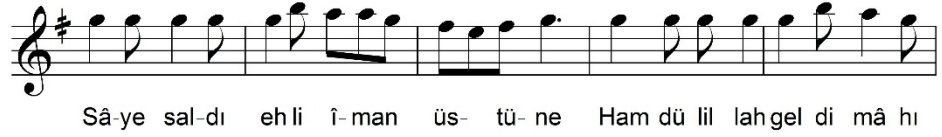
Sende zâhir oldı çün nûr-ı ezel
‘Âşık u meftunun oldı her güzel
Hakkıyâ âvâz-ı hûb ile di ge
Mehabâ ey Fahr-i ‘Âlem merhabâ⁹⁵

⁹⁵ Mahmut Nasıh, Sübhatü’s-Sâlikîn, BEEK, Genel Böl. No: 1700, vr. 11a

MÂHUR RAMAZÂNÎYE
(Sâye saldı ehl-i îmân üstüne)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Abidin Gerçeker

Yürüksemâî

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Abidin GERÇEKER: Mûsikîşinas bir ailenin çocuğu olarak İstanbul'da doğmuştur. 16 yaşında Aksaray Mûsikî Cemiyeti ve Fatih Türk Mûsikîsi Dernekleri'ni çalıştırmıştır. Türk Mûsikîsi'nin değişik formlarında sekiz yüz civarında bestesi vardır. Uzun yıllar dahiliye şefliği yaptığı Eyüp SSK Hastanesinden emekli olmuştur. (http://www.eyupmusiki.com/eyuplu-bestekarlar_28/Dr-Abidin-Gerceker)

Sâye saldı ehl-i îmân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân
Togdı ol nûr ehl-i 'irfân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Bağlayup şeytânı bende urdılar
Cümleten ağıâr-ı Hakk'ı Sürdiler
Ehl-i Hak ol ayda Hakk'ı gördiler
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Ehl-i cürmün Hak gözi yaşın siler
Ağlayanlar şâd olur dâ'im güler
Şerbet-i gufrân içerler 'asîler
Hamdü li'llah geldi mâh-ı Ramazân

Kıl terâvîhi safâlar bulagör
İt tesâbîhi vefâlar bulagör
Zikr-u tâ'at nûrî ile tolagör
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân⁹⁶

⁹⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.431

MÂHUR İLÂHÎ
(Gül gibi dilşâd olun ey âşıkân)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Yusuf Yılmaz

Düyek

Gül gi-bi dil- şâdo- lun ey â- şı- kan (Saz . . .
Gel-di ol şeh- ri sa- fâ mâ- hı ve- fâ

...) Gül gi- bi dil- şâd o- lun ey â- şı- kan (Saz . . .
Geldi ol şeh- ri sa- fâ mâ- hı ve- fâ

...) Gel- di mâ- hı rah- me- ti Hak Ra- ma- za (Saz . . .
Ham- dü lil- lah çeş- mi cân bul- du ci- lâ

Gel- di mâ- hı rah- me- ti Hak Ra- ma- za (Saz)
Hamdü- lil- lah çeş- mi- cân bul- du ci- lâ

Bül- bül â- sâ zâre di ey sâ- dı- kâ (S a z)
Mağ- fi- ret çi ol Hü dâlan Hak- kı- yâ

Bül- lül â- sâ zâr e din ey sâ- dı- kân (Saz . . .
Mağ- ret çi ol Hü dâ- dan Hakkı- yâ

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.430)

Yusuf YILMAZ: 1986 yılında İzmir'de doğmuştur. Ege Üniversitesi Devlet Türk MüsİKİSİ Konservatuarından mezun olmuştur. Halen Bursa Büyükşehir Belediyesi Orkestra Şube Müdürlüğü Türk Sanat Müziği Bölümü'nde ney sanatçısı ve eğİtmeni olarak görev yapmaktadır.

Gül gibi dil-şad olun ey ‘âşıkân
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân
Bülbül-asa zâr idün ey şâdikân
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân

Geldi Hak’dan halka bir mihmân-ı hûş
Eyledi deryâ-yı dil zevk ile cûş
İdegör sahbâ-yı zâtı sen de nûş
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân

Geldi ol mâh-ı mübârek kim gider
Anda mü'minler derûnından keder
Dâ'imâ Hak'dan nesîm-i feyz eser
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân

Geldi ol şehri-şafâ mâh-ı vefâ
Hamdü li'llâh çeşm-i cân buldı cilâ
Mağfîret-cü ol Hudâ'dan Hakkıyâ
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân⁹⁷

⁹⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.430

MUHAYYER İLÂHÎ
(Râh-ı Hak'da hâk olur dervişler)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Rıza Tekin Uğurel

Sofyan

§

Râ hı Hakda hâk o lur ah der viş ler
Râ hı aşk iç re o lup sâ bit ka dem

Su gi bi hem pâk o lur der viş ler
Ta'n e den bî pâk o lur der viş ler

Bül bü li şû rî de veş gâh zâr e der
Mâ si vâ yı Hak i çin bir zer re ce

Gül gi bi hem çâk o lur der viş ler
San ma ki gam nâk o lur der viş ler

Güş e dip fir ru i lâl lah em ri ni
Hak kı yâ il hâ mı Hak dan feyz a lıp

Rû zu şeb çâ lâk o lur der viş ler
Sır rı er sel nâk o lur der viş ler

§

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.197)

Rıza Tekin UĞUREL: 1944 yılında Kütahya'da doğmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Bilhassa tekke müsikisi konusunda araştırmalar yaparak, çoğu ilâhî formunda iki yüze yakın eser bestelemiştir. Halen (KÜMAKSAD) Kütahya Mevlânâ Araştırma Kültür Sanat Derneği'nin başkanı olarak müsikî, kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürmektedir.

MUHAYYER İLÂHÎ

(Su gibi alçağa ak vâsıl-ı ummân olam dersen)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Kemiksiz

Curcuna

Su gi- bi al- ça- ğa ak vâ-
Su- lar- kim Hak- kı is- ter Hak-

sı- lı um- mân o- lam der- sen
kı- yâ mih- net ten in- cin- mez

Yü- zün yer- den a- yır- ma maz-
Be- lâ câ- mı- nı nûş et sen-

ha- rı ih- sân o- lam der- sen
de ger şâ- dân o- lam der- sen

Su gibi alçağa ak vâsıl-ı ummân olam dersen
Yüzün yerden ayırma mazhar-ı ihsân olam dersen

Yanında lutf u kahrı Hak Teâlâ'nın bir olunca
Çalış irfân yolunda dem be dem insân olam dersen

Gehi sahrâya düş Mecnûn veş gâh dağa ferhâd ol
Hâkikat dilberine âşinâ-yı cân olam dersen

Yürü var derd ile vîrâne ol mahv-ı nişân eyle
Hakikat gevherin bulup ana sen kân olam dersen

Sular kim Hakkı ister Hakkıyâ mihnetten incinmez
Belâ câmını nûş et sen de ger şâdân olam dersen*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.241)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Su gibi alçağa ak vâsıl-ı ummân olam dersen
Yüzün yirden ayırma mazhar-ı ihsân olam dersen

Yanunda lutf-u kahrı hak ta'âlâ'nun bir olunca
Çalış irfân yolında dem-be-dem insân olam dersen

Meşâm-ı câna bûy-ı Hak irince çâk çâk olgıl
Çekegör cevri ni hârûn gül-i handân olam dersen

Gehî sahrâyâ düş Mecnûn-veş gâh taga Ferhâd ol
Hakîkat dilberine âşinâ-yı cân olam dersen

Yüri var derd ile vîrâne ol mahv-ı nişân eyle
Hakîkat gevherin bulup ana sen kân olam dersen

Niçün şol zerre gibi pâ-y-mâl olmazsın 'âlemde
Begüm evc-i ma'ânîde eger rahşân olam dersen

Şular kim Hakk'ı ister Hakkıyâ mihnetden incinmez
Belâ câmını nûş it sen de ger şâdân olam dersen⁹⁸

⁹⁸ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.241

MUHAYYER İLÂHÎ
(Şarâb-ı vasl-ı nûş et yâr elinden)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan

Şa-râ- bı vas- lı nûş et yâr e- lin- den

Şa-râ- bı vas- lı nûş et yâr e- lin- den

Ha- lâs ol â- le- mi ağ- yâr e- lin- den

Gü- li mak- sû- dı kur- tar hâr e- lin- den

İ- riş bir nû- ra kur- tul nâr e- lin- den

İ- riş bir nû- ra kur- tul nâr e- lin- den

Şarâb-ı vaslî nûş et yâr elinden
Halâs ol âlem-i ağyâr elinden
Gül-i maksûdu kurtar hâr elinden
İriş bir nûra kurtul nâr elinden

Şular kim hemdem-i kâmil olurlar
Derûni bir nefesle cân bulurlar
Kul olan kişiler dâim alurlar
Atâlar Hakkî'yâ hünkâr olurlar*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.432)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Şarâb-ı vaslı nûş it yâr elinden
Halâs ol âlem-i agyâr elinden
Gül-i maksûdı kurtar hâr elinden
İriş bir nûra kurtul nâr elinden

İdüp tevhîd-i Mevlâ-yı mükerrer
Dimâgun bûy-ı Hak'dan kıl mu'attar
Al ey hâce hakîkî misk ü 'anber
Bu bâzâr içre bir 'attâr elinden

Şular kim hemdem-i kâmil olurlar
Derûnî bir nefesle cân bulurlar
Kul olan kişiler dâ'im alurlar
Atâlar Hakkıyâ hünkâr elinden⁹⁹

⁹⁹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, s.432

MUHAYYER İLÂHÎ
(Tecellî eyleyip envâr-ı hallâk)

Sofyan (♩=128)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Te- cel- li ey- le- yip en- vâ- rı hal- lâk
Do- ğup hur- şî- dî rah- şâ- nı ha- kî- kât
İ- zâ- fâ- tu ku- yû- du terk i- de- gör

Pûr ol- du nûr i- le mir- â- tı â- fâk
Mü- nev- ver ol- du- lar hep cüm- le uş- şâk
A- zî- met- gâ- hın ol- sun sem- ti it- lâk

Ze- hi nû- ri ce- mâ- li haz- re- tul- lâh
Bu sır- rı kâl i- le bir kim- se bil- mez
Ha- kî- kat is- ter i- sen Hak- kî sen- de

O nû- ri pâ- ke her bir zer- re müş- tâk
Bi- len- ler ey- le- di- ler mah- vu ev- râk
Yü- rü per- vâ- ne- veş câ- nın o- da yak

Tecellî eyleyip envâr-ı hallâk
Pûr oldu nûr ile mir'ât-ı âfâk

Bu sırrı kâl ile bir kimse bilmez
Bilenler eylediler mahv u evrâk

Zeh-i nûr-i cemâl-i hazretullâh
O nûr-i pâke her bir zerre müştâk

İzâfât u kuyûdu terk idegör
Azîmetgâhın olsun semt-i itlâk

Doğup hurşîd-i rahşân-ı hakikât
Münevver oldular hep cümle uşşâk

Hakikat ister isen Hakkı sen de
Yürü pervâne veş cânın oda yak*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.237)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müzikisi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müzikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

NEVESER İLÂHÎ

(Bir tecellî eylese âşıklara envâr-ı Hak)

Düyek (♩=122)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Bir te- cel- lî ey- le- se â- şık- la- ra en-
Gay- ret ey- le bez- mi dil- den mâ- si- vâ- yı
Cey- bi in- kâ- ru i- nâ- dı çâk (ı) çâk it-

vâ- rı Hak vâ- rı Hak Gülşe- ni dil
sür çı- kar sür çı- kar Yâ- rı Hak kıl-
di bu- gün di bu- gün Hakkı- yâ kâ-

de a- çı- lır ni- ce bin ez- hâ- rı Hak
maz te- cel- lî var i- ken ağ- yâ- rı Hak
lû be- lâ- da ey- le- yen ik- râ- rı Hak

Gül- şe- ni dil- de a- çı- lur
Yâ- rı Hak kıl- maz te- cel- lî
Hak- kı- yâ kâ- lû be- lâ- da

ni- ce bin ez- hâ- rı Hak
var i- ken ağ- yâ- rı Hak
ey- le- yen ik- râ- rı Hak

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.239)

S

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsıkisi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde

bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Mûsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Bir tecellî eylese âşıklara envâr-ı Hak
Gülşen-i dilde açılır niçe bin ezhâr-ı Hak

Mâsivâ levsinden eyle ‘arif isen kalbi pâk
Kalb-i pâk içre bulunur gevher-i esrâr-ı Hak

Sırr-ı tefrîd eyleyenler bildiler sırrın anun
Lâ vü illâ âleminden ötedür etvâr-ı Hak

Gayret eyle bezm-i dilden mâsivâyı sür çıkar
Yâr-ı Hak kılmaz tecellî var iken agyâr-ı Hak

Zahidâ her zerre bir sırr-ı İlâhî kâındur
Ârif-i bi’llâh olagör eyleme inkâr-ı Hak

Ceyb-i inkâr u inâdı çâk çâk itdi bugün
Hakkıyâ kâlû belâ da eyleyen ikrâr-ı Hak¹⁰⁰

¹⁰⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.239

NİHÂVEND-HİCAZ İLÂHİ

(Hudâ'dan gelmişiz cânâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Rıza Tekin Uğurel

Nim Sofyan

Hu-dâ- dan gel- mişiz cân- nâ

Hü-vel ev- vel hüvel Â- hir

E- den ol- dur bi-zi ih- yâ

Hü- vel hâ- lik hü- vel Kâ- dir

Hü- vel hâ- lik hü-vel Kâ- dir

Bu den- li sır- rı â- lem- de

E- ma- net ko- du â- dem- de

Te- cel- lî kıl- dı her dem- de

Hü-vel Bâ- tın hü-vez Zâ- hir

Hü-vel Bâ- tın hü-vez Zâ- hir

Du-yup ol sır- rı mut- lak- dan

İ- riş â- na muhak- kak- dan

İ- nâ- yet Hak- kı-ya Hak- dan

Hü-vel Mev lâ hü-ven Nâ- sır

Hü- vel Mev lâ hü-ven Nâ- sır

Hûdâ'dan gelmişiz cânâ
Hüvel evvel hüvel âhir
Eden oldur bizi ihyâ
Hüvel Hâlik hüvel kadir

Bu denli sırrı âlemde
Emanet kodu âdemde
Tecellî kıldı her demde
Hüvel Bâtın hüve'z Zâhir*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.420)

Rıza Tekin UĞUREL: 1944 yılında Kütahya'da doğmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Bilhassa tekke mûsikîsi konusunda araştırmalar yaparak, çoğu ilâhî formunda iki yüze yakın eser bestelemiştir. Halen (KÜMAKSAD) Kütahya Mevlânâ Araştırma Kültür Sanat Derneği'nin başkanı olarak mûsikî, kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürmektedir.

Hudâ'dan gelmişüz cânâ
Hüve'l-Evvel hüve'l-Âhir
İden oldur bizi ihyâ
Hüve'l-Hâlık hüve'l-Kâdir

Bu denli sırrı'alemde
Emânet kodı âdemde
Tecelli kıldı her demde
Hüve'l-Bâtın hüve'Z-Zâhir

Tuyup ol sırr-ı mutlakdan
İriş ana muhakkakdan
'Înâyet Hakkıyâ Hak'dan
Hüve'l-Mevlâ hüve'N-Nâsır¹⁰¹

¹⁰¹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.420

NİHÂVEND NEFES

(Gel ey dil oku esmâyı)

Raks Aksağı (♩=286)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Kemiksiz

§

Gel ey dil o- ku es- mâ- yı mü- sem- mâ- dan
Ya- nıp ya- kıl- dın i- se şe- mi ne per- vâ-
ha- ber söy- le E- ger feth ol- du i- se bu
ne veş yâ- rin Ha- kî- kat- den be yân et giz-
mu- am- mâ- dan ha- ber söy- le Sa- lâ- tul- lâh
li ma- nâ- dan ha- ber söy- le
se- lâ- mul- lâh a- ley- ke yâ Ra- sû- lal- lâh
Sa- lâ- tul- lâh se- lâ- mul- lâh a- ley- ke yâ Ha- bî- bal- lâh

Gel ey dil oku esmâyı müsemmâdan haber söyle
Eger feth oldu ise bu muammâdan haber söyle

Yanıp yakıldın ise şem'ine pervâne-veş yârin
Hakikatden beyân et gizli ma'nâdan haber söyle

Nedir âdem nedir âlem nedir İsa'daki şol dem
Gel ey Hakkı bugün suğrâ vü kübrâdan haber söyle*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.316)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkisi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Gel ey dil okı esmâyı mesümmâdan haber söyle
Eger feth oldu ise bu mu'ammâdan haber söyle

Yanup yakıldun ise şem'ine pervâne-veş yârun
Hakîkatden beyân it gizli ma'nâdan haber söyle

Nedür bu katra-i nâçizde mahfî olan deryâ
Çıkar bir dürr-i yektâyı o deryadan haber söyle

Yeter bu 'âlem-i nâsût içinde bahs-i kâl eyle
'Ev ednâ'' sırrına ir Rabb-i a'lâdan haber söyle

Nedür âdem nedür 'âlem nedür 'Îsâ'dakişol dem
Gel ey Hakkî bugün sugrâ vü kübrâdan haber söyle¹⁰²

¹⁰² Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.316

NİHÂVEND TEVŞİH
(Bahr-i aşkda bî-karârım yâ Resûlallah)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Rıza Efendi (Şeyh)

Evsat

Bah-ri aşk- da bî ka- râ- rım
yâ Re- sû- lal- lah me- ded
Â- şı- kı bi ih- ti- yâ- rım
Pür cû- nû- bü bî ve- kâ- rım
yâ Re- sû- lal- lah me- ded
" " " " " "
Baş a- çık sah- râ- yı aş- kın-
da be- nim şey- dâ- yı aşk
Pür cû- nû- nû bî va- ka- rım
yâ Re- sû- lal- lah me- ded

İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Rıza EFENDİ (Necrârâde): Asıl adı Mustafa Rıza'dır. 1090 (1679)'da İstanbul'da doğmuştur. Önce Celvetî, sonra Nakşibendî tarikatlerinde hilafet almıştır. Beşiktaş'ta bulunan Sinan Paşa Camiinde imamlık yaparken camii yanındaki tekkede irşad faaliyetlerini sürdürmüştür. Divan sahibi bir şair olan Rıza Efendi 1159 (1746)'da İstanbul'da vefat etmiştir. (Halil İbrahim Şimşek, TDV. İslam Ansiklopesi, İstanbul: 2006, C.32, s.483-484)

NİKRİZ ŞUĞUL

(İnne ehle'l-ışkı kad sârû bi nûri'l-Kibriyâ)

Düyek (♩ = 70)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

§

İn ne eh lel ış kı kad sâ rü bi nû ril
Bir di le ış kı i lâ hî nün ko nul sa
Hak kı yâ ca yâ yı nû ri zâ tı pâ ki

Kib ri yâ Dal le an hâ zet ta rî kıl
zer re si Şüb he yok el bet nu hâ sîn
Hak i sen Işk i le mir â tı kal be

Hak kı es hâ bur ri ya Dal le an hâ
ey ler a nın kim yâ Şüb he yok el
dem be dem vir sen ci lâ Işk i le mir

zat ta rî kıl Hak kı as hâ bur ri ya
bet nu hâ sîn ey ler a nun kim (i) yâ
â tı kal be dem be dem vir sen ci lâ

§

İnne ehle'l ışı kı kad sârû bi nûri'l Kibriyâ
Dalle'an-hâze't-tarîkı'l Hakkı eshâbu'r-riya

Bir dile ışkı ilâhînin konulsa zerresi
Şübhe yok elbet nuhâsîn eyler anın kimyâ

Hakkıyâ cuyâ-yı nûr-i zât-ı pâk-i Hâk isen
Işk ile mir'ât-ı kalbe dem-be-dem vir sen cilâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.150)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk MüsİKİSİ'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. MüsİKİ faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Inne ehle'l-'İşkî kad sârû bi-nûri'l-Kibriyâ
Dalle 'an-hâza't-tarîkı-Hakkı aşhâbü'r-riyâ

Cây-ibî-cây-ı Hudâ'durcilve-gâhı'âşukun
Füşhat-ımeydân-ı 'ışka tengdür arz u semâ

Bir dile'ışk-ı ilâhî nün konulsa zerresi
Şübhe yok elbet nuhâsın^u eyler anun kîmyâ

'İşkdır birbâd-pâ Refref ki ilter'âşıkı
Bir nefesde bâr-gâh-ı kurb-i "evednâ"yatâ

Hakkıyâ cûyâ-yı nûr-ızât-ı pâk-i Hakisen
'İşk ile mir'ât-ı kalbe dem-be-dem vir sen cilâ¹⁰³

¹⁰³ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.150

NİKRİZ İLÂHİ
(Hudâ'dan gelmişiz cânâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Düyek

♩

Hu- dâ-dan gel- mi- şiz câ- nâ Hü-vel Ev- vel
Du- yup ol sır- rı mut- lak- tan E- riş Â- na

hü- vel Â- hir Hü- vel Ev- vel hü- vel Â- hir
mu- hak- kak- tan E- riş A- na mu- hak- kaktan

hû E- den Ol- dur bi- zi ih- yâ
hû İ- nâ- yet Hak- kı- yâ Hak- dan

E- den Ol- dur bi- zi ih- yâ Hü- vel Hâ- lik
İ- nâ- yet Hak- kı- ya Hak- dan Hü- vel Mev- lâ

hü- vel Kâ- dir hü- vel Hâ- lik Hü- vel Kâ- dir
hü- ven Nâ- sır hü- vel Mev- lâ Hü- ven Nâ- sır

hü- vel Hâ- lik hü- vel Kâ- dir hû
hü- vel Mev- lâ hü- ven Nâ- sır hû

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divanı, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.420)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Hudâ'dan gelmişüz cânâ
Hüve'l-Evvel hüve'l-Âhir
İden oldur bizi ihyâ
Hüve'l-Hâlık hüve'l-Kâdir

Bu denli sırrı'alemde
Emânet kodı âdemde
Tecelli kıldı her demde
Hüve'l-Bâtın hüve'Z-Zâhir

Tuyup ol sırr-ı mutlakdan
İriş ana muhakkakdan
'Înâyet Hakkı'ya Hak'dan
Hüve'l-Mevlâ hüve'N-Nâsir¹⁰⁴

¹⁰⁴ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.420

NİKRİZ İLÂHİ

(Tutuştı aşkın ateşi)

Sofyan

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Lâ i lâ he il lal lah Lâ i lâ he il lal lah Lâ i lâ he il lal lah

Lâ i lâ he il lal lah Tu- tuş- tu aş- kın â- te- şî
Sû- ret se- râ- yın- dan gö- çüp

Gel ya- na- lım tev- hîd i- le Hû
Mâ- nâ şe- râ- bın- dan i- çüp Hû

Kal- dır a- ra- danteş- vi- şî Gel ya- na- lım
Hak- kı yû- rü candan ge- çüp " " " "

tev- hîd i- le Gel ya- na- lım tev- hîd i- le
" " " " " " " "

Hû Lâ i lâ he il lal lah Lâ i lâ he il lal lah
"

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.437)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Tutuşdı ‘ ışkun âteşi
Gel yanalum tevhîd ile
Kaldur aradan teşvîşi
Gel yanalum tevhîd ile

Kim kıldı hakkâ nîsücûd
Ol buldı Rahmânî şühûd
Tâ kül olunca bu vücûd
Gel yanalum tevhîd ile

Senden seni eyle cüdâ
Gitsün hevâ gelsün hüdâ
Nârı kılup nûra fedâ
Gel yanalum tevhîd ile

Girmezse zâhid bu yola
Sağı kodı gitdi sola
Allâh diyene ‘ ışk ola
Gel yanalum tevhîd ile

Pervâne olmazsan eger
Mevlâ’dan almazsın haber
Kal olalum mânend-i zer
Gel yanalum tevhîd ile

Sûret sarâyından göçüp
Ma’nâ şarâbından içüp
Hakkî yüri cândan geçüp
Gel yanalum tevhîd ile¹⁰⁵

¹⁰⁵ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.437

NİKRİZ İLÂHİ

(Gelen gelsin bu meydân-ı aşka)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: İlker Cansevdi

Sofyan §

1

Ge- len gel- sin bu- gün mey- dâ- nı aş- ka
Ne can pâ- zâ- rı- dır pâ- zâ- rı aşk kim

2

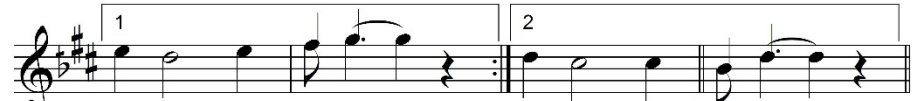
aş- ka Gi- ren gir- sin bu- gün mey- dâ- nı
aşk kim Ne- ler kur- bân o- lur câ- nâ- nı

1 2

aş- ka aş- ka Kul ol- mak dev- le- tin
aş- ka aş- ka A- cep ger- miy- ye- tin

1 2

is- ter- se ki- şî is- ter- se ki- şî
var bez- mi aş- kın var bez- mi aş- kın

Ge- rek- tir baş e- ğe sul- tâ- nı
Sa- lâ- dır Ha- kı- yâ yâ- râ- nı

1 2

aş- ka aş- ka
aş- ka aş- ka

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.307)

İlker CANSEVDİ: 20 Şubat 1983 yılında doğmuştur. Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuarı TSM bölümünden mezun olmuştur. 2014 yılında Marmara Üniversitesi'nde Yüksek Lisans eğitimini tamamlamıştır. Halen ses sanatçısı ve eğitmen olarak görev yaptığı, Bursa Büyükşehir Belediyesi Orkestra Şube Müdürlüğü Türk Sanat Müziği Bölümü'nde başkan yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Gelen gelsün bugün meydân-ı ‘ ışka
Giren girsün şehâ devrân-ı ‘ ışka

Kul olmak devletin isterse kişi
Gerekdür baş ege sultân-ı ‘ ışka

Ne cân bâzârıdur bâzâr-ı ‘ ışk kim
Neler kurbân olur cânân-ı ‘ ışka

Bugün evvel-bahâr oldu gözün aç
Teferrüc eyle çık seyrân-ı ‘ ışka

‘ Aceb germiyyeti var bezm-i ‘ ışkın
Salâdur Hakkıyâ yârân-ı ‘ ıřka¹⁰⁶

¹⁰⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.307

RAST İLÂHÎ
(Gül gibi dilşâd olun ey âşıkân)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: M. Hakan Alvan

Düyek

Gül gi-bi dil- Şâd o- lun ey a- şı-
Gel- di ol şeh- ri sa- fa ma- hı ve-

kan a ca- nım kan a ca- nım Gel- di mâ- hı
fa a ca- nım fa a ca- nım Ham- dü- lil- lah

rah- me- ti Hak Ra- ma- zan
çeş- mi can bul- du ci- lâ

Gel- di ma- hı rah- me- ti Hak Ra- ma-
Ham- dü- lil- lah- çeş- mi can bul- du ci-

zan Al- lah Bübül â- sâ zâr i- din ey
lâ Al- lah Mağ ret çi ol Hü- dâ- dan

sâ- di- kan a ca nım kan a ca nım
Hak- kı- yâ yâ

Gel- di mâ- hı rah- me-ti Hak Ra- ma-
 Gel- di mâ- hı rah- me-ti Hak Ra- ma-
 zan Gel- di mâhı rah- me- ti Hak
 zan Gel- di mâhı rah- me- ti Hak
 Ra- ma- zan
 Ra- ma- zan

Gül gibi dilşâd olun ey aşıkân
 Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazan
 Bülbül-âsâ zâr idin ey sadıkân
 Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazan

Geldi ol şeh-ri safâ mâh-ı vefâ
 Hamdü'lillâh çeşm-i cân buldu cilâ
 Mağfiretçi ol Hüdâ'dan Hakkıyâ
 Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazan*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.430)

M. Hakan ALVAN: 1970 yılında Sakarya'da doğmuştur. İstanbul Konservatuvarı'nda ve TRT İstanbul Radyosu'nda neyzen olarak görev yapmıştır. Halen 1991 yılında katıldığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak görevine devam etmektedir. (<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/>)

Gül gibi dil-şad olun ey ‘âşıkân
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân
Bülbül-asa zâr idün ey şâdikân
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân

Geldi Hak’dan halka bir mihmân-ı hûş
Eyledi deryâ-yı dil zevk ile cûş
İdegör sahbâ-yı zâtı sen de nûş
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân

Geldi ol mâh-ı mübârek kim gider
Anda mü'minler derûnından keder
Dâ'imâ Hak'dan nesîm-i feyz eser
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân

Geldi ol şehr-i şafâ mâh-ı vefâ
Hamdü li'llâh çeşm-i cân buldı cilâ
Mağfîret-cü ol Hudâ'dan Hakkıyâ
Geldi mâh-ı rahmet-i Hak Ramazân¹⁰⁷

¹⁰⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.430

RAST İLÂHÎ (Solmadan baġın)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Cüneyt Kosal

Sofyan

Sol- ma- dan ba- ğın ge- ç- me- den ça- ğın ya- kıp çe- ra- ğın

yan- dır-o- ca- ğın Al- lah ya Al- lah mâ- bu- dum Al- lah

Gö- zün aç ey can Hak- kı gör a- yan Aşk o- du- na yan

ar- tı- rıp da- ğın Al- lah ya Al- lah mâ- bu- dum Al- lah

Ey can bül- bü- lü bu- la- gör gü- lü lâ- me- kân i- li

ol- sun du- ra- ğın Al- lah ya Al- lah mâ- bu- dum Al- lah

Nür o- lup zâ- hir gel- di me- zâ- hir Hak- kı- yâ â- hir

Hak dır du- ra- ğın Al- lah ya Al- lah mâ bu dum Al- lah

(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvif İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.119)

Cüneyd KOSAL: 3 Kasım 1931 tarihinde, İstanbul'un Sultanahmet semtinde dünyaya gelmiştir. Üsküdar Müsiki Cemiyeti ve üniversite korolarında müsikî çalışmalarına devam etmiştir. İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu, İstanbul Radyosu repertuar kurulu üyeliği, İstanbul Devlet Konservatuarı repertuar kurulu üyeliği gibi görevlerde bulunmuştur. Çeşitli formlarda seksen dört bestesi vardır. Cüneyd Kosal 21 Aralık 2018'de İstanbul'da vefat etmiştir. (<http://www.biyografya.com/biyografi/19343>)

Solmadan bağın
Geçmeden çağın
Yakıp çirağın
Yandır ocağın

Gözün aç ey can
Hakk'ı gör âyan
Aşk oduna yan
Artırıp dağın

Ey can bülbülü
Bula gör gülü
Lâmekân ili
Olsun durağın

Nur olup zâhir
Geldi mezâhir
Hakkıyâ âhir
Haktır durađın¹⁰⁸

¹⁰⁸ Seyhan, s.119

RAST İLÂHÎ
(Bunca günâha bunca vebâle)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan

Bun-ca gü-nâ-ha bun-ca ve-bâ-le

le Tüb-tü i-lal-lah Es-tağ-fi-rul-

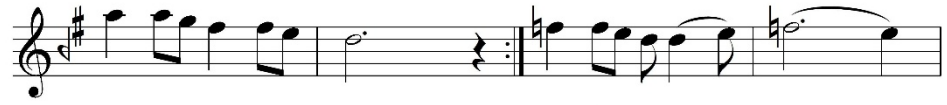
lah Tüb-tü i-lal-lah Es-tağ-fi-rul-

lah Gel câ-nu dil-den De sû-i hâ-

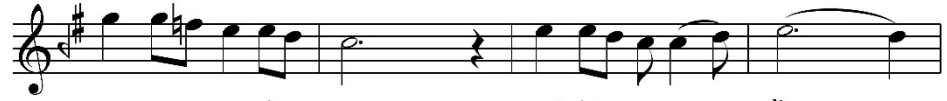
le le Tüb-tü i-lal-lah

Es-tağ-fi-rul-lah Tüb-tü i-lal-lah

Es-tağ-fi-rul-lah Hak-dan a-yır-dım
Hak-ki-yı Yâ-Rab

cüm-le â- zâ- yı Kal- bi- mever- dim
et- me sen- den dur Zen- bi vü- cû- dun

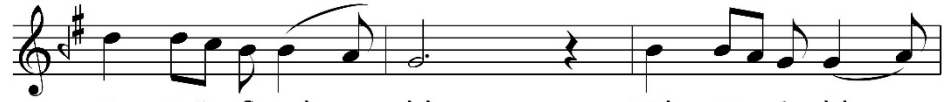
öz- ge sev- da- yı Kal- bi- me ver- dim
ey- le- gil mağ- fur Zen- bi vü- cû- dun

öz- ge sev- da- yı Di- ye- lim gel ağ-
ey- le- gil mağ- fur Her ne et- tim- se

la- yı ağ- la- yı Tüb- tü i- lal- lah
bun- ca şer- ru- şûr

Es- tağ- fi- rul- lah Tüb- tü i- lal-

lah Es- tağ- fi- rul- lah

Bunca günâha bunca vebâle
Tübtü ilallah estağfirullah
Gel cânü dilden de sû-i hâle
Tübtü ilallah estağfirullah

Hak'dan ayırdım cümle âzâyı
Kalbime verdim özge sevdâyı
Diyelim gel ağlayı ağlayı
Tübtü ilallah estağfirullah

Hakkı'yı Yâ Rab etme senden dur
Zenb-i vücûdun eylegil mağfur
Her ne etdimse bunca şerru şûr
Tübtü ilallah estağfirullah*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.456)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Bunca günâha bunca vebâle
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah
Gel cân u dilden di sû-i hâle
Tübtü ila'llâh estağfiru'llah

Hak'dan ayırdım cümle a'zâyı
Kalbüme virdüm özge sevdâyı
Diyelüm gel ağlayı ağlayı
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah

Zâhir u bâtin zenb imiş kârum
Pâkler içre yoğ imiş ârum
Bâde-i gaflet içdüm o kârum
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah

Hakkî'yi yâ Rab itme senden dûr
Zenb-i vücûdın eylegil mağfûr
Her ne itdümse bunca şerr u şûr
Tübtü ila'llâh estağfirul'llah¹⁰⁹

¹⁰⁹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.456

RAST İLÂHÎ (Hak isteyen âşıklar)

Sofyan

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Hak is- te- yen â- şık- lar ge- lin tev- hid
Gö- nül pa- sın sil- me- ğe ağ- lar i- ken
De- yin fa'- lem en- ne- hû Lâ- i- lâ- he

e- de- lim e- de- lim Hak yo- lun- da
gül- me- ye gül- me- ye Öl- mez- den ön
il- lâ hâ il- lâ- hû Hak- kı bes- dir

sâ- dık- lar ge- lin tev- hid e- de- lim
öl- me- ğe ge- lin tev- hid e- de- lim
bi- ze bu ge- lin tev- hîd e- de- lim

Lâ- i- lâ- he- il- lal- lah Lâ- i- lâ- he

il- lal- lah il- lal- lah Lâ- i- lâ- he

il- lal- lah Mu- ham- me dür re- sû- lal- lah

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.454)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Hak isteyen âşıklar gelün tevhîd idelüm
Hak yolunda sâdıklar gelün tevhîd idelüm

Gönül pâsın silmege ağlar iken gülmege
Ölmezden ön ölmege gelün tevhîd idelüm

Egrilik fikrini sür Hak yolında togrı tur
Erenler yolu budur gelün tevhîd idelüm

Usan fânîden usan kendüni yog olmuş san
Ey Hak'dan gâfil insân gelğn tevhîd idelüm

Diyün fa'lem ennehû lâ İlâhe illâ hû
Hakkî besdür bize bu gelün tevhîd idelüm¹¹⁰

¹¹⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.454

RAST MÜNÂCÂT

(Yâ Rab tene cân canlara cânân yine sensin)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Rıza Tekin Uğurel

Serbest

Yâ Rab te ne can can laracâ nân yine sen sin

Â şık larının der di ne der mân yine sen sin

Yâ Al lah

Al lah Lâ i lâ he il lal lah

Bun ca gü he ri pâk ni hâ ey le din iz hâr

Şol gen ci ni hâ nî de ni len kân yine sen sin

Yâ Al lah

Bir nok ta dan al dim habe rin cüm le a vâ lim

Her kat re de mev vâc o lan um mân yi ne sen sin

Yâ Al lah

Tek rîm e dip in sâ ni de de in çün ve ne fah tû

Hak kı ku lu nun cis mi ne de cân yine sen sin

Yâ Al lah

Al lah Al lah Rab bü nâ Al lah Al lah has bü nâ

Al lah Muhamed a ş ki na Mededyâ ri câ lâ l lah

Yâ Al lah

Mededyâ ri câ lel gayb Mededyâ Haz re ti Al lah

Mededey Ha bib ve ta bî bel ku lûb

Yâ Al lah

Yâ Rab tene cân canlara cânân yine sensin
 Âşıklarının derdine dermân yine sensin
 Bunca güheri pâk nihâd eyledin izhâr
 Şol genci nihânî denilen kân yine sensin

Bir noktadan aldım haberi cümle âvâlim
 Her katrede mevvâc olan ummân yine sensin
 Tekrîm edip insânı dedin çün ve nefahtü
 Hakkı kulunun cismine de cân yine sensin*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.280)

Rıza Tekin UĞUREL: 1944 yılında Kütahya’da doğmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Bilhassa tekke mûsikîsi konusunda araştırmalar yaparak, çoğu ilâhî formunda iki yüze yakın eser bestelemiştir. Halen (KÜMAKSAD) Kütahya Mevlânâ Araştırma Kültür Sanat Derneği’nin başkanı olarak mûsikî, kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yâ Rab tene cân cânlara cânân yine sensin
'Aşıklarunun derdine dermân yine sensin

Bunca güher-i pâk-nihâd eyledün izhar
Şol genç-i nihânî dinilen kân yine sensin

Bir noktadan aldum haberin cümle 'ulûmun
Her katrada mevvâc olan 'ummân yine sensin

Bir dilber-i ra'nâ gibidür cümle 'avalim
Vechinde anun cilve uran ân yine sensin

Tekrîm idüp insânı didün çün "ve nefahütü"
Hakkî kulunun cismine de cân yine sensin¹¹¹

¹¹¹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.280

RAST-I CEDÎD TEVŞİH

(Yâ Habîballah medet eyle mürüvvet kânısın)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Rif'at Bey

Evsat

Yâ Ha- bî- bal- lah me- det ey-
le mü- rüv- vet kâ- nı- sını
Bah- ri ih- sâ- nı fü- tûv- vet
Ol mu- hab- bet ma- de- ni tah-
sin a- tâ um- ma- nı- sını
tı me- ved- det câ- nı- sını
Hak Ha- bî- bim de- di mah- bûb
et- ti za- ten zâ- tı- nı e- fen- dim

Yâ Habîballah meded eyle mürüvvet kânısın
Mahz-ı ihsân ü fütüvvetsin atâ ummânısın

Hak Habîbim dedi mahbûb etti zâtın zâtına
Ol muhabbet ma'deni taht-ı meveddet cânısın

Sen şefia'l müznibin Hakkî fakîr ü mücrime
Tut elin lûtfeyle ey şâh dertliler dermânısın*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Rıfat BEY: 1820 yılında İstanbul'da doğan Rıfat Bey, Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin torunudur. Sarayda Musâhib-i Şehriyârî, Sermüezzînlîk, Enderun'da mûsîki hocalığı, fasl-ı hümâyûn serhânendeliği ve Muzîka-yî Hümâyûn Türk Mûsikîsî Bölümü müdürlüğü yapmıştır. 1888'de İstanbul'da vefat etmiştir. (Nuri Özcan, T.D.V. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: C.35, s.103-104)

RUHNÜVÂZ DURAK

(Gülşen-i aşka düşen bülbül ağlar gördüm)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: H. Sâdeddin Arel

Durak evferi

Ah Gül- şe-ni aş- ka düşen bül-bü- lü
ağ- lar gör- düm
Der- di Hak- dan ni- ce eh- li di- li
in- ler gör- düm
Çün ha- zan ol- sa ge- rek ba- ğı ba- ha- rın
öm- rü has- ta ol- muş o e- lem- den
Ni- ce sağ- lar gör- düm
â- bı vas- la ka- na- yım san- ma

Sa- kın dün- ya- da
Der-di hic-ran i- le sol- muş
Ni- ce bağ- lar gör- düm
Ne ka- dar dağ gi- bi ol- sa
Me- ta- net- de gö- nül
Hak- kî- yâ çeş- me gi- bi göz- le- ri
Çağ- lar gör- düm

İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

H. Saadeddin AREL: İstanbul'un vefa semtinde doğmuştur. Türk Müsîkîsi Bölümü İlmî Kurul Reisliği yapmıştır. Türk Müziğinde yirmi dört aralıklı ses sistemini benimsemiş ve ilk çok sesli müzik örnekleri vermiştir. Dîni ve din dışı alanda yedi yüz elli kadar eser bestelemiştir. 6 Mayıs 1955'te vefat etmiştir. (*Haydar Sanal, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1991, C.3, s.352-354*)

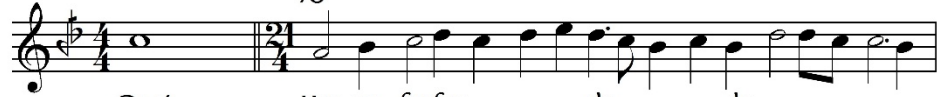
SABÂ DURAK

(Her nefeste bir tecellî-i Hudâ ister gönül)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: ?

Durak evferi

Dost Her ne fefes- de de
Ken-di ye ye bu bu
Hal- kı â â- le lem- den

bir te- cel- li
gur- bet ti iç re
a- nın- çün ih

i Hû- dâ dâ is- si
â- şî- nâ nâ is- si
ih- ti- fâ fâ is- si

ter ri gö- nül
ter ri gö- nül
ter ri gö- nül

Dost Hak- kı- yaya mah mah-

rem bu- lu- lun- maz

SABÂ İLÂHÎ
(Sâye saldı ehl-i îmân üstüne)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Dursun Çakmak

Düyek

Sâ-ye sal-di eh-li î- mân üs- tü- ne
Kıl te- râ- vî- hi sa- fâ- lar bu- la- gör

Sâ-ye sal di eh-li î- mân üs- tü- ne
Kıl te- râ- vî- hi sa- fâ- lar bu- la- gör

Hamdü- lil- lah gel-di mâ- hı Ra- ma- zan
Et te- sâ- bî- hi ve-fâ- lar bu- la- gör

Hamdü lil lah gel di mâ- hı Ra- ma- zan
Et te- sâ- bî- hi ve- fâ- lar bu- la- gör

Doğ du ol nûr eh-li ir- fân üs- tü- ne
Zik- ru ta- at nû- ru- i- le do- la- gör

Doğ du ol nûr eh- li ir- fân üs- tü- ne
Zik- ru ta at nû- ru- i- le do- la- gör

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.431)

Dursun ÇAKMAK: Trabzon'un Of ilçesi İlvan köyünde 10 Mayıs 1928 tarihinde doğmuştur. Nuru Osmaniye Camii'nde müezzin olarak görev yapmıştır. Dini alanda yüz seksen iki bestesi vardır. 24 Temmuz 2003'te İstanbul'da vefat etmiştir. (*Abdurrahman Düzcân, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 2016, C.EK-1, 279-280*)

Sâye saldı ehl-i îmân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân
Togdı ol nûr ehl-i 'irfân üstine
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Bağlayup şeytânı bende urdılar
Cümleten ağıâr-ı Hakk'ı Sürdiler
Ehl-i Hak ol ayda Hakk'ı gördiler
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân

Ehl-i cürmün Hak gözi yaşın siler
Ağlayanlar şâd olur dâ'im güler
Şerbet-i gufrân içerler 'asîler
Hamdü li'llah geldi mâh-ı Ramazân

Kıl terâvîhi safâlar bulagör
İt tesâbîhi vefâlar bulagör
Zikr-u tâ'at nûrî ile tolagör
Hamdü li'llâh geldi mâh-ı Ramazân¹¹²

¹¹² Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.431

SABÂ İLÂHÎ
(Yâ İlahî kâsırım şüküründe ben)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Dursun Çakmak

Düyek

Yâ İ-lâ- hî kâ- sı- rım şük- rün- de ben
Kul se- nin ih- san se- nin guf-
ran se- nin Eh li tak-si- rim se- nin yo-
lun- da ben lun- da ben
Kul se- nin ih- san se- nin guf- ran se- nin

Yâ İlâhî kâsırım şüküründe ben
Kul senin ihsan senin gufran senin
Ehl-i taksîrim senin yolunda ben
Kul senin ihsan senin gufran senin

Bunca isyan eyleyip dönsem sana
Ol nefes karşı gelir lûtfun bana
Sen bir ulu pâdişah ben bir gedâ
Kul senin ihsan senin gufran senin*

* (Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.116)

Dursun ÇAKMAK: Trabzon'un Of ilçesi İlvan köyünde 10 Mayıs 1928 tarihinde doğmuştur. Nuru Osmaniye Camii'nde müezzin olarak görev yapmıştır. Dini alanda yüz seksen iki bestesi vardır. 24 Temmuz 2003'te İstanbul'da vefat etmiştir. (*Abdurrahman Düzcân, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 2016, C.EK-1, 279-280*)

Ya ilâhî kâsırım şüküründe ben
Kul senin ihsân senin gufran senin
Ehl-i taksirim senin yolunda ben
Kul senin ihsân senin gufrân senin

Bunca isyân eyleyip dönsem sana
Ol nefes karşı gelir lütfuna bana
Sen bir ulu padişâh ben bir gedâ
Kul senin ihsân senin gufrân senin

Söylenir vâfına Rabbül'âlemin
Gafir-üz-zünub ü hayr-ür-rahimîn
Eyle Hakkı'ya keremler yâ muîn
Kul senin ihsân senin gufrân senin¹¹³

¹¹³ Seyhan, s.116

SABÂ İLÂHÎ
(Yanıp derd-i elemlemlerle)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: ?

Sofyan

Ya- nıp der- di e- lem- ler- le
Hak- kı- yı ze- bun ey- le- din

Ağ- la- ma gö- nül ağ- la- ma
Ci- ğe- ri- ni hûn ey- le- din

În- le- me gö- nül in- le- me
Ci- ğe- ri- ni hûn ey- le- din

Ge- lir ge- çer bu dem- ler- le
Ya- zı- nı cey- hün ey- le- din

Ağ- la- ma gö- nül ağ- la- ma

În- le- me gö- nül in- le- me

Yanıp derdi elemlemlerle
Ağlama gönül ağlama
Gelip geçer bu demlemlerle
Ağlama gönül ağlama

Derd ile gitti enbiyâ
Mihnetle geldi evliyâ
Dâr-ı fenadır bu dünya
Ağlama gönül ağlama

Zehr ile doldun yeter
Çiğlerini deldin yeter
N'oldun ağlarsın yeter
Ağlama gönül ağlama

Hakkı'yı zebûn eyledin
Çiğlerini hûn eyledin
Yazını ceyhün eyledin
Ağlama gönül ağlama*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

SABÂ İLÂHİ

(Cânımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Emin Ay

Düyek

Câ- nı- mın câ- nâ- nı sen- sin yâ Muham- med
Cüm- le â- lem il- mi- ne nis- bet se- nin bir

Mus- ta fâ Mus- ta fâ Der di min der-
kat- re dir kat- re dir Mâ ri fet um-

mâ nı sen- sin yâ Mu- ham- med Mus- ta- fâ
mâ nı sen- sin yâ Mu- ham- med Mus- ta- fâ

Mus- ta- fâ Çık- ma- dı bah- ri mehab- bet
Mus- ta- fâ Nû- ri zâ- ta maz- hâ rı tam

Ten se- nin gi- bi gü her ah Çık- ma- dı bah-
Ol- du- ğun- da şüb he yok ah Nû- ri zâ- ta

ri me- hab- bet ten se- nin gi- bi gü her
maz- ha- rı tam ol- du- ğun- da şüb- he yok

İl mü hik met kâ- nı sen- sin yâ Mu- ham- med
Hak kı nın bûr- hâ- nı sen- sin yâ mu- ham- med

Mus- ta- fâ (Aranağme...
Mus- ta- fâ

1 2
...)

Cânımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Derdimin dermânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Çıkmadı bahr-i mehabbetten senin gibi güher
İlm-ü hikmet kânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Cümle âlem ilmüne nisbet senin bir katredir
Mârifet ummânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Nûr-i zâtâ mazhâr-ı tam olduğunda şübhe yok
Hakkı'nın bürhânı sensin yâ Muhammed Mustafâ*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursavî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.152)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Cânumun cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ
Derdümün dermanı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Çıkmadı bahr-i mahabbetden senün gibi güher
İlm ü hikmet kânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Cümle ‘âlem ilmüne nisbet senün bir katradur
Ma’rifet ummânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-ı zâtundur cihân mir’âtı içre cilve-ger
Yûsuf’un da ânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Kulluğunla iftihâr eyler nebî vü ger velî
Cümlenün sultânı sensin yâ Muhammed Mustafâ

Nûr-ı zâta mazhar-ı tâm olduğunda şübhe yok
Hakkı’nun bürhânı sensin yâ Muhammed Mustafâ¹¹⁴

¹¹⁴ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.152

SABÂ İLÂHİ
(Ben Celvetiyem Celveti)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Emin Ay

Sofyan

Ben Cel-ve-ti- yem Cel-ve- ti gönlüm-de-dir dev-rân ba-na

Cis-mim felek câ- nim kamer â- lem bûtün sey-rân bana

Et- ti te-cel- li- lem-ye-zel mey-dâ- na-gel- dim ey gü-zel

Ta- vus-ku-şu i-dim e- zel ol- du e- bed cev-lân ba-na

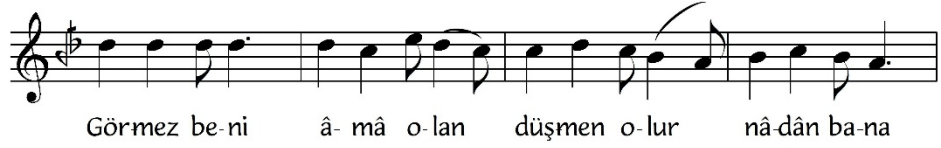
Yolum ta-rî- ki Cel- ve-ti pî- rim ye-şil nur-dur ka-tı

As-lim- du-rur Hak haz- re- ti çoktur bu- gün ih- san ba-na

Bir sır i-dim en- der ni- hân sû- ret bu- lup ol- dum a- yân

Ben Celvetiyem Celveti
Gönlümedir devrân bana
Cismim felek cânım kamer
Âlem bütün seyrân bana

Etti tecellî lem yezel
Meydâna geldim ey güzel
Tavus kuşu idim ezel
Oldu ebed cevân bana

Yolum tarîk-i Celveti
Pîrim yeşil nurdur katı
Aslım durur hak hazreti
Çoktur bugün ihsan bana

Bir sır idim ender-nihân
Sûret bulup oldum ayân
Görmez beni âmâ olan
Düşmen olur nâdân bana

Bu levh içinde her kenar
Her noktada gayrı ne var
Bu rehney Hakkı kim duyar
Sen kul odur sultan bana*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevi Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.449)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Ben Celvetiyem Celveti
Gönlümedür devrân bana
Cismüm felek cânım kamer
Alem bütün seyrân bana

İtdi tecellî Lem-yezel
Meydâna geldüm ey güzel
Tâvus kuşu idüm ezel
Oldı ebed cevlân bana

Gökler benüm seyrân-gehüm
Kürsî vü arş devrân-gehüm
Sûretle bir cevlân-gehüm
Hak virdi gin meydân bana

Yolum tarîk-ı Celveti
Pîrüm yeşil nûrdur katı
Aşlum durur Hak hazreti
Çokdur bugün ihsân bana

Bir sır idüm ender-nihân
Sûret bulup oldum ‘ıyân
Görmez beni a’ma olan
Düşmen olur nâdân bana

Bu levh içinde her kenâr
Her noktadan gayrı ne var
Bu rahneyi Hakkî kim tuyar
Sen kul odur sultân bana¹¹⁵

¹¹⁵ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.449

SABÂ-ZEMZEME DURAK
(Perîşan eyledim gam-ı ferâğım var)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: H.Sâdeddin Arel

Durak evferi

Dost Pe-ri-şân ey-le-dim dil-den
ga-mı deh-ri fe-ra-ğım var
Si-vâ cem-iy-ye-tin şeh-ri di-le
koy-mam ya-sa-ğım
var hû
Ba-na hâ-cet de-ğil gül-zâr sey-rin ey-le-
mek zî-râ
Vü-cû-dun-da be-nim yer yer a-çıl-mış

ta- ze dâ- ğım var

Be- nim sul- tâ nı ik- lî- mi fe- nâ vü fak rü is- tiğ-

na

Fe- lek- ler gi- bi üs- tüm- deku- rul- muş haso- ta- ğım

var hû

N'o- la er- sem fi- râ- zı ar- şı

mak- sû- da bu- ğün Hak- kı

Ha- kî- kat- de e- lim mi- râ- cı mâ- nâ-

da a- ya- ğım

var hû

İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

H. Saadeddin AREL: İstanbul'un vefa semtinde doğmuştur. Türk Müzikîsi Bölümü İlmî Kurul Reisliği yapmıştır. Türk Müziğinde yirmi dört aralıklı ses sistemini benimsemiş ve ilk çok sesli müzik örnekleri vermiştir. Dîni ve din dışı alanda yedi yüz elli kadar eser bestelemiştir. 6 Mayıs 1955'te vefat etmiştir. (*Haydar Sanal, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1991, C.3, s.352-354*)

SEGÂH TEVŞİH

(Serâser bu cihânın cânı sensin yâ Resûlallah)

EV SAT (♩ = 86)

Güfte: İsmail Hakkı bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Se râ ser bu ci hâ nın câ
nı sen sin yâ Ra sûl al lâh
Bu â lem câ nı nın câ nâ
nı sen sin yâ Ra sûl al lâh
E zel den tâ e bed mûh ri
nü büv vet sen de dir kat â
Ha kî kat mül kü nün sul tâ
nı sen sin yâ Ra sûl al lâh

Ser-â-ser bu cihânın cânı sensin yâ Rasûlallâh
Bu'âlem cânının cânânı sensin yâ Rasûlallâh

Girilmez bir kadem dergâh-ı Hakk'a sensiz ey rehber
Kamu derd ehlinün dermânı sensin yâ Rasûla'llâh

Ezelden tâ ebed mühr-i nübüvvet sendedir kat'â
Hakîkat mülkünün sultânı sensin yâ Rasûlallâh

Ayağın toprağınun zerresidür Hakk-ı zânın
O zerre denlinün tâbânı sensin yâ Rasûlallâh*

*(Murat yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta yayınları, 2000, s.311)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikisi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsiki faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklarle devam etmektedir.

Ser-â-ser bu cihânun cânı Sensin yâ Rasûla'llâh
Bu 'âlem cânınun cânânı sensin yâ Rasûla'llâh

Ezelden tâ-ebed mühr-i nübüvvet sendedür kat'â
Hakikat mülkinün sultânı sensin yâ Rasûla'llâh

Yem-i 'ilm-i ilâhî'de vücûdun dürr-i yektâdur
Hakikat gevherinün kânı sensin yâ Rasûla'llâh

Girilmez bir kadem dergâh-ı Hakk'a sensiz ey rehber
Kamu derd ehlinün dermânı sensin yâ Rasûla'llâh

Dem-i cân-bahşun ile bahş olupdur feyz-i kuddûsi
Bu 'irfan dürrinün 'ummânı sensin yâ Rasûla'llâh

Ayağun toprağınun zerresidür Hakk-ı zârun
O zerre denlinün tâbânı sensin yâ Rasûla'llâh¹¹⁶

¹¹⁶ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.311

SEGÂH İLÂHÎ

(Serâser bu cihânın cânı sensin yâ Resûlallah)

Curcuna §

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Amin Ay

Ser-â-ser bu ci-hâ-nın câ-nı sen-sin yâ

Re-sûl- al- lah Bu- lem câ- nı-nın câ- nâ-

nı sen- sin yâ Re-sûl- al- lah Re-sûl- al- lah

Ser-â-ser bu cihânın cânı sensin Yâ Resûlallah
Bu âlem cânının cânânı sensin yâ Resûlallah

Ayağın toprağının zerresidir Hakkı-yı zârın
O zerre denlinin tâbânı sensin yâ Resûlallah*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divanı, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.311)

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Ser-â-ser bu cihânun cânı Sensin yâ Rasûla'llâh
Bu 'âlem cânınun cânânı sensin yâ Rasûla'llâh

Ezelden tâ-ebed mühr-i nübüvvet sendedür kat'â
Hakikat mülkinün sultânı sensin yâ Rasûla'llâh

Yem-i 'ilm-i ilâhî'de vücûdun dürr-i yektâdur
Hakikat gevherinün kânı sensin yâ Rasûla'llâh

Girilmez bir kadem dergâh-ı Hakk'a sensiz ey rehber
Kamu derd ehlinün dermânı sensin yâ Rasûla'llâh

Dem-i cân-bahşun ile bahş olupdur feyz-i kuddûsi
Bu 'irfan dürrinün 'ummânı sensin yâ Rasûla'llâh

Ayağın toprağınun zerresidür Hakk-ı zârın
O zerre denlinün tâbânı sensin yâ Rasûla'llâh¹¹⁷

¹¹⁷ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.311

SEGÂH İLÂHÎ

(Gel Resûlün âl ü ashâbına toprak et yüzün)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Amin Ay

Düyek

Gel Re- sù- lün âl- ü as- hâ- bı-na top- rak
Her ne vah- yet- ti i- se ber desti Cib- ri-
Rav- za- i tev- hîd i- çin- de bir gü- li nur-

et yü- zün Kıl mü nev- ver dem be dem küh-
li e- mîn Ol- du- lar fer- mâ- nı- na Mev-
dur Ha- sen Hü- se- yin ol rav- za- da gü-

li ce- lâ- liy- le gö- zün Nâ- ti pâ- kin
lâ- nın ab- di kem- te- rin Can- la- rı câ-
yâ- ki ver- dü- yâ se- men Hak- kı- yâ ol

kıl- ma- ya sarf ey le gi cen gün- dü- zün
nâ- ne kur ban ten- le- ri yağ- mâ yı din
gül- le- rin aş- kı- na fer yâd ey- le sen

gün- dü- zün Â- şık i- sen an- la- rın yo-
mâ- yı din
ey- le sen

lu- na kur- ban et ö- zün Â- şık i- sen

an- la- rın yo- lu- na kur- ban et ö- zün

Gel Resûlün âl ü ashâbına toprak et yüzün
Kıl münevver dem be dem kühl-î celâliyle gözün
Nât-i pâkin kılmaya sarf eyle gicen gündüzün
Âşık isen anların yoluna kurban et özün

Her ne vahy etti ise ber-dest-i cibrîl-i emîn
Oldular fermânına Mevlânın abd-i kemterin
Canları cânâne kurban tenleri yağmây-ı din
Âşık isen anların yoluna kurban et özün

Ravza-i tevhîd içinde bir gül-i nurdur hasen
Hüseyin ol ravzada gûyâ ki verd ü yâsemen
Hakkıyâ ol güllerin aşkına feryâd eyle sen
Âşık isen anların yoluna kurban et özün*

*İsmail Hakkı Bursevi adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Mehmet Emin AY: 1963 yılında Van'da doğmuştur. U.Ü. İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuş, aynı Üniversiteye 1984'te Din Eğitimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak atanmıştır. 1986 yılında yüksek lisansını, 1992 yılında doktorasını tamamlamıştır. Doksana ulaşan besteleriyle müstakil olarak 21 albüm yapmıştır. Halen U.Ü. İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

SULTÂNİYEGÂH İLÂHÎ

(Bi hamdillâh ki geldi mâh-ı Şabân)

Raks Aksağı (♩=290)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Bi- ham- dil- lâh ki gel- di mâ- hı Şa- bân
Mu- ham-med Mus- ta- fâ- nın a- yı gel- di
Mu- ham-med-den şe fâ- at is- ter i- sen
Ce- mâ- lin gör- mek is- ter-sen Hu- dâ- nın

A- çıl- dı gül- şe- ni dil ol- du han- dâ-n
Sa- a- det- le mü- şer- ref ol- du her cân
Ol a- ya hür- met et zik- rey- le her ân
U- yan ey Hak- kî var gaf- let- den u- yan

A- çıl- dı gül- şe- ni dil ol- du han- dâ-n
Sa- a- det le mü- şer- ref ol- du her cân
Ol a- ya hür- met it zik- rey- le her an
U- yan ey Hak- kî var gaf- let- den u- yan

Bi-hamdi'llâh ki geldi mâh-ı Şa'bân
Açıldı gülşen-i dil oldu handân

Muhammed Mustafâ'nın ayı geldi
Sa'adetle müşerref oldu her cân

Muhammed'den şefâ'at ister isen
Ol aya hürmet it zikr eyle her ân

Cemâlin görmek istersen Hudâ'nın
Uyan ey Hakkı var gafletden uyan*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.283)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsiki faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklele devam etmektedir.

Bi-hamdi'llâh ki Geldi mâh-ı Şa'ban
Açıldı Gülşen-i dil oldu Handân

Muhammed Mustafa'nun ayı geldi
Sa'adete müşerref oldu her cân

Ana ta'zim idenler oldu ümmet
Bilenler Kadrin anun buldı gufrân

Husûsan kim Berat'ı gicesinde
Niçe suçlar olur âzâd-ı nîrân

Mübârekdür şeb ü rûzı ol ayun
İrişür her deminde lutf-ı Rahmân

Hudâ'ya sen de tâ'at eyle anda
Geçürme fırsatı ey gâfil insân

Muhammed'den şefa'at ister isen
Ol aya hürmet it zikr eyle her ân

Cemâlin görmek istersen Hudâ'nun
Uyan ey Hakkı var gafletten uyan¹¹⁸

¹¹⁸ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.283

SÛZNÂK İLÂHÎ
(Ey cihân-ârâ hâlim n'icolur)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Abdurrahman Nesîb Dede

Sofyan

♩

Ey ci- hân â- râ
Ol- du be- de- nim
Tut- ma- yan u- sül

hâ- lim ni- c'o- lur
bey- tül ha ze- nim
bu- lur mu vu- sül

hâ- lim ni- c'o- lur
bey- tül ha ze- nim
bu- lur mu vu sül

Per- ver- di- gâ- râ
A- ca- bâ be- nim
Der Hak- kı- î kul

hâ- lim ni- c'o- lur
" " " " "
" " " " "

hâ- lim ni- c'o- lur
" " " " "
" " " " "

(Arife Koçak Pulat, İsmail Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Halîliyye Adlı Eseri (İnceleme-Metin),
(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi S.B.E., 2018), s.132)

Abdurrahman Nesîb DEDE (ö.1842): Şeyh, mutasavvıf, şair ve mûsikîşinas Olan Abdurrahman Nesîb, İstanbul'un Üsküdar semtinde dünyaya gelmiştir. Celvetiyye tarikatına intisap etmiştir. Önce Erdebil Tekkesinde, sonra Aziz Mahmud Hüdâyî âsitanesi şeyhliğinde bulunmuştur. Dîvân sahibi bir şairdir. Bestelerinden günümüze sadece bir ilâhî ve bir peşrevi ulaşmıştır. (Nuri Özcan, TDV. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: 1996, C.14, s.168-169)

Ey cihân-ârâ hâlim nice olur
Perverdigâra hâlim nice olur

Ereydi tenim az kaldı günüm
Acebâ benim hâlim nice olur

Amelim günâh defterim siyâh
Allâhım Allâh hâlim nice olur

Şer'i gütmedim tâ'at itmedim
Doğrı gitmedim hâlim nice olur

Hakkı kul ağlar ciğerin dağlar
Der Çâhlar beğler hâlim nice olur¹¹⁹

¹¹⁹ Arife Koçak Pulat, s.132

SÛZNÂK İLÂHÎ
(Gülistân-ı dil ü cân-da açıldı)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Yusuf Yılmaz

Curcuna

♩ 10

Gü-lis- tâ- nı dil ü cân-da a- çıl- dı (Saz. . .
A- çıl- dı Hak- kı-yâ ez- hâr- ı vah- det

...) Gü-lis- tâ- nı dil ü cân-da a- çıl- dı (Saz. . .
A- çıl- dı Hak- kı-yâ ez- hâr- ı vah- det

...) Gü li fey- zi Hü dâ El- ham- dü- lil- lâh (Saz. . .
A-yan gö- rün- dü en- vâ- rı ha- kî- kat

...) Gü li fey- zi Hü dâ- El- ham- dü- lil- lah (Saz. . .
A-yan gö- rün- dü en- vâ- rı Ha- kî- kat

...) De-rû- na â bı lût- fu Hak sa- çıl- dı (Saz. . .
Ka- tı zâ- hir du- rur Hak it- me gaf- let

...) De-rû- na â bı lût- fu Hak sa- çıl- dı (Saz. . .
Ka- tı zâ- hir du- rur Hak it- me gaf- let

Bu lup neş- vü nemâ El- ham- dü- lil- lah (Saz. . .
Gözün var bak- sa na El- ham- dü- lil- lah

...)Bu- lup neş- vü- ne- mâ El- ham- dü- lil- lah
Gö- zün var bak- sa- na El- ham- dü- lil- lah

Gülistân-ı dil ü canda açıldı
Gül-i feyzi Hudâ Elhamdülillah
Derûna âb-ı lûtf-u Hak saçıldı
Bulup neşv ü nemâ Elhamdülillah

Açıldı Hakkıyâ ezhâr-ı vahdet
Ayân göründü envar-ı hakikat
Katı zâhir durur Hak itme gaflet
Gözün var baksana Elhamdülillah*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.443)

Yusuf YILMAZ: 1986 yılında İzmir’de doğmuştur. Ege Üniversitesi Devlet Türk Müsîkîsi Konservatuarından mezun olmuştur. Halen Bursa Büyükşehir Belediyesi Orkestra Şube Müdürlüğü Türk Sanat Müziği Bölümü’nde ney sanatçısı ve eğitmeni olarak görev yapmaktadır.

Gülistân-ı dil ü cânda açıldı
Gül-i feyz-i Hudâ elhamdülillâh
Derûna âb-ı lutf-ı Hak saçıldı
Bulup neşv ü nemâ elhamdülillâh

Göründi nûr-ı zât-ı Hak Te‘âlâ
Bugün ‘ışk ehline oldu hüveydâ
Tecelliden pür oldu hep merâyâ
Sa‘âdet merhabâ elhamdülillâh

Bu âdem bâğ-ı ‘irfânun gülidür
Hakikat gülşeninün bülbüldür
Tutan ‘âlemleri anun elidür
Ne devlet dâ ‘imâ elhamdülillâh

Açıldı Hakkıyâ ezhâr-ı vahdet
‘İyân göründi envâr-ı hakikat
Katı zâhir durur Hak itme ğaflet
Gözün var baksana elhamdülillâh¹²⁰

¹²⁰ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.443

SÛZNÂK TEVŞİH
(Yâ Habîbullah meded eyle)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Rif'at Bey

Evsat

ol mu- hab- bet ma- de- ni tah

tı me- ved- det câ- nı- sını

Yâ Habîballah meded eyle mürüvvet kânısın
Mahz-i ihsân ü fütüvetsin atâ ummânısın

Hak Habîbim dedi mahbûb etti zâtın zâtına
Ol muhabbet mâ'deni taht-ı meveddet cânısın

Sen Şefi'al müznibîn Hakkı fakîr ü mücrîme
Tut elin lütfeyle ey Şâh dertliler dermânısın*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Rıfat BEY: 1820 yılında İstanbul'da doğan Rıfat Bey, Hamâmîzâde İsmâil Dede Efendi'nin torunudur. Sarayda Musâhib-i Şehriyârî, Sermüezzînlîk, Enderun'da mûsîki hocalığı, fasl-ı hümâyûn serhânendeliği ve Muzıka-yî Hümâyûn Türk Mûsikîsi Bölümü müdürlüğü yapmıştır. 1888'de İstanbul'da vefat etmiştir. (*Nuri Özcan, T.D.V. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: C.35, s.103-104*)

ŞEHNÂZ İLÂHİ

(Rahmeyle bize her dem)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Halil Çay

Sofyan §

Rah mey le bi ze her dem Rah mâ nûRa hîm Al lah(Saz)
Tev fi ki a mel ey le Guf râ nama hal ey le

Rah mâ nûRa hîm Al lah(Saz) Vur yâ re mi ze mer hem
Guf râ nama hal ey le Her müş ki li hal ey le

Rah mâ nû ra hîm Al lah(Saz) Rah mâ nû Ra hîm Al lah(Saz)
Rah mâ nû ra him Al lah Rah mâ nû Ra him Al lah

Aş kın la te sel li kıl za tın la te cel li kıl(Saz)
Kah rın la ni gâh et me â sî le ri ağ lat ma

za tın la te cel li kıl(Saz) İh sa nı nı kül li kıl
â sî le ri ağ lat ma Hak kî ku lun in let me

Rah mâ nû Ra him Al lah(Saz) Rah mâ nû Ra him Al lah(Saz)
Rah mâ nû Ra him Al lah Rah mâ nû Ra him Al lah

§

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.303)

Halil ÇAY: Bursa'nın Yıldırım İlçesinde 1955 yılında doğmuştur. 1971 yılında Hafız Mehmet Efendi'nin götürdüğü müzik cemiyetinde sanat hayatı başlamıştır. Ud ve Kudüm sazlarında mahirdir. Seyyid Usul Dergâhında Tasavvuf Müsikisi koro çalışmaları yapmıştır. Bursa'da çeşitli yerlerde musiki çalışmalarına devam etmektedir. (*Büşra Kartal (Ed.), Portreler, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2019, s.97-106*)

Rahm eyle bize her dem Rahmân u Rahîm Allâh
Ur yâremûze merhem Rahmân u Rahîm Allâh

Işkunla tesellî kıl zâtunla tecellî kıl
İhsânunı küllî kıl Rahman u Rahîm Allâh

Hem zâhir u hem bâtın lutf itmege kâdirsin
Her hâlûme nâzırsın Rahmân u Rahîm Allâh

Def' eyleyüp ağyârı göster gözûme yârı
İnletme bu bîmârı Rahmân u Rahîm Allâh

Tevfîk-i amel eyle gufrâna mahal eyle
Her müşkili hal eyle Rahmân u Rahîm Allâh

Kahrunla nigâh itme âşîleri ağlatma
Hakkî kulun inletme Rahmân u Rahîm Allâh¹²¹

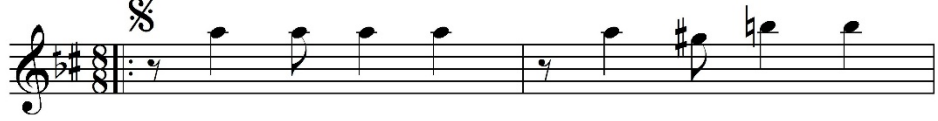
¹²¹ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.303

ŞEHNÂZ-BÛSELİK İLÂHÎ

(Devlet-i dâreyne bakma vuslat-ı Rahmân'a bak)

Düyek (♩=190)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Dev- le- ti dâ- rey- ne bak- ma
Zil- le- te yüz tut- ma- yın- ca
Değ- me bir taş- dan ha- kî- kat
Câ- mi- i Kur- â- nu Fur kân

vus- la- tı Rah- mâ- na bak
is- te- me iz- zet sa- kın
cev- he- rin et- me ü- mid
kim- du- rur der- sen e- ğer

Hâ- rı- dan bir nes- ne bit- mez
Çâ- ha gir câh is- ter i- sen
Tâ- li- bi gen- ci- ne i- sen
Dî- de- i sır i- le Hak- kî

ol gü li han- dâ- na bak
Yû- su- fu Ken- ân- a bak
â- de- mi ir- fâ- na bak
var Şey- hi Os- mâ- na bak

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.237)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklarle devam etmektedir.

Devlet-i dâreyne bakma vuslat-ı Rahmân'a bak
Hârdan bir nesne bitmez ol gül-i handâna bak

Zillete yüz tutmayınca isteme 'izzet sakın
Çâha gir câh ister isen Yûsuf-ı Ken'ân'a bak

Degme bir taşdan hakikat cevherin itme ümîd
Tâlib-i gencîne isen âdem-i irfâna bak

Âlem-i fûrkatden al kendün yeter agyârı gör
Cism ile cân perdesin aç vuslat-ı cânâna bak

Câmi'-i Kur'ân u Furkân kim durur dîrsen eger
Dîde-i sır ile Hakkî var Şeyh ' Osman'a bak¹²²

¹²² Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.237

ŞİVENÜMÂ MÜNÂCÂT

(Hayli demdir şîşe-i çeşm-i cihân pür nem durur)

Düyek (♩=122)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî

Beste: Mehmet Kemiksiz

Hay- li dem-dür şî- şe- i çeş- mi ci- hân pür

nem du- rur mi ci- hân pür nem du- rur

As- ke- ri İ- lâ- mı bir dem gül- dür Al- lâ-
Cüm- le- nin mak- sū- du şim- di ol- dur Al- lâ-

hım me- ded As- ke- ri İ- lâ- mı bir dem
hım me- ded Cüm- le- nin mak- sū- du şim- di

gül- dür Al- lâ- hım me- ded Kal- bi mec- rû-
ol- dur Al- lâ- hım me- ded

hî gu- zâ- ta nus- re- tin mer- hem du- rûr

Kal- bi mec- rû- hi gu- zâ- ta

nus- re- tin mer- hem du- rur

Hayli demdir şîşe-i ceşm-i cihân pür nem durur
Asker-i İslâm'ı bir dem güldür Allâh'ım meded

Kalb- i mecrûh-i guzâta nuşretin merhem durur
Cümlelerin maksûdu şimdi oldur Allâh'ım meded*

*(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.145)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsikîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsikî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

Hayli demdür şîşe-i çeşm-i cihân pür nem durur
Asker-i İslâm'ı bir dem güldür Allâh'um meded

Kalb-i mecrûh-ı guzâta nusretün merhem durur
Cümleñün maksûdı şimdi oldur Allâh'um meded

On sekiz bin âlemi var eyleyen sensin yine
Kimin ağyâr u kimin yâr eyleyen sensin yine

Nârı İbrâhîm'e gülzâr eyleyen sensin yine
Güldür îmânı vü küfri soldur Allâh'um meded

Garka-i hûn-âbe kahr y celâ it kâfiri
İçmesün âb-ı zülâl-i râhat-ı kalbi biri

Niçe bir itsün Muhammed ümmeti âh u gırı
Ortadan âsâr-ı zulmi kaldur Allâh'um meded

Enfüs ü âfâkın ahvâli perîşândur bugün
Halk-ı 'âlem âyeş-i mihnetde biryândur bugün

Merd ü zen bî-tâb olup derd ile giryândur bugün
Cümleñün kalbin ferahla toldur Allâh'um meded

Niçe demlerdür ki İslâm ehli dir Allâh bes
Vaktine merhûndur zâhir husûle bu heves

Mu'cizât-ı Ahmedî birle 'urûk-ı küfri kes
Kâfire küfri cezâsın buldur Allâh'um meded

Menzil-i maksuda irgür gösterüp râh-ı savâp
Sûre-i "innâ fetehnâ" hakkı'çün kıl feth-i bâb

Hakkı-i bî-çarenün eyle du'âsun müstecâb
Niçe günlerdür ki gam-gın-dildür Allâh'um meded ¹²³

¹²³ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.145

UŞŞAK İLÂHİ

(Yâd eyle Hudâ ismin mezkûr olasin mezkûr)

Sofyan (♩=122)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

Yâd ey- le Hû- dâ is- min mez- kûr o- la
Hak- kî di- lü in- sâf it geç gay- rı- dan
sin mez- kûr sin mez- kûr Sır- rın- da sa-
in- sâf it in- sâf it Â- yi- ne- i
fâ bit- sin mesrûr o- la sin mes- rûr Al lâh
vah- det- de manzûr o- la sin man- zûr
sin mes- rûr Yâ Al- lâh il- lal- lâh
sin man- zûr
Hû Al- lâh il- lal- lâh il- lal- lâh
Lâ- i- lâ- he il- lal- lâh Mu ham med ra-
su- lul- lâh su- lul- lâh

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.201)

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsiki'si'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsiki faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklarle devam etmektedir.

Yâd eyle Hudâ ismin mezkûr olasin mezkûr
Sırrunda safâ bitsün mesrûr olasun mesrûr

Dil Kâ'be'sini rûşen kıl nûr-ı hakîkatle
Rûhânîlere beyt-i ma'mûr olasin ma'mur

Zikreyle Hak'ı her dem gel dâ'ireye âdem
Zâhirde vü bâtında mebrûr olasin mebrûr

Eşyâya tecellîsi Hakk'un katı zâhirdür
Aç dîdeni rûşen kıl pür-nûr olasin pür-nûr

Hakkî dilüni sâf it geç gayrıdan insâf it
Âyine-i vahdetde manzûr olasin manzûr ¹²⁴

¹²⁴ Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, s.201

UŞŞAK İLÂHİ

(Seherlerde eser bâd-ı tecellî)

Sofyan

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Dursun Çakmak

Se her lede e der bâ dı te cel lî Se her lede e ser
Te cel liba ğı na gir mek di ler sente cel liba ğı na

bâ dı te cel lî U yan ey göz le rim vak ti se her de
gir mek di ler sen Ha kî kat gül le rin der mek di ler sen

U yan ey göz le rim vak ti se her de A çı lı gon ce i
Ha kî kat gül le rin der mek di ler sen Ce mâ lhaz re ti

ih sâ ni kül li A çı lı gon ce i ih sâ nı kül li
gör mek di ler sen Ce mâ lhaz re ti gör mek di ler sen

U yan ey göz le rim vak ti se her de
U yan ey göz le rim vak ti se her de

U yan ey göz le rim vak ti se her de
U yan ey göz le rim vak ti se her de

(Ertuğrul Seyhan, Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995, s.126)

Dursun ÇAKMAK: Trabzon'un Of ilçesi İlvan köyünde 10 Mayıs 1928 tarihinde doğmuştur. Nuru Osmaniye Camii'nde müezzin olarak görev yapmıştır. Dini alanda yüz seksen iki bestesi vardır. 24 Temmuz 2003'te İstanbul'da vefat etmiştir. (*Abdurrahman Düzcan, T.D.V. İslam Ansiklopedisi, İstanbul: C.EK-1, s.279-280*)

Seherde eser bâd-ı tecellî
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde
Açılır gonce-i ihsân-ı küllî
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

Tecellî bağına girmek dilersen
Hakikat güllerin dermek dilersen
Cemâl-i Hazreti görmek dilersen
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

Hicâb-ı gafleti kaldır aradan
Görürsün vech-i bâki her aradan
Uyursun sen uyumaz ol Yaradan
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde

Yuyanlar çeşm-i nerkisten bu hâbı
Seher vakti görürler mehtâbı
Gözün aç Hakkı'dan işit hitâbı
Uyan ey gözlerim vakt-i seherde¹²⁵

¹²⁵ Seyhan, s.126

UŞŞAK İLÂHİ
(Yazılır halkın berâtı)

Sofyan (♩=126)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Mehmet Kemiksiz

♩

Ya- zı- lır hal- kın Be- râ- tı Ge- lin- ce Be-
Cennet ka- pı- sını a- çar- lar Â- le- me rah-
Hak kî Hak rı- zâ- sı bu- lur Herkim bu şeb

rât Ge- ce- si Ya- zı- lır hal- kın Be- râ- tı
met sa- çar- lar Cennet ka- pı- sını a- çar- lar
na maz kî lur Hak kî Hak rı- zâ- sı bu- lur

Ge- lin- ce Be- rât Ge- ce- si Ger hâ- ya- tı
Â- le- me rah- met sa- çar- lar Mû- mi- ne hül-
Herkim bu şeb na- maz kî lar Du â lar müs-

ger me- mâ- tı Gelin- ce Be- rât Ge- ce- si
le bi- çer- ler Gelin- ce Be- rât Ge- ce- si
te- câb o- lur Gelin- ce Be- rât Ge- ce- si

Kerîm Al- lâh Al- lâh Al- lâh Rahîm Al- lâh

1 Al- lâh Al- lâh 2 Al- lah Al- lâh Aman Al- lâh

Al- lâh Al- lâh Hak Mu- ham- med
Nûr

1
sal- lal- lâh

2
sal- lal- lâh

Yazılır halkın Berâtı,
Gelince Berât Gecesi.
Ger hâyatı, ger memâtı
Gelince Berât Gecesi.

Cennet kapısın açarlar
Âleme rahmet saçarlar
MÜ'mine hülle biçerler
Gelince Berât Gecesi

Mü'min nârdan berî olur
Hak'dan yüce ihsân olur
Kâfir nâra dâhil olur
Gelince Berât Gecesi

Hakkı Hak rızâsını bulur
Her kim bu şeb namaz kılar
Duâlar müstecâb olur
Gelince Berât Gecesi*

*İsmail Hakkı Bursevî adına bestelenen bu şiir, onun eserlerinde bulunamamıştır.

Mehmet KEMİKSİZ: 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. Lisans ve yüksek lisans eğitimini Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde tamamlamıştır. Türk Müsîkîsi'nin çeşitli formlarında 300'ün üzerinde bestesi ve çok sayıda albümü bulunmaktadır. Müsîkî faaliyetlerine söz yazarlığı, beste ve meşklerle devam etmektedir.

UŞŞAK İLÂHÎ
(Ben Celvetiyem Celveti)

Sofyan (♩=128)

Güfte: İsmail Hakkı Bursevî
Beste: Rıza Tekin Uğurel

Ben Cel- ve- ti- yem Cel- ve- ti
Yo- lum ta- rî- ki Cel- ve- ti

Gön- lüm- de- dir devrân ba- na
Pî- rim ye- şil nurdur ka- tı

Cis- mim fe- lek câ- nımka- mer
As- lım du- rur Hak haz re- ti

Â- lem bü- tün sey- rân ba- na
Çokdur bu- gün ih- sân ba- na

Â- lem bü- tün sey- rân ba- na
Çok dur bu- gün ih- sân ba- na

Et- ti te- cel- lî lem ye- zel
Bir sır i- dim en- der ni- hân

Meydâ- na gel- dim ey gü- zel
Sû- ret bu- lup ol- dum ı- yân

Ta- vus- ku- şu i dim e- zel
 Gör- mez be ni a' mâ o- lan

Ol- du e- bed sey-rân ba- na
 Düşmân o- lur nâ-dân ba- na

Ol- du e- bed sey-rân ba- na
 Düşmân o- lur nâ-dân ba- na

Gök ler be- nim sey- ran gâ- him
 Bu levh i- çin- de her ke- nâr

Kür sî ve arş dev- ran gâ- him
 Her nok- ta- dan gay- rı ne var

Sû- ret- le bir cev- lan- gâ- him
 Bu rah ne yi Hak- kı du yar

Hakver- di kebk mey-dân ba- na
 Senkul o- dur sul- tan ba- na

Hak ver- di kebk mey-dân ba- na
 Sen kul o- dur sul- tan ba- na

(Murat Yurtsever, İsmail Hakkı Bursevî Divan, Bursa: Arasta Yayınları, 2000, s.449)

Rıza Tekin UĞUREL: 1944 yılında Kütahya'da doğmuştur. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur. Bilhassa tekke müzikleri konusunda araştırmalar yaparak, çoğu ilâhî formunda iki yüze yakın eser bestelemiştir. Halen (KÜMAKSAD) Kütahya Mevlânâ Araştırma Kültür Sanat Derneği'nin başkanı olarak müzik, kültür ve sanat faaliyetlerini sürdürmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.BULGULAR VE YORUMLAR

3.1.Güftesi İsmail Hakkı Bursevi'ye Ait Bestelenmiş Eserlerin Farklı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

Bu bölümde, araştırma sürecinde elde edilen bulgular ve bu doğrultuda yapılan yorumlar yer almaktadır. Tarama modeli uygulanarak yapılan bu çalışmada, güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye ait olan 101 eser tespit edilmiştir. Eserlerin bestekâr, makam, usûl ve form bilgileri, makam ve usûl sınıflandırması bu bölümde yer almaktadır.

Tablo 1

Güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye Ait Olan Bestelenmiş Eserlerin Örneklem Tablosu

Sıra No.	Eser adı	Bestekâr	Makam	Usûl	Form
1	Bihamdillah ki geldi mâh-ı şa'bân	Mustafa Hakan Alvan	Acem	Düyek	İlâhî
2	Bihamdillah safâ buldu gönüller	Mustafa Hakan Alvan	Acemaşîran	Düyek	İlâhî
3	Bihamdillah safâ buldu gönüller	Mehmet Emin Ay	Acemaşîran	Düyek	İlâhî
4	Sâye saldı ehli îmân üstüne	Mehmet Emin Ay	Acemaşîran	Düyek	İlâhî
5	Hak isteyen âşıklar	Rıza Tekin Uğurel	Acemaşîran- Hicaz	Düyek	İlâhî
6	Menba-ı ilmi Hüdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Selâhaddin Demirtaş	Acemkürdî	Düyek	İlâhî
7	Menba-ı ilmi Hüdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Rıfat Bey	Acemkürdî	Düyek	Tevşih
8	Yâ ilâhi kâsırım şükründe ben	Ayhan Altıkuşlar	Aşkefza	Sofyan	İlâhî
9	Yâ ilâhi kâsırım şükründe ben	Hüseyin Saadeddin Arel	Aşkefza	Durak Evferi	Durak
10	Bâde-i lebinden nûş eden âşık	Mustafa Hakan Alvan	Beyâti	Sofyan	İlâhî
11	Canımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Rıza Tekin Uğurel	Beyâti	Düyek	İlâhî
12	Dön ey dil mâsivâdan vakti geldi	Mehmet Nuri Uygun	Beyâti	Düyek	İlâhî
13	Şol gönüller kim bugün yâr ile halvet buldular	Mehmet Nuri Uygun	Beyâti	Müsemmen	İlâhî

Sıra No.	Eser adı	Bestekâr	Makam	Usûl	Form
14	Soydum kabâyı aşkın elinden	Selahattin Eyyubi Işıksal	Beyâtiaraban	Sofyan	İlâhî
15	Habîbi yâ habîbi ertecî minke inâyâtın	Mehmet Kemiksiz	Bûselik	Curcuna	Şuğul
16	Hasretim âyâ göremem seni Kâbe-i âlâ	Mustafa Hakan Alvan	Dügâh	Düyek	İlâhî
17	Seherlerde eser bâd-ı tecellî	Bilinmiyor	Dügâh	Durak Evferi	İlâhî
18	Sâye saldı ehli îmân üstüne	Zeki Altun	Eviç	Aksak	İlâhî
19	Sâye saldı ehli îmân üstüne	Mehmet Öncel	Eviç	Sofyan	İlâhî
20	Düştü cânâ âkîbet sevdâyı aşk	Mehmet Efendi(Zâkirî)	Hicaz	Durak Evferi	Durak
21	Soydum kabâyı aşkın elinden	Halil Çay	Hicaz	Sofyan	İlâhî
22	Âlemi aşkın bana hoştur gamı	Mehmet Emin Ay	Hicaz	Düyek	İlâhî
23	Gülistân-ı dil-ü canda açıldı	Mehmet Emin Ay	Hicaz	Düyek	İlâhî
24	Vâdi-i firrâde kaldı cân-u dil	Mehmet Emin Ay	Hicaz	Sofyan	İlâhî
25	Ey sûfî yeter reng-i hayâlâta boyandım	Mehmet Kemiksiz	Hicaz	Sofyan	İlâhî
26	İçenler bezm-i aşk-ın cur'asın şahbâyı neylerler	Mehmet Kemiksiz	Hicazbûselik	Yürük Semâî	İlâhî
27	Âlemleri nûr eyledi dîdâr-ı Muhammed	Halil Çay	Hicazkâr	Sofyan	İlâhî
28	Katreye kılmam nazar ummânı gözlerim	Mehmet Kemiksiz	Hisar	Düyek	İlâhî
29	Bunca günâha bunca vebâle	Mustafa Hakan Alvan	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
30	Düştü cânâ âkîbet sevdâyı aşk	Bilinmiyor	Hüseyinî	Devr-i Hindî	İlâhî
31	Düştü cânâ âkîbet sevdâyı aşk	Mehmet Efendi(Zâkirî)	Hüseyinî	Düyek	İlâhî
32	Gel terkeyle cihânı	Bilinmiyor	Hüseyinî	Düyek	İlâhî
33	Mevlâm senin aşkın yeter	Hayati Günyeli	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
34	Yanıp derd-ü elemelerle ağlama gönül	Bilinmiyor	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
35	Yüzünden okunur seb'al mesânî yâ Rasulallah	Bilinmiyor	Hüseyinî	Durak Evferi	Nât
36	Mustafâdır cümle halka rehnümâ	Mehmet Öncel	Hüseyinî	Devri Hindî	İlâhî
37	Görünmez dîdeme dünya vü ukbâ	Mehmet Emin Ay	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
38	Mevlâm senin aşkın yeter	Mehmet Emin Ay	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
39	Mustafâdır cümle halka rehnümâ	Mehmet Kemiksiz	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
40	Şerâb-ı aşk ile mestâneyim ben	Mehmet Kemiksiz	Hüseyinî	Sofyan	İlâhi
41	Sana îman getirdim cânu dilden	Mehmet Kemiksiz	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
42	Gönül kanûnî aşkında yanar	Mehmet Kemiksiz	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî

Sıra No.	Eser adı	Bestekâr	Makam	Usûl	Form
43	Gelen gelsin bugün meydânı aşka	İlker Cansevdi	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
44	Bir leylinin mecnunuyam	Anonim	Hüseyinî	Sofyan	İlâhî
45	Canımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Mehmet Kemiksiz	Hüzzam	Düyek	Tevşih
46	Ey mübârek ay hoş geldin	Mehmet Kemiksiz	Hüzzam	Düyek	Muharremiyye
47	Kad tecellel hakku min mir'âti ashâbi's-safâ	Mehmet Kemiksiz	Hüzzam	Sofyan	Şuğul
48	Ey cihân-ârâ hâlim nic' olur	Bilinmiyor	Hüzzam	Düyek	İlâhî
49	Gel âlem-i manaya mirâc ede gör mirâc	Hakan Alvan	Hüzzam	Sofyan	İlâhî
50	Menba-ı ilmi Hüdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	Hacı Faik Bey	Hüzzam	Evsat	Tevşih
51	Sabredelim cefâlara bu günler de gelir geçer	Halil Çay	Hüzzam	Düyek	İlâhî
52	Yâ Rasulallah cemâlin hoş gülistandır bana	Bilinmiyor	Irak	Devri Hindî	Tevşih
53	Sâye saldı ehli î mân üstüne	Mehmet Kemiksiz	İsfahan	Düyek	İlâhî
54	Bir gevheri aşk bulagör	Hakan Alvan	İsfahan	Sofyan	İlâhî
55	Düştü cânâ âkîbet sevdâyı aşk	Hüseyin Saadeddin Arel	Kürdî	Durak Evferi	Durak
56	Riyâz-ı vahdete tut dâîma rû	Mehmet Emin Ay	Kürdî	Sofyan	İlâhî
57	Hakka düştü yönüm benim	Halil Çay	Kürdî	Sofyan	İlâhî
58	Perişan eyledim dilden gâm-ı dehri ferâğım var	Hüseyin Saadeddin Arel	Lâlegül	Durak Evferi	Durak
59	Doğdu nûrun âleme verdi ziyâ	Bilinmiyor	Mâhur	Devri Revân	İlâhî
60	Sâye saldı ehli î mân üstüne	Abidin Gerçeker	Mâhur	Yürük Semâî	İlâhî
61	Gül gibi dilşâd olun ey aşkan	Yusuf Yılmaz	Mâhur	Düyek	İlâhî
62	Râh-ı hak'da hâk olur dervişler	Rıza Tekin Uğurel	Muhayyer	Sofyan	İlâhî
63	Su Gibi Alçağa Ak	Mehmet Kemiksiz	Muhayyer	Sofyan	İlâhî
64	Şarâb-ı vaslı nûş et yâr elinden	Mehmet Emin Ay	Muhayyer	Sofyan	İlâhî
65	Tecellî eyleyip envârı Hallâk	Mehmet Kemiksiz	Muhayyer	Sofyan	İlâhî
66	Bir tecelli eylese âşıklara envar-ı hâk	Mehmet Kemiksiz	Neveser	Düyek	İlâhî
67	Hüdâ'dan gelmişiz cânâ	Rıza Tekin Uğurel	Nihavend	Nim Sofyan	İlâhî
68	Gel ey dil okı esmâyı müsemâdan haber söyle	Mehmet Kemiksiz	Nihavend	Raks Aksağı	Nefes
69	Bahri aşkda bî kararım	Rıza efendi (şeyh)	Nihavend	Evsat	Tevşih
70	İnne ehle'l 'ışkı kad sârü bi-nûri'l Kibriya	Mehmet Kemiksiz	Nikriz	Düyek	Şuğul

Sıra No.	Eser adı	Bestekâr	Makam	Usûl	Form
71	Hüdâ'dan gelmişiz cânâ	Mehmet Emin Ay	Nikriz	Düyek	İlâhî
72	Tutuşdu aşkın ateşi	Mehmet Emin Ay	Nikriz	Sofyan	İlâhî
73	Gelen gelsin bugün meydânı aşka	İlker Cansevdi	Nikriz	Sofyan	İlâhî
74	Gül gibi dilşâd olun ey aşkan	Hakan Alvan	Rast	Düyek	İlâhî
75	Solmadan bağın geçmeden çağın	Cüneyd Kosal	Rast	Sofyan	İlâhî
76	Bunca günâha bunca vebâle tübtü ilallah	Mehmet Emin Ay	Rast	Sofyan	İlâhî
77	Hak isteyen âşıklar	Mehmet Emin Ay	Rast	Sofyan	İlâhî
78	Yâ Rab tene can canlara cânân yine sensin	Rıza Tekin Uğurel	Rast	Serbest	Münâcât
79	Yâ Habiballah meded eyle	Rıfat Bey	Rast-ı Cedîd	Evsat	Tevşih
80	Gülşen-i aşka düşen bülbülü ağlar gördüm	Hüseyin Saadeddin Arel	Ruhnüvâz	Durak Evferi	Durak
81	Her nefesde bir tecellî-i hüda ister gönül	Bilinmiyor	Sabâ	Durak Evferi	Durak
82	Sâye saldı ehli îmân üstüne	Dursun Çakmak	Sabâ	Düyek	İlâhî
83	Ya ilâhi kâsırım şüküründe ben	Dursun Çakmak	Sabâ	Düyek	İlâhî
84	Yanıp derd-ü elemlemlerle ağlama gönül	Bilinmiyor	Sabâ	Sofyan	İlâhî
85	Canımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ	Mehmet Emin Ay	Sabâ	Düyek	Tevşih
86	Ben celvetiyem celvetî	Mehmet Emin Ay	Sabâ	Sofyan	İlâhî
87	Perişan eyledim dilden gâm-ı dehri ferâğım var	Hüseyin Saadeddin Arel	Sabâzemzeme	Durak Evferi	Durak
88	Ser-â-ser bu cihânın cânı sensin yâ rasulallah	Mehmet kemiksiz	Segâh	Evsat	Tevşih
89	Ser-â-ser bu cihanın canı sensin ya rasulallah	Mehmet Emin Ay	Segâh	Curcuna	İlâhî
90	Gel rasûlün âl ü ashâbına toprak et yüzün	Mehmet Emin Ay	Segâh	Düyek	İlâhî
91	Bihamdillah ki geldi mâh-ı şa'bân	Mehmet Kemiksiz	Sultanîyegâh	Raks Aksağı	İlâhî
92	Ey cihân-ârâ hâlim nic'olur	Abdurrahman Nesîb Dede	Sûzinâk	Sofyan	İlâhî
93	Gülistânü dîlü canda açıldı	Yusuf Yılmaz	Sûzinâk	Curcuna	İlâhî
94	Yâ Habîballah meded eyle	Rıfat Bey	Sûzinâk	Evsat	Tevşih
95	Rahmeyle bize her dem	Halil Çay	Şehnaz	Sofyan	İlâhî
96	Devlet-i dâreyne bakma vuslat-ı rahmân'a bak	Mehmet Kemiksiz	Şehnazbûselik	Düyek	İlâhî
97	Hayli demdür şîşe-i çeşmi cihân pür nem durur	Mehmet Kemiksiz	Şîvenümâ	Düyek	Münâcât

Sıra No.	Eser adı	Bestekâr	Makam	Usûl	Form
98	Yâd eyle hudâ ismin mezkûr olasın mezkûr	Mehmet Kemiksiz	Uşşak	Sofyan	İlâhî
99	Seherlerde eser bâd-ı tecellî	Dursun Çakmak	Uşşak	Sofyan	İlâhî
100	Yazılır halkın berâtı	Mehmet Kemiksiz	Uşşak	Sofyan	İlâhî
101	Ben Celvetîyem celvetî	Rıza Tekin Uğurel	Uşşak	Sofyan	İlâhî

Tablo 1’de güftesi İsmail Hakkı Bursevî’ye ait olan bestelerin bestekâr, makam, usûl ve form bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 2

İsmail Hakkı Bursevî’nin Şiirlerine Yapılan Bestelere Ait Sayısal Değerler Tablosu

Sıra No.	Eser adı	Beste sayısı
1.	Âlemi aşkın bana hoştur gamı	1
2.	Âlemleri nûr eyledi dîdâr-ı Muhammed	1
3.	Bâde-i lebinden nûş eden âşık	1
4.	Bahri aşkda bî kararım	1
5.	Ben celvetîyem celvetî	2
6.	Bihamdillah ki geldi mâh-ı şa’bân	2
7.	Bihamdillah safâ buldu gönüller	2
8.	Bir gevheri aşk bulagör	1
9.	Bir leylinin mecnunuyam	1
10.	Bir tecelli eylese âşıklara envar-ı hâk	1
11.	Bunca günâha bunca vebâle	2
12.	Canımın cânânı sensin yâ Muhammed Mustafâ	3
13.	Devlet-i dâreyne bakma vuslat-ı rahmân’a bak	1
14.	Doğdu nûrun âleme verdi ziyâ	1
15.	Dön ey dil mâsivâdan vakti geldi	1
16.	Düştü cânâ âkîbet sevdâyı aşk	4
17.	Ey cihân-ârâ hâlim nic’ olur	2
18.	Ey mübârek ay hoş geldin	1
19.	Ey sûfî yeter reng-i hayâlâta boyandın	1
20.	Gel âlem-i manaya mirâc ede gör mirâc	1
21.	Gel ey dil oku esmâyı müsemâdan haber söyle	1
22.	Gel rasûlün âl ü ashâbına toprak et yüzün	1

Sıra No.	Eser adı	Beste sayısı
23.	Gel terkeyle cihânı	1
24.	Gelen gelsin bugün meydânı aşka	2
25.	Gönül kanûnî aşkında yanar	1
26.	Görünmez dîdeme dünya vü ukbâ	1
27.	Gül gibi dilşâd olun ey aşıkân	2
28.	Gülistân-ı dil-ü canda açıldı	2
29.	Gülşen-i aşka düşen bülbülü ağlar gördüm	1
30.	Habîbi yâ habîbi ertecî minke inâyâtın	1
31.	Hak isteyen âşıklar	2
32.	Hakka düştü yönüm benim	1
33.	Hasretim âyâ göremem seni Kâbe-i âlâ	1
34.	Hayli demdür şîşe-i çeşmi cihân pür nem durur	1
35.	Her nefesde bir tecellî-i hüda ister gönül	1
36.	Hüdâ'dan gelmişiz cânâ	2
37.	İçenler bezm-i aşk-ın cur'asın şahbâyı neylerler	1
38.	İnne ehle'l 'ışkı kad sârü bi-nûri'l Kibriya	1
39.	Kad tecellel hakku min mir'âti ashâbi's-safâ	1
40.	Katreye kılmam nazar ummânı gözlerim	1
41.	Menba-ı ilmi Hüdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ	3
42.	Mevlâm senin aşkın yeter	2
43.	Mustafâdır cümle halka rehnümâ	2
44.	Perişan eyledim dilden gâm-ı dehri ferâğım var	2
45.	Râh-ı hak'da hâk olur dervişler	1
46.	Rahmeyle bize her dem	1
47.	Riyâz-ı vahdete tut dâima rû	1
48.	Sabredelim cefâlara bu günler de gelir geçer	1
49.	Sana îman getirdim cânı dilden	1
50.	Sâye saldı ehli îmân üstüne	6
51.	Seherlerde eser bâd-ı tecellî	2
52.	Ser-â-ser bu cihanın canı sensin ya rasulallah	2
53.	Solmadan bağın geçmeden çağın	1
54.	Soydum kabâyı aşkın elinden	2
55.	Su Gibi Alçağa Ak	1
56.	Şarâb-ı vaslı nûş et yâr elinden	1
57.	Şerâb-ı aşk ile mestâneyim ben	1
58.	Şol gönüller kim bugün yâr ile halvet buldular	1
59.	Tecellî eyleyip envârı Hallâk	1

Sıra No.	Eser adı	Beste sayısı
60.	Tutuşdu aşkın ateşi	1
61.	Vâdi-i firrâde kaldı cân-u dil	1
62.	Yâ Habiballah meded eyle	2
63.	Ya ilâhi kâsırım şükründe ben	3
64.	Yâ Rab tene can canlara cânân yine sensin	1
65.	Yâ Rasulallah cemâlin hoş gülistandır bana	1
66.	Yâd eyle hudâ ismin mezkûr olasin mezkûr	1
67.	Yanıp derd-ü elemlemlerle ağlama gönül	2
68.	Yazılır halkın berâti	1
69.	Yüzünden okunur seb'al mesânî yâ Rasulallah	1

Yukarıdaki tabloya göre İsmail Hakkı Bursevî'nin 69 şiirine toplamda 101 beste yapılmıştır. Buna göre en fazla 6 adetle “Sâye saldı ehli îmân üstüne” dizesiyle başlayan şiir bestelenmiştir. İkinci sırada 4 adetle “Düştü cânâ âkîbet sevdâyı aşk” dizesiyle başlayan şiir bestelenmiştir. Üçüncü sırada ise 3'er adetle “Canımın cânâmı sensin yâ Muhammed Mustafâ”, “Menba-ı ilmi Hüdâ'sın yâ Muhammed Mustafâ”, “Yâ ilâhi kâsırım şükründe ben” dizeleriyle başlayan şiirler bestelenmiştir.

3.1.1.Makamsal Sınıflandırma

Tablo 3

Güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye Ait Olan Bestelenmiş Eserlerin Makamsal Sınıflandırma Tablosu

Sıra No	Makam Adı	f	%
1	Acem	1	%1,0
2	Acemaşîran	3	%3,0
3	Acemaşîran Hicaz	1	%1,0
4	Acemkürdi	2	%2,0
5	Aşkefza	2	%2,0
6	Beyâti	4	%4,0

7	Beyâtîaraban	1	%1,0
8	Bûselik	1	%1,0
9	Dügâh	2	%2,0
10	Eviç	2	%2,0
11	Hicaz	6	%5,9
12	Hicazbûselik	1	%1,0
13	Hicazkâr	1	%1,0
14	Hisar	1	%1,0
15	Hüseyini	16	%15,8
16	Hüzzam	7	%6,9
17	İsfahan	2	%2,0
18	İrak	1	%1,0
19	Kürdi	3	%3,0
20	Lalegül	1	%1,0
21	Mahur	3	%3,0
22	Muhayyer	4	%4,0
23	Neveser	1	%1,0
24	Nihavend	3	%3,0
25	Nikriz	4	%4,0
26	Rast	6	%5,9
27	Ruhnüvâz	1	%1,0
28	Sabâ	6	%5,9
29	Sabâzemzeme	1	%1,0
30	Segâh	3	%3,0
31	Sultânîyegâh	1	%1,0
32	Suzinak	3	%3,0
33	Şehnaz	1	%1,0
34	Şehnazbûselik	1	%1,0
35	Şivenüma	1	%1,0

36	Uşşak	4	%4,0
	Toplam	101	%100

Tablo 3'den ulaştığımız verilere göre, güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye ait olan 101 şiirin 36 farklı makamda bestelendiği tespit edilmiştir.

Buna göre en fazla beste 16 adet ve %15,8'lik oranla Hüseyinî makamında yapılmıştır. Hüzzam makamı 7 adet ve %6,9'luk oranla, Hicaz, Rast ve Sabâ makamları 6 adet ve %5,9'luk oranla, Beyâti, Muhayyer, Nikriz ve Uşşak makamları 4 adet ve %4,0'luk oranla, Acemaşîran, Kürdî, Mahur, Nihâvend, Segâh ve Sûzinâk makamları 3 adet ve %3,0'luk oranla, Acemkürdî, Aşkefza, Dügâh, Eviç, Isfahan makamları ise 2 adet ve %2,0'luk oranla bestelenmiştir. Ayrıca Acem, Acemaşîran Hicaz, Beyâtiaraban, Bûselik, Hicazbûselik, Hicazkâr, Hisar, Irak, Lalegül, Neveser, Ruhnüvâz, Sabâzemzeme, Sultânîyegâh, Şehnaz, Şehnazbûselik, Şîvenümâ makamları da 1 adet ve %1,0 'lık oranla bestelenmiştir.

Bu doğrultuda eserler en fazla Hüseyinî makamında bestelenmiştir.

3.1.2.Usûl Sınıflandırması

Tablo 4

Güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye Ait Olan Bestelenmiş Eserlerin Usûl Sınıflandırma Tablosu

Sıra No	Usûl Adı	f	%
1	Aksak	1	%1,0
2	Curcuna	3	%3,0
3	Devri Hindi	3	%3,0
4	Devri Revân	1	%1,0
5	Durak Evferi	9	%8,9
6	Düyek	31	%30,7
7	Evsat	5	%5,0

8	Müsemmen	1	%1,0
9	Nim Sofyan	1	%1,0
10	Raks Aksak	2	%2,0
11	Serbest	1	%1,0
12	Sofyan	41	%40,6
13	Yürük Semâî	2	%2,0
	Toplam	101	%100

Tablo 4'den ulaştığımız verilere göre, güftesi İsmail Hakkı Bursevî'ye ait olan 101 şiirin 13 farklı usûlde bestelendiği tespit edilmiştir. Buna göre en fazla 41 adet ve %40,6'lık oranla Sofyan usulünde beste yapılmıştır. İkinci sırada 31 adet ve %30,7'lik oranla Düyek usulünde beste yapılmıştır. 9 adet ve %8,9'luk oranla Durak Evferi, 5 adet ve %5,0'lık oranla Evsat, 3 adet ve %3,0'lık oranla Curcuna ve Devri Hindî, 2 adet ve %2,0'lık oranla Raks Aksağı ve Yürük Semâî usullerinde beste yapılmıştır. Ayrıca 1 adet ve %1,0 oranında Aksak, Devri Revân, Müsemmen, Nim Sofyan usullerinde ve 1 adet de Serbest usulde beste yapılmıştır.

Buna göre en fazla Sofyan ve Düyek usûllerinde beste yapılmıştır.

SONUÇ

Bu çalışmamızda İsmail Hakkı Bursevî'ye atfedilen şiirlere yapılmış olan besteleri bir araya getirmeyi amaç edindik. Titizlikle yaptığımız çalışma neticesinde 102 esere ulaştık. Bestesi Selâhaddin Demirtaş'a ait olan "Menbâ-i İlmi hûdâsın" mısraı ile başlayan güfthenin, melodik örgüsü birbirinin aynı olan Acem ve Acemkürdî makamında iki ayrı bestesine ulaştık. Ancak bestekârın kendi sesinden Acemkürdî bestesinin kaydına ulaştığımız için, bu besteyi çalışmamıza dâhil edip, Acem makamında olan besteyi çalışmamızın dışında tuttuk. Böylece elde ettiğimiz bestelenmiş eser sayısını 101 olarak kabul edip çalışmamıza bu eserler üzerinden yoğunlaştık. Bu eserlerden de; "Badei lebinden nûş eden âşık (Beyâti), Gel terkeyle cihanı (Hüseyni), Yanıp derdi elemlemlerle (Hüseyni, Sabâ), Gel âlemi manaya mîrac ede gör mîrac (Hüzzam), Yâ resûlallah cemâlin hoş gülistandır bana (Irak), Perişân eyledim dilden gamı frâğım var (Lalegül, Sabâzemzeme), Bahri aşkda bî karârım yâ resûlallah (Nihavend), Yâ habîballah meded eyle mürüvvet kânısın (Rast-ı Cedîd, Sûzinâk), Gülşeni aşka düşen bülbülü ağlar gördüm (Ruhnüvâz), Gel resulün âlü ashabına toprak et yüzün (Segâh), Yazılır halkın berâtı (Uşşak) mısralarıyla başlayan 11 eserin güftesine İsmail Hakkı Bursevî'nin eserlerinde rastlayamadık. Böylece eser sayımızı 90 olarak güncelledik. Güftelerle ilgili taramalarımızda şu eserlerden faydalandık:

- Murat Yurtsever'in hazırladığı "İsmail Hakkı Bursevî Dîvân" kitabı.
- İsmail Hakkı Bursevî'nin bütün eserlerindeki şiirlerinin bir araya getirilmiş olduğu ve içerisinde yaklaşık 2500 civarında şiir bulunan Mahmut Nâsîh'in "Sübhatü's-Sâlikîn" adlı eseri.
- Murat Yurtsever'in hazırladığı Hüseyin Vassaf'ın "Kemal-name-i İsmail Hakkî" kitabı.
- Mehmed Ali Aynî'nin "Türk Azizleri I, İsmail Hakkı, Bursalı ve Rûhu'l-Beyan Müellifi" adlı eserinin yeniden basımı olan ve İsmail Dervişoğlu'nun hazırladığı "İsmail Hakkı Bursevî" adlı kitabı.

- Ertuğrul Seyhan'ın yazdığı “Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî” kitabı.
- İsmail Hakkı Bursevî'nin yazdığı “Mecmûatü'l-Fevâid Ve'l-Vâridât” adlı eseri.
- İsmail Hakkı Bursevî'nin Risâletü'l-Hazarâti'l-Hamsi'l-Îlâhiyye ve İnsân-ı Kâmil, Kitâbü'l-Hucce'ti'l-Bâliğa, Tuhfe-i Halîliyye, Serh-i Ebyât-ı Hacı Bayram-ı Velî, Vâridât-ı Hakkıyye, Kitâbu'l-Fazl Ve'n-Nevâl, Risâle Câmî'a li Mesâil Nafi'a, Kenz-i Mahfi, Tuhfe-i Hasekiyye, Vesîletü'l-Merâm, Şerh-i Salavât-ı Mesîsiyye, Tuhfe-i Recebiyye, Temâmü'l-Feyz, Kitabu's-Silsileti'l-Celvetiyye, Kitabu'n-Netice, Şerhu Tefsiri'l-Cüz'i'l-Ahîr Mine'l-Kur'ân, Rûhu'l-Mesnevî, Dürretü'l-İrfâniyye, Tuhfe-i İsmâiliyye isimli eserleri üzerine yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmaları.

İsmail Hakkı Bursevî'nin şiirleri arasında bulamadığımız 11 adet bestenin güftesine, onun şiirleriyle karıştırılma ihtimalini göz önünde bulundurarak, şiirlerinde “Hakkî” mahlasını kullanan Erzurumlu İbrahim Hakkı, Üsküdarlı Hakkı Bey, İsmail Hakkı Evliyâzâde, İhramcızâde İsmail Hakkı Toprak gibi şairlerin eserlerinde de rastlayamadık. Böylece bu besteleri de bestekârların bilgilerine dayanarak çalışmamız içerisine dâhil ettik.

Buna ek olarak bestekâr hayatlarını araştırırken “Mehmed Efendi (Zâkirî) ve Mehmed Bursavî” isimli iki ayrı bestekârın aynı kişiler olduğunu gördük. Bu bestekârı da asıl ismi olan “Mehmed Efendi (Zâkirî)” olarak güncelledik.

Ayrıca çalışmamızın üçüncü bölümünde yer alan bulgulardan ulaştığımız sonuçlara göre;

- 36 farklı makamda beste yapıldığı,
- Makamlar arasında 16 adet ile en fazla Hüseyinî makamında, 7 adet Hüzzam makamında, 6 adet Hicaz, Rast ve Sabâ makamlarında, 4 adet Beyâti, Muhayyer, Nikriz ve Uşşak makamlarında, 3 adet Acemaşîran, Kürdî, Mahur, Nihâvend, Segâh ve Sûzinâk makamlarında, 2 adet Acemkürdî, Aşkefza, Dügâh, Eviç, İsfahan makamlarında, 1 adet de Acem, Acemaşîran Hicaz, Beyâtiaraban, Bûselik, Hicazbûselik, Hicazkâr, Hisar, Irak, Lalegül, Neveser, Ruhnüvâz, Sabâzemzeme, Sultânîyegâh, Şehnaz, Şehnazbûselik, Şîvenümâ makamlarında beste yapıldığı,

- 13 farklı usûl kullanıldığı,
- 41 adet ile en fazla Sofyan usulünde, 31 adet D y k usulünde, 9 adet Durak Evferi usulünde, 5 adet Evsat usulünde, 3 adet Curcuna ve Devri Hindî usullerinde, 2 adet Raks Aksağı ve Y r k Sem t usullerinde, 1 adet Aksak, Devri Revân, Müsemmen, Nim Sofyan ve Serbest us llerinde beste yapıldığı,
- 23 adet ile en fazla Mehmet Kemiksiz'in, ikinci sırada 17 adet ile Mehmet Emin Ay'ın beste yaptığı, gibi bilgilere ulaşılmıştır.

EKLER

EK1: Celvetiyye tâcı ve etrafında Celvetiyye silsilesi (Mustafa Kara, Bursada Tarikatlar ve Tekkeler, s.520.)

EK 2: İsmail Hakkı Burselî'nin yaptırdığı Camii Muhammedî.

EK 3: Camii Muhammedî'nin mihrap ve minberi.

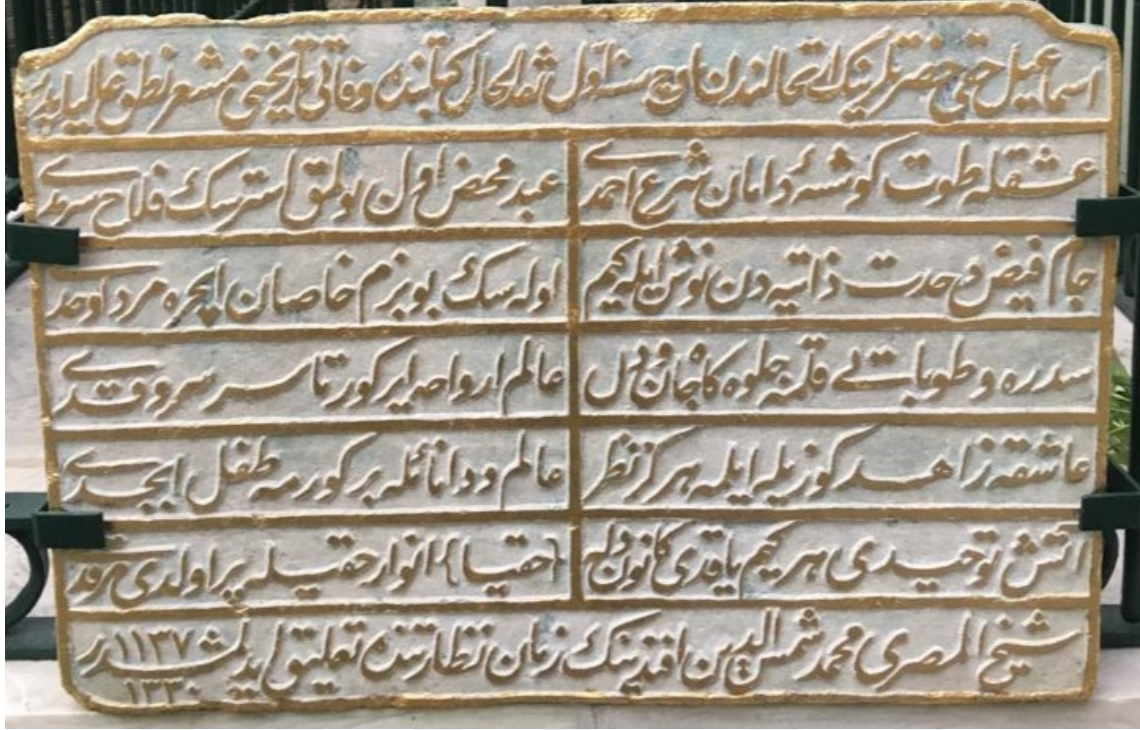
EK 4: Çilehane.

EK 5: Camii Muhammedî'nin haziresinde bulunan İsmail Hakkı Bursevî'nin kabri.

EK 6: İsmail Hakkı Bursevî'nin kabir kitabesi.

Ek 7: Camii Muhammedi'nin haziresindeki diğer kabirler.

EK 8: İsmail Hakkı Bursevî'nin son hanımı olan Aişe Hanım'ın kabri.

*Ek 2 den itibaren kullanılan resimler, bizzat fotoğraflanarak elde edilmiştir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Benlioğlu İbrahim, **Bursa’da yetişen mûsikîşinaslar**, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2018.

Dervişoğlu İsmail, **İsmail Hakkı Bursevî**, İstanbul: Büyüyen Ay yayınları, 2013.

Kara Mustafa, **Bursa’da Tarikatlar ve Tekkeler**, Bursa: BBŞB. Kültür A.Ş. yayınları, 2012.

Kartal Büşra (Ed.), **Portreler**, Bursa: Bursa Akademi yayınları, 2019.

Namlı Ali, **İsmail Hakkı Bursevî Hayatı, Eserleri, Tarikat Anlayışı**, İstanbul: İnsan Yayınları, 2001.

Nâsîh Mahmut, **Sübhâtü’s-Sâlikîn**, BEEK, Genel Böl. No: 1700.

Seyhan Ertuğrul, **Büyük Mutasavvıf İsmail Hakkı Bursevî**, Bursa: Mehmet Ali Deniz Kültür Vakfı Yayınları, 1995.

Yılmaz Hasan Kamil, **Azîz Mahmûd Hüdâyî ve Celvetiyye Tarîkatı**, İstanbul: Erkam Yayınları, 1999.

Yurtsever Murat, **Kemal Name-i İsmail Hakkî**, Arasta yayınları, Bursa: 2000.

Yurtsever Murat, **İsmail Hakkî Bursevî Divan**, Bursa: Arasta yayınları, 2000.

Sürelî yayımlar

Hızlı Mefail, **“Bursa Mahkeme Sicillerine Göre Bursevî’nin Ailesi, Tekkesi Ve Vakıfları”**, UÜ. İlahiyat Fakültesi Dergisi, C.13, S.2, 2004.

Turabi Ahmet Hakkı, **“Kutub Osman Hz. ve Celvetiyye’de Dînî Mûsikî”**, Kutup Osman Sempozyumu, Lefkoşa, 26-27 Ekim 2018.

Yıldız Sakıp, **“Türk Müfessiri İsmail Hakkı Bursevî’nin Hayatı”**, İİFD., S.1, Erzurum, 1975.

Ergür Enes, **“Hüseynî Usûl İlâhisi”**, Keşkül Dergisi, S.9 yaz, Eylül 2006.

Tezler

Efendi İlyas, **“İsmail Hakkı Bursevî’nin Kitabü’s-Silsileti’l-Celvetiyyesi”**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.

Ergür Cumhur Enes, **“Zeki Altun’nun Hayatı ve Eserleri”**, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.

Öz Davut, **İsmail Hakkı Bursevî'nin "Kitâbu'l-Fazl ve'n-Nevâl" Adlı Risalesi (Metin Transkribe Ve Tahlili)**, Yüksek Lisans Tezi, Necmeddin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

Papatya Gürcan, **"Günümüz Dînî Türk Mûsikîsi Hocası Prof. A. Ayhan Altınkuşlar Şahsiyeti, Sanatkâr yönü ve Mûsikî Eserleri Üzerinde bir İnceleme"**, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.

Pulat Arife Koçak, **İsmail Hakkı Bursevî'nin Tuhfe-i Halîliyye Adlı Eseri (İnceleme-Metin)**, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2018.

Ansiklopediler

Düzcan Abdurrahman, **Dursun Çakmak**, TDV İslam Ansiklopedisi, C.EK-1, İstanbul, 2016.

Namlı Ali, **İsmail Hakkı Bursevî**, TDV İslam Ansiklopedisi, C:23, İstanbul, 2001.

Özcan Nuri, **Hacı Faik Bey**, TDV İslam Ansiklopedisi, C.14, İstanbul, 1996.

Özcan Nuri, **Rıfat Bey**, TDV İslam Ansiklopedisi, C.14, İstanbul, 1996

Özcan Nuri, **Abdurrahman Nesîb Dede**, TDV İslam Ansiklopedisi, C.14, İstanbul, 1996.

Sanal Haydar, **H. Saadeddin Arel**, TDV İslam Ansiklopedisi, C.3, İstanbul, 1991.

Şimşek Halil İbrahim, **Rıza Efendi**, TDV İslam Ansiklopedisi, C.32, İstanbul, 2006.

Elektronik Kaynaklar

<http://www.ittmt.org/ittmt/mustafa-hakan-alvan/> (23 Eylül 2018)

<http://www.muzafferozak.com/nagmeiaskhtml/SalahiDede.html> (12 Aralık 2018)

<http://semsettintasbilek.com/semsettin-tasbilek-kimdir> (05 Ekim 2018)

<http://www.mavi-nota.com/index.php?link=yazi&no=2554> (11 Kasım 2018)

<http://www.biyografya.com/biyografi/19343> (15 Ekim 2018)

http://www.eyupmusiki.com/eyuplu-bestekarlar_28/Dr-Abidin-Gerceker (22 Aralık 2018)

